

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته سلامت سالمندی

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب هشتاد و ششمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۴

رأی صادره در هشتاد و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۴ در مورد

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته سلامت سالمندی

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته سلامت سالمندی با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته سلامت سالمندی از تاریخ ابلاغ قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر مریم بختیاری

دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی،
بهداشت و تخصصی

مورد تأیید است

دکتر غلامرضا حسن زاده

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر ابوالفضل باقری فرد

معاون آموزشی و

دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی

رأی صادره در هشتاد و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۴ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته سلامت سالمندی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر بهرام عین اللهی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته سلامت سالمندی

رشته: سلامت سالمندی

دوره: کارشناسی ارشد ناپیوسته

دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در هشتاد و ششمین جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۴ بر اساس طرح دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته سلامت سالمندی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در پنج فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته سلامت سالمندی از تاریخ ابلاغ برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ابلاغ این برنامه کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته سلامت سالمندی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته سلامت سالمندی در پنج فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

اسامی اعضای کمیته بازنگری برنامه آموزشی رشته سلامت سالمندی در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

نام و نام خانوادگی	دانشگاه
دکتر رضا فدای وطن	دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی
دکتر احمد دلبری	دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی
دکتر مهشید فروغان	دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی
دکتر مهتاب علیزاده	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دکتر حمید اله وردی پور	دانشگاه علوم و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
دکتر پریسا طاهری	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی
دکتر محمد علی مروتی شریف آباد	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یزد
دکتر فیروزه مصطفوی دارانی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دکتر لیلا صادق مقدم عباسپور	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد
دکتر حسین مطلبی	دانشگاه علوم و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
دانشجویان سلامت سالمندی و سالمند شناسی دانشگاه علوم و خدمات بهداشتی درمانی تبریز	

همکاران دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

آقای نوراله اکبری دستک	معاون دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
خانم راحله دانش نیا	کارشناس مسئول دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
خانم زهره قربانیان	کارشناس دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

لیست اعضا و مدعوین حاضر در دویست و شصت و ششمین

جلسه شورای معین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۴

حاضرین:

- خانم دکتر مریم بختیاری
- خانم دکتر میترا ذوالفقاری
- خانم دکتر زینب کدخدا
- خانم دکتر عهدیه چینه کش (نماینده معاونت تحقیقات)
- آقای دکتر غلامرضا حسن زاده
- آقای دکتر امیرپاشا طبائیان
- آقای دکتر فریدون نوحی
- آقای دکتر سلیمان احمدی
- آقای دکتر مهدی تهرانی دوست
- آقای دکتر سیدمهدی رضایت
- آقای دکتر بهرام دارائی
- آقای دکتر مهدی کدخدازاده
- آقای دکتر بابک ثابت
- آقای دکتر سعید چنگیزی آشتیانی
- آقای دکتر کاظم قهرمان زاده
- آقای دکتر علی عرب خردمند
- آقای دکتر فرهاد ادهمی مقدم (به نمایندگی از معاون علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی)
- آقای دکتر بابک شکارچی (به نمایندگی از سازمان نظام پزشکی)
- آقای دکتر محمدمهدی نوروزشمسی
- آقای دکتر آئین محمدی
- آقای دکتر محسن عباسی
- آقای دکتر حراجی
- آقای دکتر حامد فتاحی (نماینده معاونت بهداشت)
- آقای دکتر علیرضا رستمی (نماینده سازمان غذا و دارو)

مدعوین:

- آقای دکتر حسین مطلبی
- خانم دکتر مهتاب علیزاده
- آقای نوراله اکبری دستک

**لیست حاضرین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در زمان تصویب
برنامه آموزشی رشته سلامت سالمندی در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته**

حاضرین:

- آقای دکتر بهرام عین اللهی
- آقای دکتر ابوالفضل باقری فرد
- آقای دکتر یونس پناهی
- آقای دکتر سعید کریمی
- آقای دکتر سیدحیدر محمدی
- آقای دکتر حسین فرشیدی
- آقای دکتر عباس عبادی
- آقای دکتر غلامرضا حسن زاده
- آقای دکتر محسن نفر
- آقای دکتر فریدون نوحی
- آقای دکتر نادر ممتازمنش
- آقای دکتر فرشاد علامه
- آقای دکتر سلیمان احمدی
- آقای دکتر مهدی تهرانی دوست
- آقای دکتر سید مهدی رضایت
- آقای دکتر جلیل کوهپایه زاده
- آقای دکتر بهرام دارائی
- آقای دکتر کاظم قهرمان زاده
- آقای دکتر بابک ثابت
- آقای دکتر مهدی کدخدا زاده
- آقای دکتر آئین محمدی
- آقای دکتر سعید چنگیزی آشتیانی
- آقای دکتر محمد مهدی نوروز شمس
- آقای دکتر آرش خجسته
- آقای دکتر محسن عباسی
- خانم دکتر الهه ملکان راد
- خانم دکتر مریم بختیاری

فصل اول
برنامه آموزشی رشته سلامت سالمندی
در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

مقدمه:

همزمان با روند افزایشی سالمند شدن جمعیت جهان در دهه‌های اخیر، جمعیت سالمندان در ایران نیز با سرعتی حتی بیشتر از نرخ رشد جمعیت سالمندان جهان در حال افزایش است. هرچند سالمندی فرایندی فیزیولوژیک است و الزاما به بروز بیماری و ناتوانی منجر نمی‌شود، اما در طول زمان بر اثر عوامل درون‌زاد، محیطی و سبک زندگی، افراد دچار تغییرات ناشی از افزایش سن و بالا رفتن خطر ابتلا به بیماریها و ناتوانی در سطوح زیست‌شناختی، جسمی، روانی و اجتماعی می‌شوند. این شرایط به بروز تفاوت‌هایی در میان گروه سالمندان و سایر گروه‌های سنی منجر می‌شود. نیازهای گوناگون سالمندان، ارائه خدمات سلامت، در معنای وسیع آن، و تامین نیروی انسانی آموزش دیده برای پاسخگویی اثربخش به این نیازها را ضروری می‌سازد.

طی دهه‌های گذشته، به موازات رشد و توسعه سریع علمی در جهان، رشته‌های علمی تخصصی متعددی در حوزه سلامت و سالمندی همچنین حوزه‌های تخصصی بین رشته‌ای با هدف تربیت نیروی انسانی، پژوهش و مراقبت از سالمندان در بسیاری از نقاط جهان ایجاد شده است. در همین راستا، اولین برنامه‌ی آموزشی مرتبط با سالمندی در سال ۱۳۹۲ در قالب دوره‌ی کارشناسی ارشد رشته سلامت سالمندی توسط گروهی از متخصصان تدوین و در تعدادی از دانشگاه‌های کشور اجرا گردیده است.

در طی سال‌هایی که از اجرای این برنامه آموزشی نوبا می‌گذرد، دانش و فناوری‌های سلامت سالمندان با تغییرات و نوآوری‌های بسیاری در جهان همراه بوده است. از طرف دیگر تجربه چندساله اجرای این برنامه آموزشی بسیاری از مشکلات، محدودیت‌ها، کاستی‌ها و چالش‌های برنامه را برای گروه‌های آموزشی و دانشجویان رشته آشکار نموده است. از این رو، پویایی و ضرورت پاسخگویی و ارتقای کیفی مستمر، بازنگری و بروز رسانی برنامه‌ی آموزشی را بر اساس استانداردهای جهانی و وزارت متبوع اقتضا می‌نماید.

بازنگری برنامه آموزشی کارشناسی ارشد سلامت سالمندی با در نظر گرفتن واقعیت‌های مذکور و بازخوردهای دریافت شده از اساتید و دانشجویان رشته در سطح کشور انجام شد. فرآیند بازنگری طی مراحل مختلفی شامل تشکیل کمیته بازنگری، نظرسنجی از اعضای هیئت علمی مجری برنامه دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور، نظرسنجی از دانشجویان و دانش‌آموختگان رشته، بررسی برنامه‌های آموزشی مشابه در دانشگاه‌های معتبر جهان، تهیه‌ی پیش‌نویس برنامه‌ی جدید، بررسی پیش‌نویس توسط هیئت ممتحنه، بروز رسانی منابع و کتب تخصصی رشته و تنظیم و تدوین نهایی برنامه‌ی آموزشی دوره انجام شد.

عنوان رشته به فارسی و انگلیسی:

Geriatric Health

سلامت سالمندی

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپیوسته (M.Sc.)

تعریف رشته:

رشته سلامت سالمندی، علم مطالعه سالمندان و فرایند پیرشدن در حیطه‌های زیراست:

- جسمانی و فیزیولوژیک
- روانی و شناختی
- اجتماعی و فرهنگی

هدف این رشته آموزش شناخت ابعاد سالمندی، حفظ و ارتقاء سلامت سالمندی، حفظ و بهبود سطح استقلال سالمندان، توانمندسازی افراد سالمند و بهبود کیفیت زندگی سالمندان در ابعاد جسمانی، روانی و اجتماعی است. همچنین تأمین نیروی انسانی آموزش دیده برای ارائه خدمات و مراقبت‌های سالمندی، آموزش، اطلاع‌رسانی و مشاوره به سالمندان و مراقبین آن‌ها در زمینه موضوعات مختلف و در سطوح مختلف اعم از خانه، جامعه، مراکز بهداشتی درمانی، مراکز نگهداری روزانه، مراکز نگهداری شبانه روزی سالمندان، مراکز ارائه‌دهنده مراقبت در منزل، کلینیک‌های طب سالمندی و بیمارستان‌ها است.

دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته در رشته‌ی سلامت سالمندی، برنامه آموزشی جامع و فراگیر مبتنی بر جامعه و موسسه‌ها (Community and Institutional-Based) است که هدف اساسی آن تربیت نیروی انسانی ماهر با توانمندی‌های تخصصی چندگانه برای طراحی، اجرا و ارزیابی اجرای برنامه‌های اثربخش حفظ و ارتقای سلامت سالمندان و پیشگیری از بیماری‌ها و سندرم‌های دوران سالمندی، و ارائه خدمات سلامت به سالمندان در عرصه‌های گوناگون مراکز مراقبتی و سازمان‌های اجتماعی (خانواده، مراکز خدمات جامع سلامت، مراکز درمانی، خانه‌های سالمندان و آسایشگاه‌ها، موسسات مراقبت در منزل، سازمانهای ارائه‌دهنده خدمات حمایتی به سالمندان و سراهای محله‌ها) همچنین توسعه‌ی دانش علمی در این زمینه از طریق اجرای پژوهش‌های بنیادی و کاربردی است.

شرایط و نحوه پذیرش در دوره:

-قبولی در آزمون ورودی مطابق ضوابط و مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.
-داشتن مدرک کارشناسی مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رشته‌های پرستاری؛ مامائی؛ آموزش بهداشت؛ بهداشت عمومی؛ مدیریت توانبخشی؛ مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، روان‌شناسی بالینی؛ علوم تغذیه؛ مددکاری اجتماعی؛ شنوایی‌سنجی؛ شنوایی‌شناسی، ارتوز و پروتز (اعضای مصنوعی و وسایل کمکی، ارتوپدی فنی)؛ بینائی‌سنجی؛ فیزیوتراپی؛ گفتاردرمانی؛ کاردرمانی و مشاوره

*جهت کسب اطلاعات از آخرین تغییرات در مدرک تحصیلی موردپذیرش و مواد امتحانی و ضرایب آزمون ورودی هر سال تحصیلی، به دفترچه آزمون کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته‌های علوم پزشکی مربوط به آن سال تحصیلی مراجعه شود.

تاریخچه و سیر تکاملی دوره در جهان و ایران:

از اواسط قرن بیستم به موازات رشد و توسعه سریع جوامع در ابعاد مختلف علمی، فناوری، جمعیتی، اقتصادی و اجتماعی، رشته‌های علمی تخصصی متعددی در حوزه سالمندی مانند سالمندشناسی، طب سالمندان و سلامت سالمندی، توانبخشی سالمندان، پرستاری سالمندان، تغذیه سالمندان، مددکاری اجتماعی سالمندی، جامعه‌شناسی سالمندی، روانشناسی سالمندان ایجاد شده است. همچنین سازمانها، موسسات، و نهادهای متعدد در زمینه تربیت نیروی انسانی، پژوهش و مراقبت از سالمندان در بسیاری از نقاط جهان تاسیس گردیده است. به طوری که اکنون در اغلب دانشگاه‌های جهان برنامه‌های آموزشی مرتبط با سالمندان در رشته‌ها و مقاطع تحصیلی مختلف با هدف تربیت نیروی انسانی متخصص در رشته‌های مرتبط با سلامت سالمندان در مقاطع کارشناسی ارشد، دکترای تخصصی، پسا دکترا، تخصص بالینی طب سالمندی و فلوشیپ برقرار است. تلاشهای مستمر در این زمینه منجر به افزایش نیروی انسانی متخصص در حوزه‌های آموزش، پژوهش، و مراقبت‌های سالمندی و ارتقای قابل توجه نظام ارائه‌ی خدمات سلامت به سالمندان و کیفیت زندگی آنان شده است.

در ایران به دلیل جوان بودن جمعیت و حجم بالای نیازهای بهداشتی کودکان و نوجوانان، در سالهای گذشته، توجه کمتری به تربیت نیروی انسانی و سازماندهی نظام مراقبت سالمندان شده است؛ ولی از چند سال قبل با تشکیل دفتر سلامت سالمندان در معاونت بهداشت وزارت بهداشت و شکل‌گیری تدریجی تعداد معدودی گروه‌های آموزشی مرتبط با سالمندان در دانشگاهها، زمینه‌ی مناسب‌تری برای برنامه‌ریزی جامع آموزشی، پژوهشی و مراقبتی برای سالمندان فراهم شده است. در همین راستا، اولین برنامه‌ی آموزشی مرتبط با سالمندی در قالب دوره‌ی کارشناسی ارشد رشته سلامت سالمندی توسط گروهی از متخصصان کشورتدوین، و سپس در چهل و دومین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مورخ ۱۳۸۹/۳/۹ تصویب گردید.

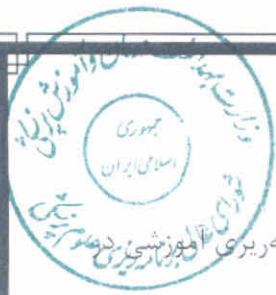
اولین دوره‌ی پذیرش دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد رشته سلامت سالمندی در دانشگاههای علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی و سپس علوم پزشکی تبریز آغاز گردید. از آن زمان تاکنون، دانشگاه‌های علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، مازندران، کرمان، یزد، شیراز، گناباد، اصفهان اقدام به پذیرش دانشجو در این رشته نموده‌اند.

جایگاه شغلی دانش‌آموختگان:

دانش‌آموختگان این دوره می‌توانند در جایگاه‌های زیر انجام وظیفه نمایند:

- معاونت‌های بهداشتی و مراکز بهداشتی درمانی.
- معاونت‌های توانبخشی و پیشگیری در سازمان بهزیستی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی.
- مراکز جامع مراقبت سلامت در سطح جامعه (برای ارائه‌ی مستقیم مراقبت به سالمندان و خانواده‌های آنها) و در کلینیک‌های حافظه و توانبخشی شناختی بعنوان همکار درکنار پزشک.
- مراکز نگهداری روزانه و شبانه روزی ارائه‌ی مراقبت و نگهداری از سالمندان تحت پوشش سازمان بهزیستی، خیریه‌ها و بخش خصوصی.
- هسته گروه‌های خدمات و مراقبت‌های سالمندی (Aged care team) در بیمارستانها، کلینیک‌ها، مراکز جامع سلامت و آسایشگاه‌ها، خانه‌های سالمندان و مراکز نگهداری روزانه و شبانه روزی و اورژانس اجتماعی.
- معاونت‌های فرهنگی- اجتماعی شهرداری‌ها برای تشریک مساعی در برنامه‌ریزی خدمات شهری - "شهر دوستدار سالمند".
- مراکز تحقیقاتی مرتبط با سلامت سالمندان
- کانون‌ها/ واحدهای بازنشستگان در ادارات و سازمان‌ها
- گروه‌های آموزشی مجری دوره در دانشگاه‌ها به عنوان هسته آموزشی تربیت نیروی انسانی ماهر و تربیت محقق پژوهشی در زمینه موضوعات سالمندی.
- سازمان نظام پرستاری و مراکز ارائه خدمات پرستاری به سالمندان و مراقبین آنان.
- شرکت‌های فناوریانه و دانش بنیان در راستای تولید و ارائه تکنولوژی و تجهیزات هوشمند مرتبط با خدمات و مراقبت‌های سالمندی.
- سازمان‌های بیمه درمانی پایه و تکمیلی
- سازمان مساجد در ارایه برنامه‌های توانمند سازی و مشارکت اجتماعی و حفظ کرامت سالمندان و مراقبین.

فلسفه (ارزش‌ها و باورها):

- با توجه به منزلت، کرامت و ویژگی‌ها و نیازهای خاص سالمندان، ارزشهای زیر باید محور مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی باشد:
- تربیت کارشناس ارشد سلامت سالمندی قرار گیرد:
- پایبندی و عمل به اصول دینی، اخلاقی و ارزش‌های فرهنگی در برنامه‌ریزی و ارائه خدمات و مراقبت به سالمندان.
- رعایت انصاف و عدالت و احترام برای کلیه سالمندان و مقابله با هر نوع تبعیض سنی و سالمندآزاری در سطوح جامعه، خانواده، بیمارستان و مراکز نگهداری.
- برخورداری از روحیه کار تیمی و بین رشته‌ای در برنامه ریزی و ارائه خدمات و مراقبت سالمندان در سطوح مختلف (مراقبت در منزل، مراکز نگهداری شبانه روزی، مراکز نگهداری روزانه، درمانگاه‌ها/کلینیک‌ها، مراکز بهداشتی درمانی و بیمارستانها).
- تصمیم‌گیری و عملکرد مبتنی بر شواهد در برنامه‌ریزی و ارائه خدمات و مراقبت های سالمندی.
- کل نگر، جامعیت و مددجو-محوری در برنامه ریزی و ارائه ی مراقبت ها و خدمات سلامت سالمندان.
- مسئولیت پذیری، پاسخگو بودن و وفاداری در برابر سالمندان، مراقبین آنان ، جامعه ، مراکز بهداشتی درمانی و مراکز نگهداری سالمندان.
- توسعه، تقویت و روزآمد کردن حیطه‌های عملکرد فیزیکی، شناختی، نگرشی و مهارتی مرتبط با ارائه خدمات به سالمندان.
- برخورداری از علوم و تکنولوژی‌های جدید و کاربرد آنها در جهت افزایش رفاه، استقلال و کیفیت زندگی سالمندان و مراقبین رسمی و غیر رسمی.
- مقابله با نگرش تبعیض سنی در جامعه و نهادهای مرتبط از جمله در سطوح سیاست‌گذاری و برنامه ریزی، نظام سلامت، موسسات و نهادهای خانواده و همچنین خود سالمندان.
- مشارکت دادن فعال سالمندان و خانواده‌های آنان در مشارکت و فعالیت های اجتماعی مرتبط با سلامت و کیفیت زندگی
- دفاع از حقوق سالمندان در راستای تامین فرصت‌ها و شرایط مناسب برای ارتقای کیفیت زندگی، امنیت و بهره مندی از سالمندان به عنوان سرمایه اجتماعی.

دورنما (چشم‌انداز):

در ۱۰ سال آینده، از لحاظ استانداردهای آموزشی، تولیدات پژوهشی (بومی سازی، توسعه و گسترش مرزهای دانش علمی، تکنولوژی و فناوری های ارتقای سلامت سالمندان)، ارائه خدمات ارتقای سلامت سالمندان، ارایه مراقبتهای سالمندی در سطوح مختلف (منزل، مراکز نگهداری روزانه و شبانه‌روزی، مراکز بهداشتی و درمانی سرپایی و بیمارستانها) و بهبود و اعتلای کیفیت زندگی و رفاه اجتماعی مرتبط با سلامت سالمندان در ردیف کشورهای برتر و مطرح منطقه خواهد بود.

رسالت (ماموریت):

رسالت دوره کارشناسی ارشد سلامت سالمندی، تربیت نیروهای متخصص و آگاه به دانش روز، توانمند، مسئولیت‌پذیر و حساس به سلامت و کرامت سالمندان و مراقبین آنها در حیطه‌های سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و ارائه ی خدمات کل‌نگر یا جامع سلامت و اجتماع-محور و در راستای مشارکت فعال در تولید و توسعه دانش در حوزه سلامت سالمندان است.

اهداف کلی:

- تربیت نیروی کارشناس برای ارائه خدمات و مراقبت‌های سالمندی به سالمندان و مراقبین آنان در سطوح مختلف (منزل، انواع مراکز نگهداری، مراکز سرپایی، مراکز بهداشتی درمانی و بیمارستانها اعم از آموزش، مشاوره و ارائه خدمات و مراقبت).
- تربیت نیروی محقق با تسلط بر روش‌شناسی‌های پژوهشی متعدد و مختلف و مهارت لازم برای انجام پژوهش‌های میدانی و تحلیل داده‌های پژوهشی در زمینه موضوعات سالمندی.
- تربیت کارشناس مشاور در زمینه‌های برنامه‌ریزی، مدیریت و پایش برنامه‌های سلامت سالمندان.

نقش‌های دانش‌آموختگان در جامعه:

از دانش‌آموختگان رشته سلامت سالمندی در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته انتظار می‌رود بتوانند به نحو شایسته، در زمینه‌های آموزشی، پژوهشی، مشاوره‌ای، مددکاری اجتماعی، هماهنگی/مشارکت در مدیریت، و ارائه خدمات و مراقبت‌های سالمندی ایفای نقش نمایند.

وظایف حرفه‌ای دانش‌آموختگان به تفکیک هرنقش به شرح زیر است:

آموزشی:

- اجرای برنامه‌های آموزش و مشاوره جامعه و خانواده-محور در راستای ایجاد دیدگاه مناسب نسبت به سالمندی در سالمندان، خانواده‌ها و مراقبین آنان.
- اجرا برنامه‌های آموزشی و مشاوره مناسب در زمینه‌ی ارتقای سلامت، خود-مراقبتی و خود-کارآمدی برای سالمندان و مراقبین آنان.
- اجرا برنامه‌های آموزشی و مشاوره مناسب برای مراقبین رسمی و غیر رسمی سالمندان.
- اجرا برنامه‌های آموزشی و توانمندسازی حرفه‌ای برای نیروی انسانی دخیل در ارائه‌ی خدمات رفاهی و سلامت به سالمندان در سطوح مختلف جامعه (مراکز نگهداری روزانه و شبانه روزی سالمندان، آسایشگاه‌ها/خانه‌های سالمندان، موسسات مراقبت در منزل، کلینیک‌های سرپایی و بیمارستان‌ها).

پژوهشی:

- تولید و توسعه‌ی دانش و فناوری در زمینه‌ی ارتقای سلامت سالمندان از طریق طراحی، اجرا و یا همکاری در طرح‌های پژوهشی بنیادی و کاربردی.
- طراحی و مشارکت در پژوهش‌های علمی-کاربردی سلامت سالمندان برای نیازسنجی‌ها، تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌های مبتنی بر شواهد و نیز ایجاد یک پایگاه اطلاعاتی جامع از وضعیت سالمندان کشور.

مشاوره‌ای:

- ارائه خدمات مشاوره‌ای در زمینه سبک زندگی و خود-مراقبتی ارتقا دهنده‌ی سلامت به سالمندان و خانواده‌های آنان.
- ارائه‌ی خدمات مشاوره‌ای در زمینه‌ی روش‌ها و استانداردهای تأسیس انواع مراکز نگهداری، موسسات مراقبت در منزل و ارائه‌ی خدمات سلامت و رفاه سالمندی به بخش‌ها و سازمانهای اجتماعی.
- ارائه‌ی خدمات مشاوره‌ای در زمینه‌ی فراهم ساختن محیط‌های دوستدار سالمند در عرصه‌های سازمانی و اجتماعی.
- ارائه‌ی خدمات مشاوره‌ای در زمینه‌ی مشاوره و آموزش خدمات به مراقبین رسمی و غیر رسمی.

مدیریتی و هماهنگی:

- هماهنگی و مشارکت در برنامه ریزی و ارزشیابی برنامه های آموزشی مناسب در زمینه ی ارتقای سلامت سالمندان و خود-مراقبتی سالمندان و خانواده های آنان ، مراقبین رسمی و غیر رسمی سالمندان و توانمندسازی حرفه ای برای نیروی انسانی ارائه دهنده خدمات به سالمندان در مراکز نگهداری روزانه و شبانه روزی، مراقبت در منزل، کلینیک ها، مراکز سرپایی و بیمارستانها.
- مشارکت در وظایف مدیریتی، اجرایی و هماهنگی در مراکز ارائه ی خدمات رفاهی و خدماتی و مراقبتی به سالمندان
- همکاری و تشریک مساعی به عنوان عضوی از تیم مراقبت های سالمندی در اداره و مدیریت واحدهای خدمات و مراقبت سالمندی و جلب حمایت های اجتماعی
- برنامه ریزی، پایش و ارزیابی خدمات و مراقبت های سالمندی

مراقبتی:

- انجام آموزش و مشاوره در مراقبت ها، انجام ارزیابی های جامع سالمندی در سطوح مختلف مراقبتی (منزل، انواع مراکز نگهداری مراکز سرپایی و بیمارستانها) ، همکاری در برنامه ریزی و مشارکت در ارائه ی مراقبت های جامع و کل نگر، اجرای طرح مراقبت های ادغام یافته و جامع سالمندی در مراکز جامع سلامت.
- نیازسنجی و ارزیابی نیازهای بهداشتی درمانی و حمایتی سالمندان و برنامه ریزی جهت رفع و تأمین این نیازها.
- مشارکت در ارتقای دانش و مهارت دانش آموختگان رشته های بالینی در ارائه مراقبت های سالمندی در کلینیک ها و بیمارستانها.
- کسب مهارت های لازم برای انجام غربالگری جامع (CGA)، انجام مراقبت های ادغام یافته و جامع سالمندی، مراقبت از سالمندان در موسسات و مراکز مجری مراقبت در منزل، مراکز نگهداری روزانه و شبانه روزی، آسایشگاهها، خانه های سالمندان، کلینیک ها و بیمارستان ها.

توانمندی و مهارت های مورد انتظار برای دانش آموختگان (Expected Competencies)

الف: توانمندی های پایه مورد انتظار: (General Competencies)

- توانمندی های عمومی مورد انتظار برای دانش آموختگان این مقطع عبارتند از:
- مهارت های ارتباطی-تعامل با سالمندان و مراقبین رسمی و غیر رسمی
- توانایی آموزش و انتقال دانش موضوعات سلامت سالمندی به فراگیران حیطه سالمندی
- توانایی طراحی و اجرای طرح های پژوهشی و انتشار نتایج آن به صورت مقالات علمی در حوزه سالمندی
- مهارت های مدیریت (سیاستگذاری- برنامه ریزی- سازماندهی- پایش، نظارت و کنترل- ارزشیابی) مبتنی بر شواهد در حیطه سالمندی
- توانایی مشاوره و آموزش موضوعات سلامت سالمندی به سالمندان و مراقبین آن ها
- تفکر نقادانه و مهارت های حل مساله در حیطه سلامت سالمندی

جدول تطبیقی وظایف حرفه‌ای و توانمندی‌های اختصاصی مورد انتظار دانش آموختگان و کدهای درسی مرتبط با آنها

توانمندی‌های اختصاصی	شرح وظایف حرفه‌ای	کدهای درسی مرتبط
ارتباطات و تعامل بین بخشی	۱- مهارت‌های ارتباط بین فردی مؤثر با سالمند و خانواده ایشان به ویژه با افراد دارای مشکلات خاص مانند دمانس و سالمندان آسیب پذیر و فرتوت (Frail). ۲- برقراری ارتباطات بین فردی و گروهی مؤثر با اعضای تیم خدمات و مراقبت‌های سالمندی. ۳- تعامل با سازمان‌های حمایتی مانند کمیته امداد و بهزیستی، سازمان‌های خیریه، مراکز نگهداری سالمندان برای فراهم کردن خدمات مورد نیاز سالمندان و خانواده‌های آسیب پذیر و محروم آن‌ها. ۴- تعامل با سازمان‌ها و گروه‌های تخصصی مختلف مرتبط با سالمندی برای فراهم کردن خدمات، امکانات و محیط‌های دوستدار سالمند.	۱۴ و ۱۵
آموزش و پژوهش	۱- طراحی و برگزاری جلسات و دوره‌ها / برنامه‌های آموزشی کوتاه مدت برای سالمندان، خانواده‌ها و مراقبین رسمی و غیررسمی آن‌ها. ۲- طراحی و برگزاری جلسات و دوره‌ها / برنامه‌های آموزشی کوتاه مدت برای مراقبین رسمی/دوره دیده ارایه دهنده (مراقبت در منزل، انواع مراکز نگهداری و خدماتی سالمندان). ۳- طراحی و برگزاری جلسات و دوره‌ها / برنامه‌های آموزشی کوتاه مدت برای کارکنان و کارشناسان مرتبط با حوزه سالمندی. ۴- طراحی و اجرای آزمون‌های مناسب جهت ارزشیابی تأثیر برنامه‌های آموزشی مرتبط با سالمندان. ۵- همکاری در طرح‌های پژوهشی بنیادی و کاربردی در حوزه سلامت سالمندان. ۶- همکاری در تفسیر و کاربست نتایج پژوهش‌های علمی سلامت سالمندی برای تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌های مبتنی بر شواهد. ۷- همکاری در تهیه و/یا بومی سازی انواع ابزارهای اندازه‌گیری ارزیابی جامع سالمندی برای مقاصد پژوهشی. ۸- همکاری در پاسخ دادن و حل مشکلات به روش علمی با طراحی سوال تحقیق و نوشتن و اجرای پروپوزال تحقیقاتی. ۹- مستند سازی براساس اطلاعات پژوهشی گردآوری شده و تحلیل داده‌ها. ۱۰- همکاری در گزارش دهی نتایج پروژه‌های پژوهشی و داده‌های موجود به ذینفعان مرتبط.	۲۲ و ۲۱ و ۱۸ و ۱۷ و ۰۳ و ۰۲

۱۶ و ۲۰ و ۲۱ و ۲۷ و ۲۸ و ۱۲ و ۲۴ و ۲۵	۱- توانایی کاربرد دانش و مهارت های حرفه ای در فرآیندهای برقراری ارتباط، آموزش و مشاوره با سالمندان و مراقبین آنها در مراکز سرپایی و نگهداری طولانی مدت مراقبتهای سالمندی. ۲- توانایی همکاری و تشریک مساعی با سایر اعضای تیم خدمات و مراقبتهای سالمندی در مراکز مختلف سرپایی، بستری، و مراکز اقامتی طولانی مدت. ۳- ارزیابی ارتقای مستمر کیفی خدمات و فعالیت های مراکز مختلف سرپایی، بستری، و اقامتی طولانی مدت مراقبتهای سالمندی. ۴- توانایی ایفای وظایف هماهنگی و اجرایی در مراکز ارائه ی خدمات رفاهی و حمایتی و بهداشتی درمانی مراقبت های سالمندی. ۵- توانایی همکاری و تشریک مساعی به عنوان عضوی از تیم مراقبتی در اداره واحدهای خدمات و مراقبتهای سالمندی. ۶- توانایی برنامه ریزی، پایش و ارزیابی خدمات و مراقبت های سالمندی. ۷- همکاری در ایجاد محیط فیزیکی و روانی سالم برای سالمندان، مراقبین و کارکنان انواع مراکز نگهداری و مراقبت در منزل و سایر مراکز سرپایی بر اساس رویکرد محیط/شهر دوستدار سالمند.	کار در محیطهای حرفه ای
۱۴ و ۱۵ و ۲۱ و ۲۳ و ۲۴	۱- توانایی ارائه خدمات مشاوره ای در زمینه سبک زندگی سالم و خود-مراقبتی ارتقا دهنده ی سلامت به سالمندان، مراقبین و خانواده های آنان. ۲- توانایی ارائه خدمات مشاوره ای در زمینه ی روش ها و استانداردهای تأسیس مراکز سرپایی و مراکز اقامتی نگهداری طولانی مدت و ارائه ی خدمات سلامت و رفاه سالمندی به سازمانهای مرتبط و بخش های اجتماعی. ۳- توانایی ارائه خدمات مشاوره ای در زمینه ی فراهم ساختن محیط های دوستدار سالمند در عرصه های سازمانی و اجتماعی	مشاوره

ب: مهارت‌های عملی مورد انتظار (Expected Procedural Skills)

مهارت				حداقل تعداد موارد انجام مهارت برای یادگیری			
				مشاهده	کمک در انجام	انجام مستقل	کل دفعات
مصاحبه و مشاوره فردی با سالمند				۲	۳	۵	۱۰
مصاحبه و مشاوره گروهی با سالمندان				۲	۳	۵	۱۰
مصاحبه و مشاوره فردی با مراقبین				۲	۳	۵	۱۰
مصاحبه و مشاوره گروهی با مراقبین				۲	۳	۵	۱۰
ارزیابی های جامع سالمندی (CGA) و انجام تست های غربالگری				۱	۱	۳	۵
نگارش مقاله				۱	۱	۱	۳
توانمندی برگزاری جلسات آموزشی مرتبط با سلامت سالمندان برای گروههای هدف مختلف (سالمندان، خانواده ها، مراقبین آنها، جامعه و کارشناسان مرتبط با حوزه سالمندی)				۱	۳	۶	۱۰
تهیه مواد و رسانه های آموزشی مانند پمفلت، کتابچه، پوستر آموزشی				۵	۵	۳	۱۳
ارزیابی انواع مراکز نگهداری مراقبت‌های سالمندی				۱	۱	۳	۴

Educational Strategies

راهبردهای آموزشی:

روش ها و فنون آموزشی:

- راهبردهای معلم-محور از جمله روش های سخنرانی تعاملی، ایفای نقش، نمایش.
- راهبردهای دانشجو-محور از جمله روش های مشارکتی، یادگیری خود-راهر، کاوشگری، تحقیق فردی یا گروهی، ژورنال کلاب و بحث گروهی.
- راهبردهای اجتماع-محور شامل کارآموزی و کارورزی در محیط‌های ستادی و محیطی، برنامه‌ریزی و آرایه خدمت در مراکز مختلف ارائه خدمات و مراقبت‌های سالمندی از جمله (خانه سالمندان یا آسایشگاه، بازدید از منزل، کلینیک طب سالمندی، بیمارستان، مراکز جامع توانبخشی، مراکز نگهداری روزانه و مراکز بهداشتی درمانی) به روش یادگیری مبتنی بر پروژه.
- راهبردهای مسئله-محور شامل یادگیری مبتنی بر مشکل، تحقیق مسئله-محور و ارائه ی سمینار.
- راهبردهای آموزشی نوین با استفاده از فناوریهای اطلاعات و ارتباطات از جمله ویدیو کنفرانس، آموزش مبتنی بر وب و کلاس مجازی.

انتظارات اخلاقی:

- از دانشجویان انتظار می‌رود در دوران تحصیل و فعالیتهای حرفه‌ای خود نسبت به رعایت اصول اخلاقی پایبند باشند و برای ترویج آن اقدام و اهتمام نمایند؛ بر همین اساس بایستی:
- در تعامل حرفه‌ای با سالمند و دیگران، منشور حقوقی (۱) بیماران سالمند را دقیقاً رعایت نمایند.
- مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی (Safety) سالمندان مراجع سالم و بیمار، کارکنان و محیط کار را دقیقاً رعایت نمایند. (این مقررات توسط گروه آموزشی مربوطه بازنگری می‌شود)
- مقررات مرتبط با Dress Code (۲) را رعایت نمایند.
- اخلاق حرفه‌ای گرایی (Professionalism)
- از منابع و تجهیزاتی که تحت هر شرایط با آن کار می‌کنند، محافظت نمایند.
- به استادان، کارکنان، هم‌دوره‌ها و فراگیران دیگر احترام بگذارند و در ایجاد جو صمیمی و احترام‌آمیز در محیط کار مشارکت نمایند.
- در نقد برنامه‌ها، ملاحظات اخلاق اجتماعی و حرفه‌ای را رعایت کنند.
- در انجام پژوهشهای مربوط به رشته، نکات اخلاق پژوهش را رعایت نمایند.
- موارد ۱ و ۲ در بخش ضمایم این برنامه آورده شده‌اند.

Student Assessment

ارزیابی فراگیر:

الف - روش ارزیابی:

- کتابی ☒ شفاهی ☒ آزمون تعاملی رایانه‌ای ☒ OSCE ☐ OSLE ☐
OSFE ☐ DOPS ☐ آزمون ۳۶۰ درجه ☒

ارزیابی کارپوشه (port folio) ☒ شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- مستمر ☐ سالیانه ☐
دوره‌ای ☒ نهایی ☒ (با استفاده از کارپوشه و کارنما)
همچنین توصیه می‌شود از سیستم ارزشیابی هفتگی نیز به نحوی که در ذیل توضیح داده شده است به اقتضای شرایط دروس مختلف استفاده گردد.

آموزش و ارزشیابی دانشجویان تحصیلات تکمیلی با استفاده از سیستم ارزشیابی هفتگی (WES)

Weekly Evaluation System

یکی از اصول علمی آموزش دانشگاهی، در نظر گرفتن اصل مشارکت دانشجویان در فرایند آموزش است. یادگیرندگان و دانشجویان برای آنکه خودشان به فهمی از دانش دست یابند، نیازمند آن هستند که با دانش جدیدی که فرا می‌گیرند درگیر شوند. این امر نیز تنها از راه شنیدن اطلاعات حاصل نمی‌شود. حتی اگر این اطلاعات به نحو سیستماتیک و منطقی توسط متخصص به آنها منتقل شود باز آنها قادر به رسیدن فهم خودشان از آن اطلاعات نخواهند بود. اگر یادگیرندگان بخواهند دانش جدیدی را که فرا می‌گیرند از آن خودشان کنند، نیازمند آن هستند که آن را بکار گیرند و در شرایط مختلف کاربرد آن را خودشان امتحان و تجربه کنند. علم از راه انباشته شدن فراگیران دانش فراهم نمی‌شود، بلکه علم در فرایند کنش ارتباطی مردم شکل می‌گیرد.

عدم حضور مستمر دانشجویان تحصیلات تکمیلی در فضاهای آموزشی، استفاده از روشهای تدریس غیر مشارکتی و ارزشیابی غیر تشریحی، یادگیری را سطحی (منحصر و محدود به شبهای امتحان) و میزان ماندگاری محتوای آموزشی را کاهش داده است. اکنون یادگیری در دانشگاه‌های ایران اغلب یعنی حضور یافتن در کلاس‌های خشک و بی‌روح و استماع اجباری سخنرانی فردی بنام «استاد» است. کلاس درس بدون در نظر گرفتن تنوع فرهنگی و اجتماعی دانشجویان و نیازهای آنها، تمام افراد را تنها به صرف آنکه «دانشجو» هستند در مقوله‌ای واحد گنجانده و در مقابل استاد نشانده است. نه تنها نیازهای آنها نادیده گرفته شده است، بلکه «تفاوت» های میان دانشجویان که گنجینه غنی از تجارب اجتماعی است و می‌تواند در فرایند تولید دانش نقش فعال داشته باشند، نادیده گرفته می‌شود و دانشجویان از مشارکت در کلاس محروم می‌شوند. در وضعیت فعلی، دانشگاه جدای از جامعه و نیازهای اجتماعی است و استادان مجری آموزش و عرضه کننده آن هستند، و دانشجویان منفعل و تنها دریافت کنندگان اطلاعات محسوب می‌شوند. بدون تردید با چنین فهمی از آموزش نمی‌توان دانشجو مشارکت جو، نقاد، خلاق و علاقه مند به علم و دانش را انتظار داشت.

بسیاری از مدرسان در تلاشند تا فرایند آموزش را از حالت منفعل بیرون بیاورند و دانشجویان را ترغیب کنند تا به صورت فعالانه در یادگیری مطالب درسی مشارکت داشته باشند. یکی از الگوهای آموزش «دانشجو محور»، سیستم ارزشیابی هفتگی (Weekly Evaluation System) است. این الگو برای کمک به دانشجویان در تقویت مشارکت، تشریک مساعی و آموزش آنها از طریق همکاری کاوشگرانه در فهم و مسائل تحصیلی است در این الگو استاد مانند یک تسهیلگر ارشد عمل می‌کند و بایستی بتواند به درخواستهای دانشجویان پاسخ دهد و به کمک آنها نیازمندیهای آموزش را فراهم آورد. این الگو نیازمند یک جو مثبت برای استدلال و مذاکره است.

پایه علمی سیستم ارزشیابی هفتگی بر عناصر اساسی و مشخصات یادگیری عمیق (مفهوم مقیاسی جهت مدارانه پرسشنامه رویکردهای مطالعه Approaches to Studying Inventory و مشخصات رویکرد های یادگیری عمیق و سطحی Entwistle, 1987 استوار است. سیستم تدریس فوق همچنین بر اساس ساختارهای پیشنهادی

(Principles of Kelly's, 1955)، نظریه سازه شخصی و اقدامات باتن (Button, 1994) در خصوص کشف سازه‌ها و ارزش گذاری مفاهیم بر مبنای "Present self" و "خود آرمانی" (Ideal self) پایه گذاری شده است.

فرایند سیستم تدریس و ارزشیابی به روش هفتگی به منظور توانمند سازی، افزایش مشارکت دانشجویان تحصیلات تکمیلی در برنامه ریزی درسی و بهبود ماندگاری محتوای تدریس طراحی و اجرا می‌گردد.

هدف اختصاصی:

- ۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی
- ۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"
- ۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار
- ۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه

روش اجرا: مقدمات طراحی این برنامه با الهام گرفته از رویکردهای نوین آموزشی انستیتو مطالعات سالمندان دانشگاه شفیلد انگلستان انجام گرفت.

سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

- ۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد
- منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.
- ۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه
- در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.
- ۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان
- دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.
- ۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر
- در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.
- ۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث
- در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.
- ۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می شود:

- ۱- حضور و غیاب ۱۰ نمره
- ۲- خود ارزیابی ۱۰ نمره
- ۳- ارزیابی همسانان ۱۰ نمره
- ۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخگویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران ۱۰ نمره
- ۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر ۱۰ نمره
- ۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی ۲۵ نمره
- ۷- امتحان پایان ترم ۲۵ نمره

نتایج: پیامدهای اجرا و محصول یا بروندهای فرآیند:

- ✓ پرورش دانشجویان با مهارت های بالای آموزشی و توانمند بودن آنها در بکارگیری منابع و امکانات مختلف علمی در شرایط های گوناگون جامعه و رسیدن به راه حل های منطقی و قابل اجرا در کوتاه ترین زمان ممکن
- ✓ دستیابی به سطح بالایی از یادگیری در دانشجویان با همان امکانات موجود بدون تحمیل هزینه اضافی

مزایا:

- ارائه مطالب از منابع علمی مختلف به جای اکتفا کردن به مطالب یک کتاب در قالب اسلاید
- برقراری ارتباط آزاد بین فراگیران و اداره یک جلسه آموزشی موفق
- ارائه نظرات و عقاید جدید کشف ایده های جدید و نو در رابطه با موضوعات مطرح شده
- درک و فهم عمیق مطالب ارائه شده به جای حفظ کردن طوطی وار مطالب
- مشارکت فعالانه همه فراگیران در فرآیند یادگیری
- تثبیت دانش در ذهن فراگیران بواسطه تکرار و مداخله در موضوع درسی
- تحریک خلاقیت فکری فراگیران
- امکان ارزشیابی و بررسی مهارت های عملی فراگیران
- تاثیر گذاری این روش در درک عمیق مطالب

فصل دوم
حداقل نیازهای برنامه آموزشی
رشته سلامت سالمندی
در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

حداقل هیات علمی مورد نیاز:

اعضای هیات علمی ثابت و تمام وقت براساس مصوبه شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در رشته های: سالمندشناسی، بهداشت سالمندی، سلامت سالمندی و یا متخصص بالینی طب سالمندی

ب- تخصص های مورد نیاز پشتیبان:

گروه آموزشی متقاضی راه اندازی رشته می تواند برای بهره مندی مؤثر و مستمر از سایر تخصص های لازم که در گروه های آموزشی دیگر در سطح دانشگاه وجود دارند از قبیل (متخصص داخلی، روانپزشکی سالمندی، نورولوژی، فارماکولوژی، تغذیه، پرستاری سالمندی، آمار و اپیدمیولوژی و رشته های مختلف توانبخشی شامل: کاردرمان و گفتاردرمان و فیزیوتراپ) قرارداد همکاری تعهد آور با امضای گروه های آموزشی متعامل و تأیید نهایی معاونت آموزشی و/یا تحصیلات تکمیلی دانشگاه منعقد و ارائه نماید.

معیارهای ترجیحی:

حداقل دو نفر عضو هیئت علمی همکار با گروه آموزشی متقاضی، با مرتبه ی استادیاری یا بالاتر که دوره های پسا دکترا یا کوتاه مدت حرفه ای در حوزه های سلامت سالمندی را گذرانده باشند یا دارای تحقیقات مناسب منتهی به چاپ مقاله در مجلات علمی - پژوهشی نمایه شده در بانک های داده های علمی معتبر در حوزه ی سلامت سالمندان باشند.

کارکنان آموزش دیده مورد نیاز برای اجرای برنامه:

حداقل دو کارشناس آموزشی ویا پژوهشی که یکی از آنان دارای مدرک کارشناسی ارشد در رشته سلامت سالمندی باشد.

فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز:

- کلاسهای درسی: حداقل ۲ اتاق برای کلاس درس به مساحت ۲۰ متر مربع (مجهز به ابزارها و رسانه های آموزشی مناسب از جمله رایانه و ویدیو-پروژکتور)
- سالن کنفرانس یا آموزش کارگاهی حداقل یک باب
- کتابخانه مجهز به منابع علمی اصلی به روز و دسترسی به بانک های اطلاعاتی مرتبط با رشته، دارای سالن مطالعه متناسب با تعداد دانشجویان
- دفتر کار استادان متناسب با تعداد آنان
- سالن رایانه ویژه ی دانشجویان تحصیلات تکمیلی با دسترسی به اینترنت با سرعت کافی
- وب سایت آموزشی اختصاصی گروه آموزشی از زیر مجموعه ی وب سایت دانشگاه حاوی اطلاعات لازم در باره ی کادر علمی گروه، برنامه های آموزشی (کوریکولوم رشته، طرح دوره های درسی، راهنمای مطالعه و یادگیری)، فرم ها و آیین نامه های آموزشی و پژوهشی، اخبار و اطلاعیه ها.

فضاها و عرصه های اختصاصی مورد نیاز:

فضاهای آموزشی

- کلاس درس
- سالن کنفرانس
- اتاق دانشجویان
- سایت کامپیوتر

فضاهای کارآموزی/کارورزی

- مراکز نگهداری روزانه و مراکز نگهداری شبانه روزی سالمندان اعم از خانه سالمندان، آسایشگاه ها و مراکز روزانه (مهد سالمندان).
- مراکز یا موسسات مراقبت در منزل
- مراکز جامع خدمات سلامت/پایگاه های سلامت شهری و روستایی
- برنامه واحد سالمندان مراکز بهداشتی درمانی
- کانون های سالمندی و بازنشستگان در سطح جامعه
- سراهای محله شهرداری ها
- کلینیک های سرپایی طب سالمندی و اورژانس ها
- بخش های بستری بیمارستان های جنرال دارای بیشترین بیماران سالمند بستری و بیمارستان هایی که بخش طب سالمندان دارند.

جمعیت ها یا نمونه های مورد نیاز:

- ۱- دسترسی کافی و مناسب به گروه های سالمندان در سطوح و محیطهای مختلف از جمله در جامعه، شبکه های بهداشت-درمان، کلینیک ها و بیمارستان ها، مراکز نگهداری شبانه روزی مراقبت سالمندی، مراکز نگهداری روزانه سالمندان، کانون های بازنشستگی.
- ۲- وجود حداقل دو مرکز روزانه ی فعال ارائه ی خدمات سالمندی بهزیستی و حداقل دو مرکز مراقبت شبانه روزی (سالمندان مقیم) تحت نظارت دانشگاه یا سازمان که به طور رسمی متعهد به همکاری با گروه آموزشی متقاضی و با تأیید مدیران ارشد دستگاه های متعامل باشند برای راه اندازی رشته الزامی است.

تجهیزات اختصاصی عمده مورد نیاز:

کتاب ها و مجلات تخصصی رشته سالمندی
امکانات آموزشی مانند لپ تاپ/کامپیوتر، پروژکتور/مانیتور، مجموعه آزمون ها و نرم افزارهای مورد نیاز برای ارزیابی و اجرای مداخلات پیشگیرانه ، مراقبتی و درمانی برای سالمندان.

کلینیک سلامت سالمندی

مرکز جامع سلامت سالمندی زیر نظر کلینیکهای تخصصی و فوق تخصصی دانشگاه/ دانشکده، آمادگی ارائه انواع خدمات مورد نیاز سالمندان بشرح زیر را خواهد داشت:

- ۱- ارزیابی سلامت جسمی، روانی، شناختی و اجتماعی سالمند
- ۲- شناسایی و حمایت های مراقبتی لازم از سالمندان پرخطر مقیم در جامعه
- ۳- خدمات آموزش شیوه های زندگی سالم و پیشگیری از بیماری؛ شخصی سازی شده بر اساس نیاز هر سالمند
- ۴- خدمات مشاوره‌ی در مورد موضوعات مرتبط با مشکلات سلامتی مانند مصرف دارو، خود کنترلی در سلامت و بیماریها
- ۵- کمک به خانواده ها و مراقبان برای بهبود مداخلات، برنامه های درمانی و مراقبت از سالمند و نیز پیشگیری از فرسودگی در مراقبان
- ۶- هماهنگی مراقبتی/درمانی با سایر متخصصان پزشکی و ارائه دهندگان خدمات اجتماعی برای تشخیص بیماری ها و طراحی برنامه های درمانی
- ۷- ارائه خدمات مشاوره ای سلامتی از راه دور

فصل سوم
مشخصات دوره و دروس
برنامه آموزشی رشته سلامت و سالمندی
در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

مشخصات دوره:

نام دوره:

Geriatric Health

سلامت سالمندی

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپیوسته (M.Sc.)

طول دوره و ساختار آن:

بر اساس آئین نامه و ضوابط دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشد.

تعداد کل واحدهای درسی:

تعداد واحدهای درسی در این دوره ۳۲ واحد به شرح زیر است:

واحدهای اختصاصی اجباری (Core)	۲۲ واحد
واحدهای اختصاصی اختیاری (Non Core)	۶ واحد
پایان نامه	۴ واحد
جمع کل	۳۲ واحد

- دانشجوی موظف است علاوه بر واحدهای دوره با تشخیص گروه آموزشی و تائید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تمامی یا تعدادی از دروس کمبود یا جبرانی (جدول الف) را بگذراند .

جدول الف - دروس کمبود یا جبرانی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته سلامت سالمندی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش‌نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	نظری	عملی	جمع	
۰۱	سیستم های اطلاع رسانی پزشکی *	۱	۰/۵	۰/۵	۹	۱۷	۲۶	-
۰۲	آمار زیستی و نرم افزارهای تحلیل داده های سلامت *	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	-
۰۳	روش تحقیق *	۲	۱/۵	۰/۵	۲۶	۱۷	۴۳	-
۰۴	اصول و کلیات خدمات بهداشتی درمانی	۱	۱	-	۱۷	-	۱۷	-
۰۵	اصول و کلیات اپیدمیولوژی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۰۶	تغذیه ی کاربردی	۱	۰/۵	۰/۵	۹	۱۷	۲۶	-
۰۷	تشریح و فیزیولوژی	۲	۱/۵	۰/۵	۲۶	۱۷	۴۳	-
۰۸	روانشناسی و بهداشت روان	۱	۱	-	۱۷	-	۱۷	-
۰۹	زبان تخصصی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۱۰	اصول و مبانی جامعه شناسی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
جمع		۱۶						

- دانشجو موظف است علاوه بر واحدهای دوره با تشخیص گروه آموزشی و تائید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تمامی یا تعدادی از دروس کمبود یا جبرانی (جدول الف) را بگذراند .
- * گذراندن این دروس برای همه دانشجویانی که قبلا آن را نگذرانیده اند به عنوان درس کمبود یا جبرانی الزامی است.

جدول ب: دروس اختصاصی اجباری برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته سلامت سالمندی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش‌نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی / کارآموزی	نظری	عملی / کارآموزی	جمع	
۱۱	مبانی سالمندشناسی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	۰۷
۱۲	بیولوژی و فیزیولوژی، سالمندی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۱۳	بیماریها و سندرم‌های شایع سالمندی	۲	۱/۵	۰/۵ کارآموزی	۲۶	۲۶	۵۲	-
۱۴	روانپزشکی و اصول و فنون مشاوره‌ی سالمندی	۲	۱/۵	۰/۵ کارآموزی	۲۶	۲۶	۵۲	-
۱۵	تغذیه در سالمندی	۱	۰/۵	۰/۵ کارآموزی	۹	۲۶	۳۵	۱۱
۱۶	ارزیابی جامع و مدل‌های مراقبتی سالمندان	۲	۱/۵	۰/۵ کارآموزی	۲۶	۲۶	۵۲	۱۱
۱۷	روش تحقیق (کمی و کیفی) در سالمندی و پروپوزال نویسی	۲	۱/۵	۰/۵ عملی	۲۶	۱۷	۴۳	۰۳
۱۸	نرم افزارهای کاربردی آمار زیستی سالمندی	۱	۰/۵	۰/۵ عملی	۹	۱۷	۲۶	۰۲
۱۹	دارو شناسی کاربردی در سالمندان	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	۱۲
۲۰	خودمراقبتی و سبک زندگی سالم در سالمندان	۱	۰/۵	۰/۵ عملی	۹	۱۷	۲۶	۱۱
۲۱	جامعه شناسی سالمندی	۲	۳۴	-	۳۴	-	۳۴	۱۰
۲۲	کارآموزی ۱	۱	-	۱	-	۵۱	۵۱	۱۵، ۱۶، ۱۱، ۱۲، ۲۰ و ۱۳، ۱۹، ۱۴
۲۳	کارآموزی ۲	۲	-	۲	-	۱۰۲	۱۰۲	۱۵، ۱۶، ۱۱، ۱۲، ۲۰ و ۱۳، ۱۹، ۲۰، ۱۴، ۲۲
۲۴	پایان نامه	۴						
جمع		۲۲						

جدول ج: دروس اختصاصی اختیاری برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته سلامت سالمندی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش‌نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی / کارآموزی	جمع	نظری	عملی / کارآموزی	
۲۵	آشنایی با نظام های ارائه خدمات سلامت به سالمندان در جهان	۱	۱	-	۱۷	-	۱۷	-
۲۶	ابزارهای ارزیابی جامع و پایش سلامت در سالمندان	۲	۱/۵	۰/۵ کارآموزی	۲۶	۲۶	۲۶	۵۲
۲۷	جنبه های حقوقی و اخلاقی در مراقبت از سالمندان	۱	۱	-	۱۷	-	۱۷	-
۲۸	مناسب سازی محیط برای سالمندان	۱	۰/۵	۰/۵ عملی	۹	۱۷	۲۶	۱۱، ۱۶
۲۹	مقدمات پژوهش کیفی در سلامت سالمندی	۱	۱	-	۱۷	-	۱۷	۰۳
۳۰	خدمات توانبخشی سالمندان	۱	۰/۵	۰/۵ کارآموزی	۹	۲۶	۳۵	۰۷، ۱۱، ۱۲
۳۱	کیفیت زندگی در سالمندی	۱	۱	-	۱۷	-	۱۷	-
۳۲	مراقبت از سالمندان در جامعه، خانه، خانواده، مراکز نگهداری و بیمارستان	۱	۰/۵	۰/۵ کارآموزی	۹	۲۶	۳۵	۱۱ و ۱۳ و ۱۵ و ۱۶ و ۲۶ و ۲۷ و ۲۸ و ۱۹
۳۳	روشهای آموزش به سالمندان سالم و ناتوان	۱	۰/۵	۰/۵ عملی	۹	۱۷	۲۶	۲۶ و ۲۸ و ۳۰ و ۳۲ و ۲۰
جمع		۶						

* دانشجو می بایست ۶ واحد از دروس فوق (جدول ج) را متناسب با موضوع پایان نامه موردنظر، موافقت استاد راهنما و تائید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه بگذراند.

عناوین کارگاههای آموزشی پیشنهادی مورد نیاز دوره:

- ۱- کار با نرم افزارهای آماری و تجزیه و تحلیل داده های کیفی مورد نیاز (اجباری / ۱۰ ساعت)
- ۲- مقاله نویسی (اجباری / ۶ ساعت)
- ۳- کار با نرم افزار مدیریت منابع (اجباری / ۶ ساعت)
- ۴- نگارش انگلیسی متون علمی (اختیاری / ۸ ساعت)
- ۵- پدافند غیرعامل (خدمات سلامت مورد نیاز سالمندان در حوادث و بلایا) (اجباری / ۴ ساعت)
- ۶- کارآفرینی در حوزه سلامت سالمندان (اختیاری / ۴ ساعت)
- ۷- آشنایی با اصول، مقررات و نحوه راه اندازی مراکز مراقبت و نگهداری سالمندان (اجباری / ۴ ساعت)

- ۸- مراقبت های تسکینی (palliative care) (اجباری ۶/ ساعت)
- ۹- ابزارهای ارزیابی فرتوتی (frailty) در سالمندان ستینگ‌های مختلف (مراقبت در منزل، خانه سالمندان (اختیاری/ ۵ ساعت)
- ۱۰- مرکز نگهداری روزانه (adult day care)، کلینیک طب سالمندی، بیمارستان (اجباری/ ۸ ساعت)
- ۱۱- ابزارهای ارزیابی سالمندآزاری (elder abuse) در سالمندان ستینگ‌های مختلف (مراقبت در منزل، خانه سالمندان، مرکز نگهداری روزانه (adult day care)، کلینیک طب سالمندی، بیمارستان (اجباری/ ۸ ساعت)
- ۱۲- تکنولوژی و فناوریهای نوین مرتبط با مراقبتهای بهداشتی، درمانی، اجتماعی و توانبخشی سالمندان (اجباری ۸ ساعت)

*** لازم به ذکر است که به منظور تسهیل در اجرای موفقیت آمیز، گروه آموزشی به تنهایی ملزم به برگزاری همه کارگاه‌ها نیست و گواهی شرکت از مراجع ذیصلاح نیز قابل قبول است (مانند معاونت پژوهشی دانشگاهها، انجمن های علمی و).

کد درس: ۰۱

نام درس: سیستم های اطلاع‌رسانی پزشکی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

یادگیری و کسب مهارت‌های اساسی در زمینه ی مفاهیم پایه اینترنت، انواع ابزارهای جستجو در محیط وب، استراتژی و شیوه علمی جستجو، انواع بانک ها و پایگاه های اطلاعاتی معتبر بین المللی و داخلی در حوزه سلامت، روشهای جستجوی مجموعه مجلات، پایان نامه ها و کتب الکترونیک تخصصی، و مدیریت منابع الکترونیکی از طریق نرم افزارهای مربوط

شرح مختصر درس:

تحولات سریع و فزاینده ی علمی و افزایش تولید علم و از طرف دیگر مواجهه به انواع متفاوت سؤالات و چالش های علمی ایجاب می کند تا دانشجویان با رویکردی خود-راهنما قادر باشند اطلاعات علمی را از طریق جستجوی راهبردی در منابع و پایگاه های داده هی علمی بیابند، این درس در همین راستا برای طراحی شده است. این درس در یکی از سایتهای کامپیوتری دانشکده تشکیل می شود و دانشجویان بعد از آشنایی با موضوعات نظری، بلافاصله به تمرین مهارتها خواهند پرداخت.

رئوس مطالب: (۹ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی):

دروس نظری ۹ ساعت:

- معرفی و آشنایی با شیوه علمی جستجو و کسب مهارت های سواد اطلاعاتی
- معرفی و آشنایی با محتوا و امکانات پایگاه های اطلاعاتی معتبر بین المللی مانند PubMed / Scopus / WOS / Proquest
- معرفی پایگاه ها و منابع علمی اطلاعاتی معتبر داخلی مانند SID/ Magiran/ IranDoc
- آشنایی با معیارهای سنجش مقالات و مجلات
- آشنایی با نرم افزار مدیریت منابع (EndNote یا Reference Manager)

دروس عملی ۱۷ ساعت:

- کار با پایگاه های اطلاعاتی معتبر بین المللی مانند PubMed / Scopus / WOS / Proquest
- کار با پایگاه های اطلاعاتی معتبر داخلی مانند SID/ Magiran/ IranDoc
- کار با نرم افزار مدیریت منابع (EndNote یا Reference Manager)
- جستجوی مقالات و مجلات سالمندی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

1. Hebda TL, Czar P. Handbook of Informatics for Nurses and Healthcare Professionals. Last edition.
2. Lambert J, Lambert PA. Finding Information in Science, Technology and Medicine. Europa Publications Limited. Last edition.

3. Zielinski K, et al. Information Technology Solutions for Healthcare. Springer-Verlag London Limited. Last edition.
۴. راهنماهای استفاده از پایگاه های اطلاعاتی معتبر بین‌المللی مانند ISI / Scopus / PubMed که در وب سایت آنها وجود دارد.
5. Salvatore, Volpe. (2022) . Health Informatics: Multidisciplinary Approaches for Current and Future Professionals (HIMSS Book Series) 1st Edition, Kindle Edition .
6. J, Klinedinst.,(2022). The Handbook of Continuing Professional Development for the Health Informatics Professional . second edition.
7. Riken shah.(2022). Everything You Should Know About Health Informatics.
8. Ursula H., Hübner Gabriela, Mustata Wilson, etal., (2022). Nursing Informatic: A Health Informatics, Interprofessional and Global Perspective, Springer.

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی

۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"

۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار

۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه

سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار

دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت های استفاده حرفه ی و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیل گر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می نماید و درمواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث ها مداخله می کنند.

۵- جمع بندی مطالب و نتیجه گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع بندی می شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

۳- ارزیابی همسالان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخگویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

کد درس: ۰۲

نام درس: آمار زیستی و نرم افزارهای تحلیل داده های سلامت

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی:

یادگیری روش‌ها و تحلیل‌های آماری مناسب برای پردازش و تحلیل داده های سلامت با استفاده از حداقل یکی از نرم افزارهای تحلیل داده ها؛ نرم افزار پیشنهاد و مورد تأکید SPSS است.

شرح مختصر درس:

این درس به منظور یادگیری کاربردی و مبتنی بر انجام کار (learning by doing) روش‌ها و تحلیل‌های آمار زیستی در تحلیل داده های سلامت به ویژه در راستای توانمندی های پژوهشی مورد انتظار از دانشجویان در پایان نامه طراحی شده است.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

مطالب نظری ۱۷ ساعت:

- مروری بر مفاهیم و شاخص های پایه در آمار زیستی
- آماده سازی داده ها (شامل کدگذاری در پرسشنامه)
- معرفی برخی از انواع نرم افزارهای تحلیل داده های سلامت
- آشنایی با ساختار نرم افزار پردازش و تحلیل داده های سلامت (SPSS)
- ورود داده ها به نرم افزار تحلیل داده ها
- ویرایش، آماده سازی، تغییرات روی داده ها در نرم افزار
- آزمون های سنجش نرمالیتی متغیرها
- روش های آماری برای مقایسه ی دو گروه مستقل:
- مقایسه ی متغیر کمی (میانگین‌ها) با توزیع نرمال بین دو گروه با استفاده از آزمون t مستقل
- مقایسه ی متغیر کمی (میانگین‌ها) با توزیع غیر نرمال بین دو گروه با استفاده از آزمون من-ویتنی
- مقایسه ی متغیر کیفی رتبه ای بین دو گروه با استفاده از آزمون مجذور کای
- مقایسه ی متغیر کیفی اسمی بین دو گروه با استفاده از آزمون مجذور کای، پیرسون و دقیق فیشر
- روش های آماری برای مقایسه ی دو وضعیت وابسته در یک گروه (قبل و بعد):
- مقایسه ی متغیر کمی (میانگین‌ها) با توزیع نرمال در گروه با استفاده از آزمون t زوجی
- مقایسه ی متغیر کمی (میانگین‌ها) با توزیع غیر نرمال در گروه با استفاده از آزمون ویلکاکسون
- مقایسه ی متغیر کیفی رتبه ای در گروه با استفاده از آزمون علامت
- مقایسه ی متغیر کیفی اسمی دو حالتی در گروه با استفاده از مک نمار
- مقایسه ی متغیر در بیش از دو گروه مستقل
- مقایسه ی متغیر کمی با توزیع نرمال در بیش از دو گروه مستقل با آزمون تحلیل واریانس و آزمون های تعقیبی
- مقایسه ی متغیر کمی با توزیع غیر نرمال در بیش از دو گروه مستقل با آزمون کروسکال والیس و آزمون های تعقیبی
- مقایسه ی متغیر کیفی رتبه ای در بیش از دو گروه مستقل با آزمون مجذور کای روند و آزمون های تعقیبی
- مقایسه ی متغیر کیفی اسمی در بیش از دو گروه مستقل با آزمون مجذور کای پیرسون و آزمون های تعقیبی

- آزمون‌های تحلیل واریانس داده‌ها با اندازه‌گیری‌های مکرر
- آزمون‌های سنجش ارتباط یا همبستگی بین متغیرها به تفکیک نوع آنها
- تحلیل رگرسیون
- آزمون‌های سنجش روایی و پایایی ابزارهای جمع‌آوری داده‌ها
- روش‌های آماری برای محاسبه حجم نمونه از جمله در مطالعات مداخله‌ای با طرح کارآزمایی شاهددار

مطالب عملی (۳۴ ساعت):

- شایسته است کلاس درس در سالن مجهز به تعداد کافی رایانه دارای نرم‌افزار(های) پردازش و تحلیل داده‌های سلامت حداقل SPSS- برگزار شود. در جریان تدریس پس از ارائه‌ی محتوای تئوری هر یک از آزمون‌ها و روشهای آماری، شیوه‌ی استفاده از نرم‌افزار توسط استاد عملاً نمایش داده می‌شود سپس دانشجویان به تمرین می‌پردازند.
- علاوه بر این، بنا به صلاحدید استاد، دانشجویان بایستی با استفاده از مجموعه‌ای از داده‌های فرضی یا واقعی به انجام کار با استفاده از نرم‌افزار تحلیل داده‌ها و انجام آزمون‌های آماری در راستای سرفصل‌های این درس بپردازد و در نهایت پروژه‌ی خود را برای ارزیابی به استاد درس ارائه دهد.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- حاجی‌زاده ابراهیم، اصغری محمد. روش‌ها و تحلیل‌های آماری با نگاه به روش تحقیق در علوم زیستی و بهداشتی (به همراه راهنمای SPSS). تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی. آخرین ویرایش.
- ۲- کاظم محمد، حسین ملک افصلی. روش‌های آماری و شاخص‌های بهداشتی. (۱۴۰۰). چاپ هجدهم
- ۳- آنالیز آماری در پژوهش‌های علوم پزشکی با استفاده از SPSS (۱۴۰۱). ناشر حیدری
- 4- Marston, Louise. Introductory Statistics for Health and Nursing Using SPSS. SAGE Publications. Last edition.
- 5- Scott I, Mazhindu D. Statistics for Health Care Professionals, An introduction. SAGE Publications. Last edition.
- 6- Plichta, SB, Garzon LS. Statistics for nursing and allied health. Wolters Kluwer Health Lippincott Williams & Wilkins. Last edition.

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجویان سیستم ارزشیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

- ۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی
 - ۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"
 - ۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار
 - ۴- کسب مهارت‌های تسهیلگری و پویایی گروه
- سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:
- ۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و درمواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می‌شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می‌شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خودارزیابی

۳- ارزشیابی همسالان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخجویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

کد درس: ۰۳

نام درس: روش تحقیق

پیش نیاز یا همزمان: —

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

یادگیری مبانی و روش شناسی پژوهش علمی در حوزه سلامت و سالمندی با رویکرد کاربردی به منظور توسعه ی دانش علمی رشته؛ و کسب مهارت در طراحی و تنظیم طرح پژوهشی (Proposal)

شرح مختصری از درس:

درس روش تحقیق به منظور یادگیری فلسفه، اصول و روش شناختی پژوهش علمی برای دانشجویان رشته ی سلامت و سالمندی طرح‌ریزی شده است. ساختار مباحث اصلی این درس بیشتر بر مبنای ساختار و سازمان پایان نامه یا رساله ی تحصیلی دوره های تحصیلات تکمیلی تنظیم و ارائه می گردد. بدان امید که این درس دانشجویان را در انجام پایان نامه یاری نماید.

رئوس مطالب نظری: (۲۶ ساعت)

- کلیات و مفاهیم روش تحقیق: علم و روش های آن در علوم رفتاری
- مراحل پژوهش علمی و ساختار طرح پژوهش و پایان نامه های تحصیلی؛
- چگونگی انتخاب مسئله ی پژوهش و تنظیم عنوان پژوهش
- جستجوی سوابق پژوهش در مسئله؛ مروری بر متون علمی
- تنظیم اهداف، فرضیات و سؤالات پژوهش
- انواع طرح های مطالعه ی کمی
- کلیاتی از مطالعات کیفی
- محاسبه حجم نمونه و روش های نمونه گیری
- روش های آماری تحلیل داده ها متناسب با اهداف و فرضیات/سؤالات پژوهش
- روش ها و ابزارهای جمع آوری داده ها
- روایی و پایایی ابزار جمع آوری داده ها
- اخلاق در پژوهش
- مدیریت پژوهش
- گزارش نتایج و مآخذنویسی

رئوس مطالب عملی: (۱۷ ساعت)

- مطالعه و نقد پروپوزال ها یا پایان نامه ها - حداقل دو مورد
- طراحی و ارائه یک پروپوزال مطالعه ی کمی از نوع مداخله ای برای یکی از موضوعات اولویت دار در حوزه ی سلامت سالمندان

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

1. Dawson C. a practical guide to research methods, a user friendly manual for mastering research techniques and projects. UK: Oxford.

2. Bruce N, Pope D, Stanistreet D. Quantitative methods for health research: a practical interactive guide. John Wiley & Sons.
3. Bowling A, Ebrahim S. Handbook of Health Research Methods: Investigation, Measurement and Analysis. UK: Open University Press.
4. Catherine PopeNicholas Mays.(2020). Qualitative Research in Health Care.WILEY.
5. Liz Tilly. (2022). Health and Social Care Research Methods in Context : Applying Research to Practic. Routledge.

۶-ملک افضلی حسین، مجدزاده سیدرضا، فتوحی اکبر، توکلی سامان. روش شناسی پژوهش های کاربردی در علوم پزشکی. وزارت بهداشت. آخرین ویراست.

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

- ۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی
 - ۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"
 - ۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار
 - ۴- کسب مهارت‌های تسهیل گری و پویایی گروه
- سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه ای، مطرح و بحث می شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت های استفاده حرفه ی و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می نماید و درمواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث ها مداخله می کنند.

۵- جمع بندی مطالب و نتیجه گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع بندی می شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

۳- ارزیابی همسالان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخگویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

کد درس: ۰۴

نام درس: اصول و کلیات خدمات بهداشتی درمانی

پیش نیاز یا همزمان: —

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با تعاریف، دامنه و اصول خدمات بهداشتی، جایگاه و انواع خدمات بهداشتی درمانی در نظام-های عرصه‌ی خدمات بهداشتی درمانی

شرح مختصر درس:

آشنایی با اصول خدمات بهداشتی از ارکان آموزشی در دوره‌های تحصیلی کارشناسی است. با مطالعه این درس دانشجویان شاخص‌های اندازه‌گیری سلامت، مفهوم و عوامل موثر در مبارزه با بیماریها، سطوح پیشگیری، و انواع خدمات در نظام سلامت و PHC در ایران، اولویت‌های نظام سلامت در کشور و سایر سازمان‌ها را فرا خواهند گرفت.

رئوس مطالب نظری (۱۷ ساعت):

- بهداشت و تاریخچه آن
- تعاریف مختلف، طیف، عوامل تعیین کننده و شاخص‌های اندازه‌گیری سلامتی
- مفهوم، مراحل، عوامل ایجاد کننده و طیف بیماری و مفهوم مبارزه با بیماری
- سطوح پیشگیری (تعاریف - مثالها - اهداف)
- بهداشت سالمندان
- بهداشت فردی - بهداشت دهان و دندان
- بهداشت محیط و سلامت
- نقش آموزش بهداشت در ارتقای سلامت
- آشنایی با مراقبت‌های اولیه بهداشتی (P.H.C) و نظام عرضه خدمات بهداشتی درمانی در ایران
- مقایسه سیستم‌های مختلف بهداشتی درمانی در دنیا با نظام سلامت در ایران
- سازمان‌های بین‌المللی بهداشتی
- ارائه خلاصه‌ای از اولویت‌های بهداشتی درمانی گروه سالمندان در مناطق مختلف ایران

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱-حاتمی، حسین و دیگران. کتاب جامع بهداشتی عمومی، تهران: انتشارات ارجمند. منبع آنلاین و قابل دسترس برای دانشجویان

۲-شجاعی تهرانی، حسین و عبادی فرد آذر، فرید. اصول خدمات بهداشتی. (۱۳۹۸). انتشارات سمات

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (Weekly Evaluation System (WES) و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

- ۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی
 - ۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"
 - ۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار
 - ۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه
- سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند، با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می‌شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد با توجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می‌شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

۳- ارزیابی همسانان

۴- علاقه به شرکت در بحث‌های گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخ‌گویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

کد درس: ۰۵

نام درس: اصول و کلیات اپیدمیولوژی

پیش نیاز یا همزمان: —

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

هدف: اپیدمیولوژی یکی از دروس پایه بهداشت عمومی است که آشنایی با آن جهت درک کلیه فعالیت های بهداشتی از قبیل مبارزه با بیماریهای واگیر و غیر واگیر و خدمات بهداشتی و غیره ضرورت دارد.

شرح درس:

با توجه به وظایف حرفه ای دانش آموختگان در اجرای برنامه های کنترل و مراقبت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و شرکت در برنامه های مربوط به کنترل بیماریها در شرایط عادی و اضطراری و کمک به چگونگی ارتقای سلامت سرفصل این درس به شرح زیر تدوین و ارائه گردیده است.

رئوس مطالب نظری: (۳۴ ساعت)

- تاریخچه و مسیر تغییرات تعاریف اپیدمیولوژی ، واژه های متداول در اپیدمیولوژی و کاربرد اپیدمیولوژی ، مفهوم گذار اپیدمیولوژیک
- شناخت عوامل موثر در وضع بیماری در جامعه (عوامل بیماریزا، میزبان، محیط)
- توجیه بیماری از دیدگاه اپیدمیولوژی و مدل های مختلف اپیدمیولوژی (مثلث اپیدمیولوژیک، شبکه علیت، مدل چرخ)
- تقسیم بندی فاکتورهای اپیدمیولوژیک بر حسب زمان- مکان و شخص (مفهوم ارتباط و علیت) هیپوتز و روشهای تدوین آن، منابع اطلاعات در اپیدمیولوژی
- سطوح پیشگیری (تعاریف • مثالها • اهداف)
- شاخص های بهداشتی و کاربردهای آن در اپیدمیولوژی و بهداشت، شامل:
- مفهوم Rate, Ratio, Proportion و کاربرد آنها در اپیدمیولوژی
- میزانهای ابتلا، حمله، حمله ثانوی و مرگ، باروری، کشندگی، بقا و امید به زندگی
- نظام مراقبت (Surveillance System) و گزارش دهی و ارتباط آن با اپیدمیولوژی

منابع اطلاعاتی در اپیدمیولوژی شامل:

سرشماری - مستندات مربوط به وقایع حیاتی - آمار مربوط به مراکز بهداشتی و درمانی- بیمه ها- نتایج بررسی های بهداشتی و ...

غربالگری (مفهوم - انواع- اهداف- کاربردها و معیارها) آزمونهای غربالگری شامل: اعتبار (حساسیت و ویژگی - ارزش اخباری) و تکرار پذیری

مفهوم ارتباط و علیت در اپیدمیولوژی

انواع مطالعات اپیدمیولوژیک شامل:

- مطالعه مشاهده ای، توصیفی، مقطعی، موردی شاهدهی، هم گروهی، همگروهی گذشته نگر)
- مطالعه مداخله ای (Experimental), Interventional شامل:
- (Randomised Clinical Trial),(Field Trial)

- تعارف، انواع، مراحل بررسی، کنترل و نحوه گزارش دهی اپیدمیها
- نقش اپیدمیولوژی در برنامه ریزی و ارزشیابی خدمات

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- اپیدمیولوژی گوردیس، ترجمه دکتر پیمان سلامتی، دکتر محمود خدادادی آخرین انتشار (۲۰۱۹)
- ۲- اصول اپیدمیولوژی، مترجمان: کیومرث ناصری، محمدحسین ملک‌افضلی، آخرین انتشار (۱۳۹۵)
- 3- Ray M., Merrill, (2022). Principles of Epidemiology Workbook: Exercises and Activities.
- 4- Nadia Alejandra Rivero-Segura, Juan Carlos Gomez-Verjan, (2022). Principles of Genetics and Molecular Epidemiology. Springer.

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

- ۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی
 - ۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"
 - ۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار
 - ۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه
- سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

- ۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد
- منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.
- ۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه
- در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمی‌دانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.
- ۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان
- دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می‌شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می‌شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

۳- ارزیابی همسالان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخگویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

کد درس: ۰۶

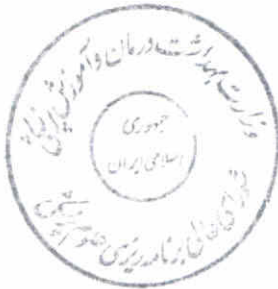
نام درس: تغذیه‌ی کاربردی

پیش نیاز یا همزمان: —

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

- آشنایی با نقش و اهمیت تغذیه در بهداشت و سلامت جامعه
- آشنایی با استانداردهای مواد مغذی و تنظیم برنامه غذایی
- آشنایی با تغذیه گروه های آسیب پذیر- سالمندان
- آشنایی با روشهای مختلف ارزیابی وضعیت تغذیه

شرح درس:

این درس دانشجویان را با نقش و اهمیت تغذیه در سلامت فردی و سلامت جامعه و استانداردهای مواد غذایی، تنظیم برنامه غذایی، چگونگی تغذیه گروه های آسیب پذیر منجمله سالمندان آشنا نموده و روشهای ارزیابی وضعیت تغذیه را ارائه خواهد داد.

رئوس مطالب نظری: (۹ ساعت)

- نقش و اهمیت تغذیه در بهداشت و سلامت جامعه
- دریافت های غذایی مرجع، هرم غذایی و کاربرد آن، اصول برنامه ریزی تغذیه
- اهمیت گروههای آسیب پذیر منجمله سالمندان در برنامه های تغذیه
- تغذیه گروه های آسیب پذیر جامعه بویژه سالمندان
- روشهای مختلف ارزیابی وضعیت تغذیه (روشهای تن سنجی، مصرف مواد غذایی و روشهای بالینی و آزمایشگاهی و غیره) در سالمندان
- روش های مختلف آموزش تغذیه

رئوس مطالب عملی: (۱۷ ساعت)

- شرکت در یک برنامه تغذیه ای نظیر: بررسی وضع تغذیه در یک جمعیت مشخص (ترجیحاً سالمندان)
- تنظیم یک برنامه کوتاه آموزشی برای یک گروه آسیب پذیر ترجیحاً سالمندان

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

1. Marie Kainoa, Fialkowski Revilla .,(2020). Human Nutrition.
2. Joan Webster-Gandy .(2020). Oxford Handbook of Nutrition and Dietetics. 3rd Edition
3. N.K.Ahuja.,(2021). Clinical and therapeutic nutrition.
4. Kelly Kane., (2018). Advanced Medical Nutrition Therapy.

۵- صدیقیان، محسن و عبداللهی، مینا. راهنمای کاربردی تغذیه بالینی و رژیم درمانی. (۱۳۹۸).

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (Weekly Evaluation System (WES) و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی

۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"

۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار

۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه

سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

۳- ارزیابی همسانان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخجویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

کد درس: ۰۷

نام درس: تشریح و فیزیولوژی

پیش نیاز یا همزمان: —

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی

هدف کلی درس: آشنایی با ساختمان و اعمال دستگاه های بدن انسان

شرح درس: مباحث مربوط به تشریح و فیزیولوژی بدن انسان از ارکان علوم پزشکی و بهداشتی است که تمام دانش آموختگان این رشته ها در مباحث دیگر به آنها نیازمندند. آشنایی با ساختمان عملکرد و ارتباطات بافت های مختلف بدن و نتایج حاصل از این هماهنگی و تاثیر متقابل مورد بحث این درس خواهد بود.

رئوس مطالب نظری: (۲۶ ساعت)

- فیزیولوژی سلولی
- ساختمان بافت های پوششی، عضلانی، همبندی و چربی
- ساختمان استخوان و غضروف و استخوان بندی بدن بطور خلاصه
- تشریح و فیزیولوژی مغز و اعصاب
- فیزیولوژی عضلات، ساختمان و عمل
- تشریح و فیزیولوژی چشم و گوش به اختصار
- تشریح و فیزیولوژی مختصر قلب و گردش خون
- فیزیولوژی خون
- تشریح و فیزیولوژی تنفس
- تشریح و فیزیولوژی دستگاه گوارش
- تشریح و فیزیولوژی دستگاه دفع ادرار
- تشریح و فیزیولوژی دستگاه تناسلی مرد و زن
- تشریح و فیزیولوژی دستگاه غدد درون ریز

رئوس مطالب عملی: (۱۷ ساعت)

- مطالب فوق روی مولاژ تدریس شود.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱- فیزیولوژی گاتیون، ۲۰۲۱

۲- آناتومی عمومی، تالیف ایمانه شمایل یگانه، انتشارات جامعه نگر: ۱۴۰۱

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون کتبی
- آزمون آزمایشگاهی و استفاده از مولاژ
- سیستم ارزشیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System

کد درس: ۰۸

نام درس: روانشناسی و بهداشت روان

پیش نیاز یا همزمان: —

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: شناخت اصول و قواعد روانشناسی و آشنایی با مفاهیم بهداشت روان

شرح درس: با توجه به اینکه سلامت را برخورداری از رفاه کامل جسمی، روانی و اجتماعی تعریف می‌کنند. با نظر به اهمیت بهداشت روان در سلامت انسان آشنایی با اصول و قواعد روانشناسی و اختلالات شخصیتی و نیز اطلاع از عوامل تهدید کننده سلامت روان و نقش سطوح سه گانه پیشگیری در دوری از این عوامل و برنامه های کشوری در این زمینه می تواند مفید باشد.

رئوس مطالب نظری: (۱۷ ساعت)

الف- روانشناسی:

تعریف روانشناسی، وراثت محیط و رفتار فرد- جنبه های مختلف رشد انسان از نظر بدنی، عاطفی، عقلانی و اجتماعی- رفتارهای اجتماعی - احتیاجات اساسی انسان- رفتار عادی و غیر عادی- تفکر و خصوصیات آن - هوش و انواع آن - شخصیت و اختلالات آن - نقش اختلال شخصیت در گرایش به مواد مخدر

ب- بهداشت روان:

- تعریف بهداشت روان
- ارتباط متقابل سلامت جسم با سلامت روان
- شاخص های سلامت روان
- عوامل خطر (Risk Factors) در ابتلا به اختلالات و بیماریهای روانی
- نقش جامعه، خانواده و افراد خاص در سلامت روان
- نقش ایمان و معنویت در سلامت روان
- اختلالات خلقی و اضطرابی
- مشکلات خاص دوران سالمندی
- مشکلات جنسی و سلامت روان در سالمندان
- پیشگیری از بروز اختلالات و بیماریهای روانی در سطوح ۳ گانه پیشگیری
- اشاره به برنامه های کشوری بهداشت روان در ایران

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- حاتمی، حسین و دیگران. کتاب جامع بهداشت عمومی، منبع آنلاین در دسترس دانشجویان
- ۲- گنجی، حمزه. روانشناسی عمومی. آخرین انتشار
- ۳- جین آگدن. روانشناسی سلامت، ویراست پنجم، نشر ارجمند
- ۴- اندرو ساینگتون. بهداشت روانی. حسین شاهی برواتی، ح. (۱۳۹۹).

5- American Psychiatric Association.(2022). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition, Text Revision (DSM-5-TR)

شیوه ارزیابی دانشجویان:

- ۱- سیستم ارزیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System-۲-آزمون های دوره ای و نهایی
- ۳-ارزیابی حضور فعال در بحث های کلاسی ۴-نحوه و کیفیت انجام تکالیف تعیین شده در طول دوره

نام درس: زبان تخصصی

کد درس: ۰۹

پیش نیاز یا همزمان: —

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

ارتقاء مهارت‌های خواندن و ترجمه و درک مطالب از کتب و مجلات انگلیسی حوزه سالمندی و طب سالمندی

رئوس مطالب نظری: (۳۴ ساعت)

- آشنایی با مبانی و روش‌های اصطلاح شناسی پزشکی (نحوه استفاده از دیکشنری و آشنایی با تلفظ صحیح لغات)
- آشنایی با واژه‌های کاربردی در رشته‌های مرتبط با سالمندی و طب سالمندی
- کسب مهارت در درک متون علمی در رشته‌های مرتبط با سالمندی و طب سالمندی
- کسب مهارت‌های کلامی در تلفظ کلمات و اصطلاحات در رشته‌های مرتبط با سالمندی و طب سالمندی
- کسب مهارت در نگارش جملات کوتاه با استفاده از کلمات و اصطلاحات در رشته‌های مرتبط با سالمندی و طب سالمندی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- 1- Bailey S. Academic Writing: A Handbook for International Students. Taylor & Francis Group. Last edition.
- 2- Cohen BJ, DePetrus A. Medical terminology: An illustrated Guide. LWW. Last edition.
- 3- Patrick Fitzgerald, Marie McCullagh, Ros Wright. English for Medicine in Higher Education Studies – 2nd Edition Course Book

۴- کتب و مجلات تخصصی سالمندی و طب سالمندی به زبان انگلیسی

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

- ۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی
 - ۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"
 - ۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار
 - ۴- کسب مهارت‌های تسهیلگری و پویایی گروه
- سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:
- ۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می‌شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می‌شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

۳- ارزیابی همسالان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخجویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم.

نام درس: اصول و مبانی جامعه‌شناسی

کد درس: ۱۰

پیش‌نیاز یا همزمان: —

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

- آشنایی دانشجویان با مفاهیم، اصطلاحات جامعه‌شناختی، و نیز شناخت علمی پدیده‌ها و امور اجتماعی
- آشنایی نظری و کاربردی با اصول و روشهای کمی و کیفی جامعه‌شناسی و مسایل اجتماعی و بررسی انواع جوامع انسانی (به ویژه سالمندان) و ویژگی‌های آنها در ایران
- شناخت و تحلیل نهادها و مؤسسات اجتماعی مرتبط با سالمندان و سیر تکوین آنها در جامعه‌ی ایران

شرح درس: انسان موجودی اجتماعی است که با پدیده‌های اجتماعی ارتباط نزدیک دارد. مطالعه‌ی پدیده‌های اجتماعی و آشنایی با انواع جوامع انسانی و قوانین اجتماعی حاکم بر آنها و چگونگی انجام تحقیق در مسایل مربوط به آن برای دانشجویانی که به دلیل حضور در سیستم ارائه‌ی خدمات بهداشتی درمانی ارتباط نزدیک و مداومی با مردم دارند بسیار ضروری است.

رئوس مطالب نظری: (۳۴ ساعت)

- مقدمات
 - مفهوم و محتوای جامعه‌شناسی
 - تعریف جامعه‌شناسی
 - قلمرو جامعه‌شناسی
 - جامعه‌شناسی و سایر علوم اجتماعی
 - جامعه‌شناسی توصیفی و کاربردی
 - مکاتب مختلف جامعه‌شناسی
- امور و پدیده‌های اجتماعی
 - تعریف امور و پدیده‌های اجتماعی
 - ماهیت و ویژگی‌های امور و پدیده‌های اجتماعی
- اصول و روشهای تحقیق در جامعه‌شناسی
 - روشهای علمی در جامعه‌شناسی
 - مراحل پژوهش
 - کاربرد روش‌های کمی و کیفی در مطالعات جامعه‌شناسی
 - قوانین جامعه‌شناسی و ویژگی‌های آن
 - مشکلات پژوهش در جامعه‌شناسی
 - محدودیت‌ها و ملاحظات اخلاقی در پژوهش‌های جامعه‌شناسی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- محسنی، منوچهر. مقدمات جامعه‌شناسی. آخرین ویراست.
- ۲- بروس کوئن. مبانی جامعه‌شناسی. توسلی، غلامعباس و فاضل، رضا. (۱۴۰۰)

3-Rajendra Kumar Sharma.(2019). Fundamentals of Sociology

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

- ۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی
 - ۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"
 - ۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار
 - ۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه
- سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:
- ۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و درمواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

کد درس: ۱۱

نام درس: مبانی سالمند شناسی

پیش نیاز یا همزمان: تشریح و فیزیولوژی کد ۰۷

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی با تعاریف، مفاهیم، دیدگاهها، تئوریها و جنبه های مختلف سالمندی در سطح سالمندی فردی (individual aging) و سالمندی جمعیت (population aging)، سالمندی سالم، سالمندی فعال.

شرح درس:

درک فرآیند سالمندی از دیرباز مورد توجه بسیاری از انسان ها و متخصصین علوم مختلف بوده است. با وجودیکه علم سالمندشناسی نسبت به بسیاری علوم جدیدتر می باشد ولی در طول سالهای گذشته پیشرفت بسیار چشمگیری داشته است. به عنوان مثال تاکنون بیش از سیصد تئوری در پاسخ به چگونگی و چرایی فرآیند سالمندی ارائه شده است. کسانی که قرار است به طور حرفه ای به برنامه ریزی و ارائه خدمات و مراقبت های سالمندی بپردازند بایستی از دانش و نگرش مناسبی در زمینه ی مفاهیم اساسی، دیدگاه ها، نظریه ها و جنبه های مختلف (فردی و اجتماعی) سالمندی برخوردار باشند. در همین راستا، درس حاضر با اهداف و سرفصلهای زیر طراحی شده است.

رئوس مطالب نظری (۳۴ ساعت):

- تعریف سالمند و سالمندی از دیدگاه علوم مختلف (از جمله زیست شناختی یا بیولوژیک، پزشکی، روانشناسی، اجتماعی)
- سالمندی فردی (individual aging) و سالمندی جمعیت (population aging)
- تاریخچه سالمندشناسی و طب سالمندی
- اپیدمیولوژی سالمندی در دنیا و ایران
- شاخص های سلامت سالمندی
- سالمندی سالم، سالمندی فعال
- شهردوستاندار سالمند
- کلیات تغییرات جسمی، روانی و اجتماعی در دوران سالمندی
- عوامل موثر بر سالمندی و طول عمر (longevity) با رویکرد جامع نگر دوران زندگی (life-course approach)
- ترس از سالمندی Fear of Aging / Gerontophobia/ Gerascophobia
- خود (self) و هویت (identity) در دوران سالمندی
- کلیات تئوریهای (جسمی، روانی و اجتماعی) سالمندی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- 1- Bengtson VL, Daphna Gans D, Norella Putney N, Merril Silverstein, S.. Handbook of Theories of Aging, Springer Publishing Company, New York. Last edition
- 2- Malcolm LJ, Bengtson VL, Coleman PG, Thomas B. L. Kirkwood TBL. The Cambridge Handbook of age and ageing. Cambridge University Press, Cambridge Last edition

- 3- Baltes MM. Successful Ageing: perspectives from the behavioral sciences, Cambridge University Press. Last edition
- 4- Bond J, Peaces S. Ageing in Society: European Perspectives on Gerontology. SAGE Publications. Last edition
- 5- Cavanaugh JC & Fredda Blanchard-Fields. Adult Development and Aging. Thomson Wadsworth. Last edition
- 6- Fillit HM, Rockwood K, JB Young JB. Brocklehurst's Textbook of Geriatric Medicine and Gerontology. Elsevier Health Sciences. Last edition
- 7- Jean-Pierre Michel, B. Lynn Beattie, Finbarr C. Martin, and Jeremy Walston. (2022). Oxford Textbook of Geriatric Medicine, (3 ed).
- 8- Patricia A Williams. (2022). Basic geriatric nursing

۹- بررسی چالش‌های برنامه عملیاتی چندبخشی ترویج سالمندی فعال در ایران و زیر ساخت‌های مورد نیاز آن؛ ۱۳۹۵، اندیشه ماندگار

۱۰- روایی، ج. درسنامه جامع سلامت سالمندی: مبانی و مفاهیم سالمندی (۱۳۹۴). آثار سبحان

۱۱- درسنامه سالمندشناسی و طب سالمندی (براکلهرست): نظام سلامت و طب سالمندان؛ ۱۴۰۰

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (Weekly Evaluation System (WES) و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی

۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"

۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار

۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه

سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع

می پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت های استفاده حرفه ی و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می نماید و درمواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث ها مداخله می کنند.

۵- جمع بندی مطالب و نتیجه گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع بندی می شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم دراختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیردرنظر گرفته می شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

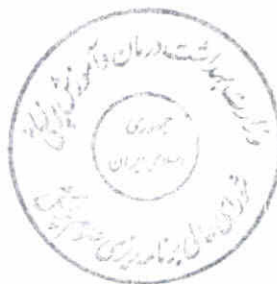
۳- ارزیابی همسانان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخگویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم.

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با اینکه "چرا" و "چگونه" فرایند طبیعی سالمندی و طول عمر اتفاق می‌افتد و تغییرات ساختاری و فیزیولوژیکی در دوران سالمندی و عوامل موثر بر طول عمر کدامین می‌باشند.

شرح درس: فرآیند سالمندی یک فرآیند فیزیولوژیک می‌باشد که در آن تغییرات به شکل هماهنگ، پیشرونده و تحلیلی در سطح ملکولی و بیولوژیک در تمام سلولها، بافت ها و سیستم های بدن و کل ارگانیسم اتفاق می‌افتد در نهایت این فرآیند منجر به افت قابل ملاحظه در ساختمان و عملکرد و آسیب پذیری در مقابل استرس های محیطی و همچنین افزایش خطر ابتلا به بیماریها و ناتوانی میشود. بر خلاف باور قدیمی که بیماریهای وابسته به سن را به دلیل فرآیند سالمندی میدانستند، امروزه دانشمندان بر این باور هستند که در فرآیند سالمندی وجود هیچ بیماری و اختلالی طبیعی نیست. اگر چه هنوز سوالات و ابهامات بسیاری در زمینه درک فرآیند سالمندی وجود دارد و فرآیند سالمندی هنوز به عنوان یک راز شناخته میشود ولی دانستن بیولوژی و فیزیولوژی سالمندی میتواند به درک بهتر فرآیند سالمندی و طراحی مداخلات و مراقبت های مناسب کمک نماید.

رئوس مطالب نظری (۳۴ ساعت):

- مفاهیم اساسی در بیولوژی سالمندی
- ژنتیک سالمندی و ژنتیک طول عمر
- کلیات تغییرات سلولی و ملکولی در سالمندی، پیری سلول، آپوپتوز و مرگ سلولی
- کلیات تئوریهای زیست شناختی سالمندی (از جمله تئوریهای تلومر، ژنتیکی، اتصال متقاطع، تکاملی، رادیکالهای آزاد،
- واکنشهای خود ایمنی، تئوری فرسودگی، استرس، تئوریهای تغذیه ای، نورواندوکراین و نوروشیمیایی، تئوریهای محیطی)
- اندازه گیری سن بیولوژیک
- تغییرات فیزیولوژیک دوران سالمندی (ترکیبات بدن {body composition}، سیستم عصبی مرکزی، دستگاه اسکلتی-ماهیچه ای، پوست، سیستم حواس پنج گانه، سیستم قلب و عروق، سیستم تنفسی، سیستم ادراری، دستگاه گوارشی و کبد، سیستم ایمنی، دستگاه تولید مثل)
- تغییرات پاتوفیزیولوژیک در بیماریهای شایع وابسته به سن در دوران سالمندی
- تفاوت تغییرات بیولوژیک و فیزیولوژیک وابسته به جنس در دوران سالمندی
- عوامل موثر بر طول عمر و فاکتورهایی که در پیر شدن انسانها دخالت دارند
- ابدیت و نامیرایی بیولوژیکی
- آینده biogerontology

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

1. Halter JB, Joseph G. Ouslander JG, Studenski S, Kevin P. High KP, Asthana S, Mark A. Supiano MA, Ritchie CS. Hazzard's Geriatric Medicine and Gerontology. McGraw Hill Education. Last edition.
2. Timiras PS. Physiological Basis of Aging and Geriatrics. Informa Healthcare USA. Last edition.
3. McDonal RB. Biology of Aging. GS Garland Science, Taylor and Francis Group, New York & London. Last edition.
4. Arkin R. Biology of ageing. Sinauer Associates. Latest Edition.
5. Gavrilov, L.A.e. and N.i.a.S. Gavrilova, The biology of life span: a quantitative approach. 1991 Harwood Academic Publishers.
6. Alexander Biology of human aging. Latest Edition.
7. Health H, Schofield. Healthy aging (Nursing older people). London: Mosby. Latest Edition.
8. Mark H, et al. The Merck manual of Geriatrics. Latest Edition.

۹- غفاری، امیرنظام الدین وهاشمی، فریبرز. سیر کهولت در انسان. ۱۳۸۰. دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

10-Roger B. McDonald.(2019). Biology of Aging. 2nd Edition, Amazon

11-Azza Sajid Jabbar.(2021). Biological & physiological concept of aging

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی

۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"

۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار

۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه

سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می‌شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد با توجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می‌شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزشیابی

۳- ارزشیابی همسالان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخگویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم.

کد درس: ۱۳

نام درس: بیماریها و سندرم های شایع سالمندی

پیش نیاز یا همزمان: —

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری - کارآموزی (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی)

هدف کلی: در این درس، دانشجویان موضوعات مختلف مربوط به اپیدمیولوژی بیماریها و سندرم های مهم و شایع در دوران سالمندی و تاثیر آنها بر زندگی فرد سالمند در ستینگ های مختلف جامعه، خانه، مراکز نگهداری، مراکز سرپایی و بیمارستان را خواهند شناخت.

شرح درس: اگر چه فرآیند سالمندی یک فرآیند فیزیولوژیک است و مستقیماً منجر به بیماری نمی شود ولی معمولاً در اثر گذشت زمان و سبک زندگی ناسالم خطر ابتلا به انواع بیماریها و ناتوانی ها افزایش می یابد. وجود سندرم های شایع سالمندی و بیماریهای مزمن و ناتوان کننده میتواند بر فرآیند سالمندی تاثیرگذار باشد و از طرف دیگر با رسیدن فرد به دوران سالمندی، فرآیند سالمندی نیز میتواند بر بیماریهای مزمن و سندرم های سالمندی تاثیر گذار باشد. بنابراین شناخت بیماریها و سندرم های شایع دوران سالمندی در هریک از ستینگ های خدمات و مراقبت های سالمندی (خانه، سرپایی، بستری و مراکز نگهداری) اهمیت به سزایی دارند.

رئوس مطالب نظری (۲۶ ساعت):

- تظاهرات غیر معمول بیماریها در سالمندان
- اصول ارزیابی جامع بالینی در سالمندان در مراکز بستری و مراکز نگهداری
- اصول غربالگری و پیشگیری جامع در سالمندان در ستینگ های سرپایی، مراکز بهداشتی درمانی و در منزل.
- رویکردهای نوین در مدیریت بیماریها و سندرم های دوران سالمندی
- اصول ارزیابی جامع بالینی و اصول ارزیابی جامع بالینی فرتوتی/ frailty در سالمندان
- اصول کلی درمان سالمندان بیمار در بیمارستان، بخش اورژانس، قبل، حین و بعد از عمل جراحی، در خانه های سالمندان و مراقبت در منزل.
- آسیب پذیری و هم ابتلایی چندگانه (multimorbidity) در سالمندان
- منوپوز و آندروپوز
- شناخت موارد سالمندآزاری و mistreatment
- کلیاتی از بیماریهای شایع دوران سالمندی (تعریف، اپیدمیولوژی، تظاهرات بالینی، عوارض، ارکان پیشگیری، تشخیص و درمان) در زمینه های: (استروک، پارکینسون، استئوآرتریت، پوکی استخوان، انواع شکستگی ها بویژه شکستگی لگن/هیپ، بیماری های عروق کرونر، نارسایی قلبی، پر فشاری خون، دیابت، بیماریهای مزمن انسدادی ریه (COPD)، سرطان های شایع در دوران سالمندی، اختلالات خواب، کم خونی، هیپرتروفی خوش خیم پروستات.
- سندرم های شایع دوران سالمندی (تعریف، اپیدمیولوژی، تظاهرات بالینی، عوارض، ارکان پیشگیری، تشخیص و درمان) در زمینه های: (دلیریوم، مشکلات شناختی و دمانس، زمین خوردن، اختلالات تعادل و راه رفتن، یبوست، زخم بستر، سوء تغذیه، بی اختیاری ادرار و مدفوع، سرگیجه و سنکوپ و فرتوتی-frailty).

رئوس مطالب کارآموزی (۲۶ ساعت):

- انجام ارزیابی های جامع بالینی در سالمندان مراکز بستری و مراکز نگهداری
- انجام غربالگری ها در سالمندان در ستینگ های سرپایی، مراکز بهداشتی درمانی و سالمندان در منزل
- انجام ارزیابی جامع سالمندان فرتوت/ frailty
- انجام ارزیابی موارد سالمندآوری
- تعیین و غربالگری موارد ابتلا به سندرم های سالمندی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

1. Williams B, Anna Chang A, Landefeld, CS, Ahalt C, Conant R, Chen H. Current Diagnosis and Treatment: Geriatrics. McGraw-Hill Education. Last edition
 2. Fillit HM, Rockwood K, JB Young JB. Brocklehurst's Textbook of Geriatric Medicine and Gerontology. Elsevier Health Sciences. Last edition
 3. Halter JB, Joseph G. Ouslander JG, Studenski S, Kevin P. High KP, Asthana S, Mark A. Supiano MA, Ritchie CS. Hazzard's Geriatric Medicine and Gerontology. McGraw Hill Education. Last edition
 4. Bowker L, Price J, Smith S. Oxford Handbook of Geriatric Medicine, Oxford University Press, UK. Last edition
 5. Beers MH, Berkow R. The Merck manual of geriatrics. Merck & Co., Inc. Last edition
 - ۶- سندرم های شایع سالمندی، بر اساس منابع طب سالمندان و سالمند شناس. ۱۴۰۰. مهدیه اسماعیلی و همکاران.
- انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
6. Eman Jasim Mohammed Al- Akkam , Zahraa Hussam eldin Ismaeel,Entidhar Jasim Mohammed,.(2020). Common Geriatric Syndromes in Elderly Patients, Attending Geriatric Clinic in Medical City.
 7. Silver Book II: Geriatric syndromes , 2021, british geriatric society, improving health care for older people
 8. Marcel G. M. Olde Rikkert,.(2022). Conceptualizing geriatric syndromes

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

- ۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی
 - ۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"
 - ۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار
 - ۴- کسب مهارت های تسهیل گری و پویایی گروه
- سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می‌شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می‌شود:

- ۱- حضور و غیاب ۲- خود ارزشیابی ۳- ارزشیابی همسالان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخگویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم.

۸- ارزشیابی جامع سالمندان در حیطه‌های مختلف (مشاهده، لاگ بوک، مصاحبه، معاینه، ...).

کد درس: ۱۴

نام درس: روانپزشکی و اصول و فنون مشاوره‌ی سالمندی

پیش‌نیاز یا همزمان: —

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

هدف کلی این درس آشنایی و فراگیری مفاهیم پایه روانشناسی (فردی و اجتماعی) در دوران سالمندی و بیماریهای شایع دوران سالمندی و کسب مهارت در بکاربردن آن موارد در ارتباط با بیمار سالمند، فرد مراقب، اعضا خانواده سالمند و جامعه و پرسنل بهداشتی درمانی در ستینگ‌های مختلف جامعه، خانه، مراکز نگهداری، مراکز سرپایی و بیمارستان میباشد. و همچنین یادگیری اصول، مبانی و فنون مشاوره‌ی سلامت روان و کاربست آنها در جلسات مشاوره‌ی فردی و یا گروهی با سالمندان می باشد.

شرح درس:

فرآیند فیزیولوژیک سالمندی در همه ابعاد جسمی، روانی و اجتماعی اتفاق می افتد، تغییرات وابسته به سن در سالمندی و شرایط خاص این دوران همراه با تغییرات فیزیولوژیک در روان و بیماریهای روانی در این دوران تاثیر بسیار مهمی بر سالمندان میتواند داشته باشد که آشنایی با آن برای دانش آموختگان بسیار مهم می باشد. از سویی یکی از نقش‌های حرفه‌ای دانش آموختگان رشته سالمندی ارائه‌ی مشاوره سلامت روان در زمینه‌ی سبک زندگی سالم و خود-مراقبتی در زمان ابتلا به اختلالات و بیماریها به سالمندان و مراقبین آنها می باشد. لذا، این درس به منظور ارتقای دانش و مهارتهای پایه در انجام مشاوره‌ی سلامت روان برای ایفای نقش حرفه‌ای مذکور طراحی شده است. این درس، بیشتر بر جنبه‌های کاربردی شامل فرایند و فنون اساسی مشاوره روان در سالمندان متمرکز است. همچنین در این درس دانشجویان با مفاهیم روانشناسی سالمندان و بیماریهای شایع این دوران و ارزیابی و غربالگری این موارد در ستینگ‌های مختلف خدمات و مراقبت‌های سالمندی آشنا خواهند شد.

رئوس مطالب نظری (۲۶ ساعت):

- بحث‌های نظری در روانشناسی سالمندی
- ژنتیک و فرایند رفتار و سالمندی
- تغییرات فیزیولوژیک سیستم روان در سالمندی
- سالمندی و تغییرات حافظه
- یادگیری و سالمندی
- زبان و سالمندی
- شخصیت و سالمندی
- نگرش به سالمندی
- شناخت، حل مسئله و توانایی تصمیم‌گیری در سالمندی
- کلیات و اصول ارزیابی‌های روانشناسی و روانپزشکی در دوران سالمندی

- ارزیابی وضعیت شناخت و حافظه در سالمندان ستینگ های مختلف (جامعه، خانه، مراکز نگهداری، مراکز سرپایی و بیمارستان و اورژانس).
- اصول و کلیات ارتقای سلامت روان در سالمندی
- دمانس و دلیریوم
- کلیات بیماریهای شایع اعصاب و روان در سالمندی (سایکوز، اختلالات شخصیت، خودکشی، سو مصرف الکل و مواد مخدر، مشکلات خواب، سو رفتار یا سالمندان، سالمندآوری، جنایت، مشکلات جنسی، somatization)
- بیماریهای شایع خلق در سالمندی (افسردگی، اضطراب)
- مفاهیم، اهداف و اصول مشاوره ی روان به سالمندان
- ویژگی های سالمندان و اهمیت آنها در فرایند مشاوره روان
- فرایند مشاوره روان و نظریه های آن
- مراحل مشاوره روان و فنون مناسب آن؛
- برنامه ریزی و آماده سازی فرد و محیط
- شروع فرایند مشاوره
- حفظ و استمرار رابطه مشاوره ای
- تسهیل کردن تغییر
- ارزیابی فرایند و پیامدهای مشاوره روان
- مشاوره در شرایط و افراد خاص (اختلالات شناختی در سالمندان)
- ملاحظات حرفه ای و قانونی در مشاوره ی سلامت روان
- حساسیت و ویژگی های فرهنگی، اهمیت خود-آگاهی در مشاوره

رئوس مطالب واحد کارآموزی: (۲۶ ساعت)

- اجرای مشاوره با روش ایفای نقش و ارزیابی فرایند در کلاس درس
- اجرا و مستند سازی و ارائه گزارش تحلیلی حد اقل سه جلسه مشاوره فردی مرتبط با نیاز ارتقاء سلامت روان با سالمند و یا مراقبین وی و گزارش نتایج در کلاس
- حداقل انجام یک مشاوره گروهی در رابطه با نیاز ارتقاء سلامت روان در گروه های هدف و گزارش نتایج در کلاس

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- 1-Dening T, Thomas A. Oxford Textbook of Old Age Psychiatry. Oxford University Press, Oxford. Last edition.
- 2-Ames D, Chiu E, Lindesay J, Shulman KI. Guide to the Psychiatry of Old Age. Cambridge. Last edition.
- 3- Philip Burnard, Jo campling. Counselling Skills for Health Professionals. Springer, last edition.
- 4- Freshwater D. counseling skills for nurses, midwives and health visitors. Open University press. Last edition.
- 5- Meier ST, Davis SR. The Elements of Counseling. Brooks/Cole. Last edition.
- 6- Dan G. Blazer, David C. Steffen. Essentials of Geriatric Psychiatry, last Edition.

- 7- Laura B. Dunn, M.D., and Erin L. Cassidy-Eagle, (۲۰۲۰). Practical Strategies in Geriatric Mental Health: Cases and Approaches
- 8- Patricia Alpaugh McDonald and Margaret Haney. Counseling the Older Adult: A Training Manual in Clinical Gerontology, last edition.
- 9-David C. Steffens, M.H.S., and Kristina F. Zdanys. (2023). Textbook of Geriatric Psychiatry. American Psychiatric Association Publishing, Sixth Edition.
- 10- Robert P. Roca, Micheline Dugué, and Maria Llorente. (2022). Geriatric Mental Health Care :Lessons From a Pandemic, American Psychiatric Association.
- 11- Art Walaszek. (2022). Late-Life Depression and Anxiety, American Psychiatric Association.

- ۱۲- ان اورباچ . (۱۳۹۶). مشاوره با سالمندان . خدابخشی کولایی، آناهیتا. انتشارات جنگل.
- ۱۳- مهشید فروغان، م. (۱۳۹۶). راهنمای عملی دستنامه روانپزشکی سالمندان. انتشارات ارجمند .

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

- ۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی
 - ۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"
 - ۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار
 - ۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه
- سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

- ۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد
- منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.
- ۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه
- در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.
- ۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان
- دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در

اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت های استفاده حرفه‌ی و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و درمواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

۵- جمع بندی مطالب و نتیجه گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می‌شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می‌شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

۳- ارزیابی همسالان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخجویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

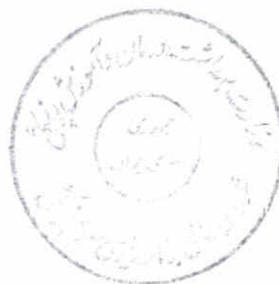
۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

بخش کارآموزی :

۱- ارزیابی کار پوشه دانشجویان منضم به مستندات و گزارش های تحلیلی دانشجویان از تکالیف.

۲- ارزیابی جامع سالمندان در حیطه های مختلف (مشاهده، لاگ بوک، مصاحبه ، معاینه،...).

کد درس: ۱۵

نام درس: تغذیه در سالمندی

پیش نیاز یا همزمان: مبانی سالمند شناسی کد ۱۱

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: ۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی

هدف: توانمندسازی دانش آموختگان رشته سلامت سالمندی با مباحث مربوط به تغذیه دوران سالمندی به منظور برنامه

ریزی حمایت های تغذیه ای برای سالمندان و آشنایی با رژیم های درمانی مناسب برای این گروه سنی.

رئوس مطالب نظری (۹ ساعت):

* نقش تغذیه در رضایت از زندگی و ارتقای کیفیت زندگی

* الگوها و عادات شایع تغذیه ای در سالمندان ایرانی

* عوامل موثر بر تغذیه در دوران سالمندی

* تغذیه و تغییرات فیزیولوژیک در دوره سالمندی

* نیازهای تغذیه ای در دوران سالمندی (آب، پروتئین ها، کربوهیدراتها، چربیها، املاح و ریز مغذی ها)

* * اصول ارزیابی جامع نیازهای تغذیه ای سالمندان و رژیم های مناسب در بیماریهای شایع سالمندی

* تداخلات دارویی- تغذیه ای در سالمندان

* نقش مواد گیاهی در درمان بیماریهای شایع سالمندی

رئوس مطالب : کارآموزی (۲۶ ساعت):

❖ ارزیابی وضعیت تغذیه ای سالمندان

❖ ارزیابی نیازهای تغذیه ای سالمندان فریل (frail) و آسیب پذیر

❖ روشهای مناسب آموزش تغذیه ای سالمندان

❖ آموزش و مشاوره رژیم های مناسب در بیماریهای شایع سالمندی

❖ تنظیم برنامه تغذیه ای برای سالمندان فریل (frail)

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

1- Raats M, Groot LD, Staveren, WV. (2009). Food for the ageing population. Woodhead Publishing Limited.

- 2- Bales CW, Locher JL, Edward Saltzman (2015). Handbook of Clinical Nutrition and Aging. Springer
- 3- Morley JE, Thomas DR. (2007). Geriatric nutrition: Nutrition and disease prevention .Taylor & Francis Group
4. Kathleen, L., mahan Sylvia, Escott - stump , Junicel-Raymond.(2020). krause's Food and Nutrition care process, 15th, chapter 19: Nutrition in Aging
- 5.Shils oslon, shike and Ross.(2014). modern nutrition in Health and disease, 10th, chapter 56:Nutrition in older adults
6. Whitney E, Rolfes S.R.,(2018). Understanding Nutrition. 15th edition,Cengage Learning, Inc. chapter17: Life Cycle Nutrition: Adulthood and the later years.
7. Fillit HM, Rockwood K, JB Young JB. (2017). Brocklehurst's Textbook of Geriatric Medicine and Gerontology. Elsevier Health Sciences. Chapters No. (Nutrition in Aging): 79 - 80 – 109.
8. Halter JB, Joseph G. Ouslander JG, Studenski S, Kevin P. High KP, Asthana S, Mark A. Supiano MA, Ritchie CS. (2022). Hazzard's Geriatric Medicine and Gerontology. McGraw Hill Education.
9. Ross AC, Caballero B, Cousins RJ, Tucker KL.(2013). Modern Nutrition in Health and Disease. Ed. 11th, Jones & Bartlett Learning; Chapter 56: Nutrition in Older Adults.
10. Raymond JL, Morrow K (2020). Krause and Mahan's Food & The Nutrition Care Process , chapter 19: Nutrition in Aging
11. Geirsdóttir OG, Bell JJ (2021). Interdisciplinary Nutritional Management and Care for Older Adults. Springer

۱۲- اصول تغذیه کراوس-تغذیه در دوران مختلف زندگی . جلد دوم- ویرایش ۱۵-ترجمه: ملیکا استاد علی اکبر حجار،

آرزو رضا زاده سرابی وهمکاران- انتشارات خسروی ۱۴۰۰

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجویان-سیستم ارزشیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی

۲- تبدیل روش تدریس از حالت " استاد محور " به " دانشجوی محور "

۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار

۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه

سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می‌شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد با توجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می‌شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خودارزیابی

۳- ارزیابی همسالان

- ۴- علاقه به شرکت در بحث‌های گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخ‌گویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران
- ۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر
- ۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی
- ۷- امتحان پایان ترم

کد درس: ۱۶

نام درس: ارزیابی جامع و مدل‌های مراقبتی سالمندان

پیش‌نیاز یا همزمان: مبانی سالمندشناسی کد ۱۱

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی: یادگیری اصول و روشهای ارزیابی جامع سالمندان شامل سنجش توانایی‌ها، ضعفها، و آسیب‌پذیری در ابعاد مختلف سلامت (جسمانی، فیزیکی، شناختی، روانی، معنوی و اجتماعی) و کسب آمادگی برای برنامه‌ریزی و ارائه مراقبتهای جامع نگر متناسب با نتایج ارزیابی جامع

اهداف درس عبارتند از

همچنین برای مدل‌های مراقبتی سالمندی هدف:

- ۱- آشنایی با انواع مختلف ساختارها و مدل‌های مراقبتی و خدمات بهداشتی- اجتماعی ویژه سالمندان در کلیه سطوح پیشگیری و قابل ارائه در منزل، سطح جامعه و مراکز و موسسات نگهداری روزانه، مراکز مراقبتی نگهداری شبانه روزی سالمندان/خانه سالمندان، مراکز سرپایی و کلینیک‌ها و بیمارستانها.
- ۲- آشنایی فراگیران با اصول مدیریت و رهبری اثربخش، برنامه‌ریزی و ارزشیابی فعالیتهای مراکز مختلف مراقبتهای سالمندی اعم از مراقبت در منزل، مراکز سرپایی، مراکز روزانه، مراکز مراقبتی نگهداری شبانه روزی و بیمارستان.
- ۳- یادگیری اصول و روشهای ارزیابی جامع سالمندی شامل سنجش توانایی‌ها، ضعفها، و میزان آسیب‌پذیری در ابعاد مختلف سلامت (جسمانی، فیزیکی، شناختی، روانی، معنوی و اجتماعی) در سالمندان و کسب آمادگی برای برنامه‌ریزی و ارائه ی مراقبت جامع نگر متناسب با محل اقامت سالمند و نتایج ارزیابی جامع
- ۴- آشنایی با شرح وظایف و نوع ارائه خدمات اعضا تیم مراقبتهای سالمندی در هر یک از سطوح مراقبتی(خانه،مرکز نگهداری و بیمارستان).

مختصری از درس:

ارزیابی جامع وضعیت سلامت بر مبنای توانایی‌ها، ضعفها، و آسیب‌پذیری‌های بالقوه یا بالفعل در سالمندان اساس هر گونه برنامه‌ریزی مراقبتی را تشکیل می‌دهد. از آنجا که تغییرات جسمانی، شناختی و روانشناختی سالمندان و در بسیاری از موارد وجود همزمان مشکلات و بیماریهای مختلف در آنان، شرایط متفاوتی را در آنان در مقایسه با سایر گروه‌های جمعیتی ایجاد می‌کند که این شرایط بایستی در ارزیابی و برنامه‌ریزی مراقبت مورد توجه قرار گیرند. همچنین شرایط مذکور بر طراحی مراقبت هماهنگ و ادغام یافته با رویکرد تیمی چند-رشته‌ای برای به حداکثر رساندن سلامت و بهزیستی سالمندان دلالت می‌نماید. در این درس دانشجویان با ارزیابی جامع سالمندی و روشهای انجام آن آشنا خواهند شد.

همچنین با توجه به اینکه سالمندان گروه متنوع با نیازهای مختلف مراقبتی می‌باشند، جهت حفظ آنان در جامعه و جلوگیری از انتقال آنان به مراکز نگهداری شبانه روزی، مدل‌های بسیار زیاد مراقبتی در دنیا وجود دارد که آشنایی با آن برای دانشجویان بسیار ضروری می‌باشد. هماهنگی در مدیریت سطوح خرد و میانی (شامل مشارکت در مدیریت و رهبری تیم مراقبتهای سالمندی، ارائه خدمت در مراکز مراقبتهای سالمندی و مهارتهای کار تیمی با سایر واحدها در حوزه‌های ستادی مراکز بهداشت و سازمان بهزیستی) جزء نقش‌ها و وظایف مهم دانش‌آموختگان کارشناسی ارشد سلامت سالمندی محسوب می‌شود. در این راستا، درس حاضر برای توسعه دانش و نگرش‌های اساسی در این حیطه طرح‌ریزی شده است.

رئوس مطالب بخش نظری (۲۶ ساعت):

- ضرورت ارزیابی جامع سالمندی (CGA) توسط تیم چند رشته ایی مراقبتهای سالمندی
- اصول ارزیابی جامع سالمندی (CGA) در منزل، سرای سالمندان، بیمارستان و اورژانس، مراکز سرپایی و مراکز نگهداری روزانه
- ارزیابی مشکلات و اختلالات شایع دوران سالمندی (از جمله اختلالات شنوایی، بینایی، لامسه، دهان و دندان، تغذیه، زخم بستر، ارزیابی های قبل، حین و بعد از عمل جراحی، درد، خواب، یبوست، بی اختیاری ادرار و مدفوع، دلیریوم، تعادل و راه رفتن، زمین خوردن)
- ارزیابی سندرم های شایع دوران سالمندی (افسردگی، دلیریوم، دمانس، بی اختیاری ادرار، سقوط و مشکلات راه رفتن)
- ارتقای کیفیت quality improvement (ارزیابی assessment، مستند سازی documentation و مقررات regulation)
- آشنایی با آزمایشات و تکنیکهای پاراکلینیکی مرتبط با سالمندان و نرم ها Normal و تغییرات آنها در دوران سالمندی
- تعریف فرتوتی (frailty) و مکانیسم های آن با تاکید بر نقش سیستم های ماهیچه ای-عضلانی، هورمونی و ایمنی
- ابزارها و روش های تشخیص و ارزیابی فرتوتی (frailty) در سالمندان
- تفاوت آسیب پذیری در زنان و مردان سالمند
- شیوع و بروز ، عوامل موثر، پیشگیری و مدیریت درمان آسیب پذیری در سالمندان
- مراقبت های بیمارستانی برای سالمندان frail
- ملاحظات اخلاقی در ارزیابی جامع سالمندی
- انواع مدلهای مراقبتی سالمندان
- شبکه خدمات مراقبتهای رسمی (بهداشتی، درمانی و اجتماعی) و غیر رسمی career services ویژه سالمندان در ایران و سایر کشورها
- مراقبت تیمی Team Care در سالمندان
- اهمیت و جایگاه خانواده و فرد مراقب در مراقبت از سالمندان
- مراقبت های مبتنی بر جامعه Community-based Services and Support
- مراقبت در منزل (Home care)
- مراقبت در مراکز مسکونی اقامتی (residential housing)
- مراقبت در خانه سالمندان/مراکز نگهداری شبانه روزی
- مراقبت فرجه ای کوتاه مدت (Respite care) از سالمندان در مراکز نگهداری
- مراقبت از سالمندان مبتلا به سرطان و بیماریهای صعب العلاج در مراکز نگهداری (Hospice)
- مراقبت تسکینی (palliative care) و انتهای عمر در سالمندان
- مراقبت در مراکز نگهداری روزانه (Adult day care)
- مراقبت طولانی مدت در مراکز (Dementia center) سالمندان دمانس و الزایمر
- مراقبت در بیمارستان (Geriatric hospital)
- مراقبت بیمارستانی در منزل (Hospital at home)
- کیفیت مراقبت Quality of Care
- اصول مراقبت از سالمندان در حوادث و بلایای طبیعی

رئوس مطالب بخش کارآموزی (۲۶ ساعت):

- انجام ارزیابی جامع سالمندی شامل اخذ شرح حال، معاینات در حد امکان، بررسی نتایج آزمایشات پاراکلینیک در حد ممکن، و ارائه گزارش تفسیری از اطلاعات جمع آوری شده در حداقل ۵ سالمند در هر یک از ستینگ های مختلف اعم از (مراقبت در منزل، خانه سالمندان، بیمارستان، مراکز نگهداری روزانه و درمانگاه های سرپایی).
- مشاهده و تمرین تکنیک های ارزیابی جامع سالمندی (CGA) در محیط های بالینی انواع مختلف مدل های مراقبتی (مراقبت در منزل، خانه سالمندان، بیمارستان، مراکز نگهداری روزانه و درمانگاه های سرپایی).

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

1. Osterweil D, Kenneth Brummel-Smith K, Beck KC. Comprehensive Geriatric Assessment. McGraw-Hill, Medical Publishing Division New York. Last edition.
2. Gallo JJ, Handbook of Geriatric Assessment. Jones and Bartlett Publishers. Last edition
3. Williams B, Anna Chang A, Landefeld, CS, Ahalt C, Conant R, Chen H. Current Diagnosis and Treatment: Geriatrics. McGraw-Hill Education. Last edition.
4. Theou O, Rockwood K. Frailty in Aging: Biological, Clinical and Social Implications. Karger Publishers. Karger Publishers و Canada, Last edition
5. Fillit HM, Rockwood K, JB Young JB. Brocklehurst's Textbook of Geriatric Medicine and Gerontology. Elsevier Health Sciences. Last edition
6. Halter JB, Joseph G. Ouslander JG, Studenski S, Kevin P. High KP, Asthana S, Mark A. Supiano MA, Ritchie CS. Hazzard's Geriatric Medicine and Gerontology. McGraw Hill Education. Last edition
7. Bowker L, Price J, Smith S. Oxford Handbook of Geriatric Medicine, Oxford University Press, UK. Last edition
8. Markle-Reid, M. and G. Browne (2003). "Conceptualizations of frailty in relation to older adults." J Adv Nurs 44(1): 58-68.
9. Rockwood, K., R. A. Fox, et al. (1994). "Frailty in elderly people: an evolving concept." Cmaj 150(4): 489-95.
10. Capezuti et al. The encyclopedia of elder care: the comprehensive resource on geriatric and social care. Springer Publishing Company. New York. Last edition
11. Allen, J E. Nursing home administration. Springer Publishing Company. Last edition. Parts I & II
12. Tester, Susan. Community Care for Older People, A Comparative Perspective. MACMILLAN PRESS. Last edition. Chapters: 5 & 6.

۱۳- آموزش مراقبت از سالمند در خانه، ترجمه و تالیف: دکتر رضا فدای وطن و دکتر سید علی محمد یکتا مرام، انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، چاپ ۱۳۹۳.

۱۴ - علیزاده، م و قوام، پ. زمین خوردن در سالمندان: یک سندرم طب سالمندی. ۱۳۹۸. انتشارات ابن سینا.

۱۵ - میرزاده، ف و علیزاده، م. فرتوتگی (Frailty) در سالمندان: یک سندرم سالمندی. ۱۳۹۹. انتشارات ابن سینا.

۱۶ - علیزاده، م و همکاران. پروتکل بین المللی خدمات و مراقبتهای سالمندی. ۱۳۹۵. انتشارات تیمورزاده.

۱۷ - پروتکل ارزیابی و مراقبت از سالمندان، ترجمه طاهره سکوت، عبدالرحیم اسدالهی، نسیم پیرزاده، انتشارات آریا دانش. ۱۳۹۹.

- ۱۸- مقیاس های سنجش سلامت در سالمندی. ۱۳۹۸. علی صدراللهی. نشر حیدری. تهران
- ۱۹- علیزاده، م و همکاران. ارزیابی جامع و نیازسنجی سالمندان مقیم خانه های سالمندان و آسایشگاه ها (بر اساس ابزار MDS 3) : ویژه آموزش دروس دانشجویان. (۱۴۰۲). انتشارات ابن سینا.
- ۲۰- سالمندآزاری: یک سندرم سالمندی . تألیف: مهتاب علیزاده و فاطمه السادات میرزاده . انتشارات ابن سینا ۱۳۹۹

21. inclair AJ, Morley JE, Vellas B, editors. Pathy's principles and practice of geriatric medicine. JohnWiley & Sons; 2012.
22. Hazzard, Bloss, Ettinger, Haller. Principles of Geriatric medicine and gerontology. Latest edition.
23. Ramsdell, J.W ,Medical management of the home care patient: guidelines for physicians 24. Harrington CH et al. Nursing facilities, staffing, residents, and facility deficiencies, 1991-1997.
25. Fillit HM, Rockwood K, JB Young JB. Brocklehurst's Textbook of Geriatric Medicine and Gerontology. Elsevier Health Sciences. Last edition

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

- ۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی
 - ۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"
 - ۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار
 - ۴- کسب مهارت‌های تسهیل گری و پویایی گروه
- سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:
- ۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد
- منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.
- ۲- تعیین سرفصل هایی برای مطالعه
- در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه ای، مطرح و بحث می شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.
- ۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت های استفاده حرفه ی و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می نماید و درمواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث ها مداخله می کنند.

۵- جمع بندی مطالب و نتیجه گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع بندی می شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

۳- ارزیابی همسالان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخجویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

بخش کارآموزی درس:

- ارزیابی عملکرد دانشجو در جلسات تمرین تکنیک های ارزیابی در محیط های شبیه سازی شده و بالینی با استفاده از مقیاسهای رتبه بندی.
- ارزیابی عملکرد دانشجو در اجرای ارزیابی جامع سالمندی شامل اخذ شرح حال، معاینات در حد امکان، بررسی نتایج آزمایشات پاراکلینیک در حد ممکن، و ارائه گزارش تفسیری از اطلاعات جمع آوری شده در حداقل ۵ سالمند با استفاده از تکنیکهای مناسب (مانند MiniCEX) و مقیاس های درجه بندی عملکرد

کد درس: ۱۷

نام درس: روش تحقیق (کمی و کیفی) در سالمندی و پروپوزال نویسی

پیش نیاز یا همزمان: روش تحقیق کد ۰۳

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی

هدف کلی: یادگیری مبانی و روش شناسی پژوهش در سلامت و سالمندی با رویکرد کاربردی و استفاده از نظریه های تخصصی حرفه؛ و طراحی و تنظیم طرح پژوهشی پیشنهادی (proposal)

شرح مختصری از درس:

درس روش تحقیق در سالمندی و پروپوزال نویسی، به منظور یادگیری فلسفه و روش شناختی پژوهش علمی برای دانشجویان رشته‌ی سالمندی و سلامت طرح ریزی شده است. ساختار مباحث اصلی این درس بیشتر بر مبنای ساختار و سازمان پایان نامه دوره های تحصیلات تکمیلی تنظیم و ارائه می گردد.

رئوس مطالب بخش نظری (۲۶ ساعت نظری):

- کلیات و مفاهیم روش تحقیق
- انواع مطالعات کمی
- انواع مطالعات کیفی (نمونه‌گیری، روائی و پیاپی، روشهای گردآوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل داده‌ها و نحوه گزارش نویسی)
- مطالعات تلفیقی
- مراحل پژوهش علمی و ساختار پروپوزال؛ انتخاب مسئله ی پژوهش
- جستجوی سوابق پژوهش در مسئله؛ مروری بر متون علمی
- نظریه و پژوهش در سالمندی و سلامت
- رویکردهای کمی و کیفی در پژوهش های سالمندی و سلامت
- تنظیم اهداف، فرضیات و سوالات پژوهش، بیان مسئله، ضرورت اجرای طرح
- متغیرهای پژوهش
- محاسبه حجم نمونه و روش های نمونه گیری (بیشتر در طرح های کارآزمایی شاهددار تصادفی در عرصه)
- روش ها و ابزارهای جمع آوری داده ها
- روایی و پایایی ابزار های جمع آوری داده ها
- آشنایی با خطای تصادفی/تورش و مخدوش کننده ها
- شیوه نوشتن روش اجرا
- کنترل کیفیت تحقیق (Quality Control)
- تضمین کیفیت تحقیق (Quality Assurance)
- ملاحظات ویژه پژوهش های سالمندی (Methodological consideration of research on Ageing)
- اخلاق در پژوهش
- مدیریت پژوهش (زمان بندی، بودجه بندی، محدودیت ها و مشکلات)

- گزارش نتایج، نقد ارزیابانه مقالات و مآخذ نویسی
- کاربست نتایج

رئوس مطالب: بخش عملی (۱۷ ساعت):

یک پروپوزال مطالعه‌ی کمی برای یکی از موضوعات اولویت دار سلامت و سالمندی طراحی و ارائه نماید.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- رخشانی فاطمه، شهرکی ثانوی فریبا، روش تحقیق؛ مراحل علمی و روش های کاربردی، آخرین چاپ.
- 2- Dawson C. A Practical Guide to Research Methods: A User-Friendly Manual for Mastering Research Techniques and Projects. UK: Oxford; Last edition.
- 3- Bruce NG, Pope D, Stanistreet DL. Quantitative Methods for Health Research: A Practical Interactive Guide to Epidemiology and Statistics. John Wiley & Sons; Last edition.
- 4- Leigh Riby,. Handbook of Gerontology Research Methods: Understanding successful aging, last edition.
- 5- Laura B. Dunn, M.D., and Erin L. Cassidy-Eagle,. 2020. Practical Strategies in Geriatric Mental Health: Cases and Approaches .
- ۶- صلصالی مهوش ، پرویزی سرور (مترجم)، ادیب حاج باقری محسن (مترجم). روشهای تحقیق کیفی . نشر بشری
- 7- Handbook of gerontology research methods .; 2017; Routledge, Taylor & Francis Group
- 8- Research design in aging and social gerontology, Weil, Joyce, author, 2017

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

- ۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی
 - ۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"
 - ۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار
 - ۴- کسب مهارت‌های تسهیل گری و پویایی گروه
- سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:
- ۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد
- منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.
- ۲- تعیین سرفصل هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می‌شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد با توجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می‌شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزشیابی

۳- ارزشیابی همسالان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخگویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

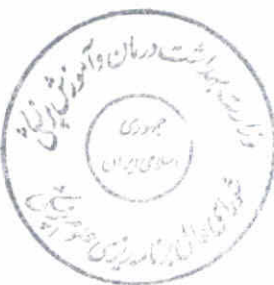
۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

بخش عملی درس:

طراحی و تنظیم طرح پژوهشی و ارائه آن در حضور سایر دانشجویان (نمره دانشجویان و مدرس در ارزشیابی پروپوزال جمع می‌شود).

کد درس: ۱۸

نام درس: نرم افزارهای کاربردی آمار زیستی سالمندی

پیش نیاز یا همزمان: آمار زیستی و نرم افزارهای تحلیل داده های سلامت کد ۰۲

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی:

یادگیری مفاهیم و روشهای پیشرفته آماری و آموزش نحوه استفاده از نرم افزارهای متداول موجود در تجزیه و تحلیل پیشرفته داده های بهداشتی.

مختصری از درس:

این درس در یکی از سایتهای کامپیوتری دانشکده تشکیل می شود و دانشجویان بعد از آشنایی با موضوعات نظری، بلافاصله به تمرین مهارتها با استفاده از نرم افزار های مربوطه خواهند پرداخت. در پایان دوره فراگیران بایستی بتوانند از روشهای آماری مناسب جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات در یک پروژه تحقیقاتی استفاده کنند.

رئوس مطالب بخش نظری (۹ ساعت):

- آشنایی با نرم افزار آماری SPSS: نحوه ورود و مدیریت داده ها
- توصیف و تحلیل داده ها و انجام استنباط آماری شامل برآورد و آزمون فرضیه برای انواع متغیرهای کمی و کیفی با کمک نرم افزار آماری
- تحلیل رگرسیون خطی
- روشهای تحلیل چند متغیره (آنالیز با کنترل مخدوشگرها و تحلیل اینتراکشن)
- تحلیل واریانس داده های تکراری
- تحلیل رگرسیون لجستیک
- تحلیل ROC، تحلیل عاملی و پایایی ابزار

رئوس مطالب بخش عملی (۱۷ ساعت):

- انجام پروژه با داده های فرضی و یا واقعی

منابع اصلی درس : (آخرین چاپ)

- منابع و راهنماهای نرم افزارهای SPSS
- روش ها و تحلیل های آماری با نگاه به روش تحقیق در علوم زیستی و بهداشت . به همراه راهنمای (SPSS) . ۱۳۹۰.
- ابراهیم حاجی زاده. انتشارات جهاد دانشگاهی.
- روشهای آماری در پژوهش مراقبت های بهداشتی. مونرو. ۱۳۹۵. ترجمه : محمد رضا حیدری، رضا نوروز زاده ، انوشیروان کاظم نژاد. انتشارات جامعه نگر.

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (Weekly Evaluation System (WES و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی

۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"

۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار

۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه

سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

۳- ارزیابی همسانان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

کد درس: ۱۹

نام درس: دارو شناسی کاربردی در سالمندان

پیش نیاز یا همزمان: بیولوژی و فیزیولوژی سالمندی کد ۱۲

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

هدف این واحدتها ارائه اطلاعات فارماکولوژی محض نیست، بلکه دانشجویان را با مشکلات عمومی و کلی تجویز و مصرف و متابولیسم دارو در سالمندان آشنا کرده و اصول مدیریت در مصرف صحیح دارو را به آنها می آموزد.

شرح درس:

این درس به شرح دارو و اشکال داروها و نیز فارماکولوژی بالینی و درمانی در سالمندان پرداخته و با توجه به مشکلات شایع حاد و مزمن در سالمندان، فرصتی را فراهم می آورد که مصرف دارو برای سالمندان با تاکید بر آموزش سالمند خانواده، برنامه ریزی و اجرا گردد.

رئوس مطالب نظری (۳۴ ساعت):

- تعاریف مفاهیم دارو، اشکال دارویی، فارماکولوژی، فارماکوکینتیک و فارماکودینامیک و نیز تغییرات آنها در دوران سالمندی
- مفهوم تجویز دارو و مشکلات موجود در تجویز داروها و نحوه ارزیابی تجویزهای نامناسب در سالمندان، چند دارویی
- نقش سالمند، کادر درمانی و خانواده در مصرف دارو
- خود درمانی، داروهای بدون نسخه و پیروی از رژیم دارویی
- طب تلفیقی و درمانهای رایج سنتی
- نحوه آموزش به سالمندان و خانواده آنها در نگهداری و مصرف صحیح دارو
- گروه های دارویی پر مصرف و مهم در سالمندان: داروهای موثر بر سیستم اعصاب (داروهای ضدافسردگی، داروهای خواب آور، داروهای ضد زوال عقل، داروهای ضد پارکینسون)، داروهای قلبی-عروقی، داروهای سیستم گوارش، داروهای ضد دیابت، آنتی بیوتیک ها، ضد دردها، مکمل های دارویی و عوارض و تداخلات مهم آنها

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

۱- دارودرمانی سالمندان / مولفان خیراله غلامی، محمدرضا جوادی، الناز سخاییان؛ دانشگاه علوم پزشکی تهران، مرکز دارو پزشکی ۱۳ آبان، مرکز تحقیقات تجویز و مصرف منطقی دارو.

۲- خیراله غلامی، محمدرضا جوادی، الناز سخاییان. دارو درمانی سالمندان. (۱۳۹۴). دانشگاه علوم پزشکی تهران، چاپ سوم. نشر دف.

۳- محبی. نیایش، حدیدی. الهام وهمکاران. (۱۴۰۰). سالمندان دارو درمانی کاربردی. انتشارات اطمینان

۴- خلیلی. حسین، نیک برز ناعمه وهمکاران. (۱۳۹۷). دارو درمانی بیماریهای سالمندان. انتشارات ارجمند

۵- طاهر زاده، ژیلا و اسلامی، سعید و همکاران. (۱۳۹۴). ملاحظات دارو درمانی در سالمندان. انتشارات د.ع.پ مشهد

6- Sandra A Jacobson. Clinical Manual of Geriatric Psychopharmacology. Last edition.

7 - J. Crooks, I. H. Stevenson. Drugs and the Elderly: Perspectives in Geriatric Clinical Pharmacology. 1979

8- McFadden, Roger. (2009). Introducing pharmacology for nursing and healthcare / Roger McFadden

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجویان سیستم ارزشیابی هفتگی (Weekly Evaluation System (WES) و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی

۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"

۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار

۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه

سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می نماید و درمواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث ها مداخله می کنند.

۵- جمع بندی مطالب و نتیجه گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع بندی می شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

۳- ارزیابی همسانان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخجویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

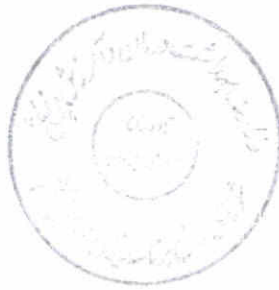
۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

کد درس: ۲۰

نام درس: خود مراقبتی و سبک زندگی سالم در سالمندان
پیش نیاز یا همزمان: مبانی سالمندشناسی کد ۱۱
تعداد واحد: (۵/۰ واحد نظری - ۵/۰ واحد عملی)
نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی: کسب دانش و توسعه ی مهارت‌های پایه و کاربست آن برای اتخاذ و پایبندی به سبک زندگی و خود-مراقبتی برای حفظ و ارتقای سلامت در سالمندی با رویکرد کل دوران زندگی (life-course approach).

شرح درس: شواهد نشان داده اند که رفتار و سبک زندگی انسان بیشترین سهم و تأثیر را در بین عوامل اساسی تعیین کننده ی سلامت به خود اختصاص داده اند؛ اختلالات رفتاری ریشه های رفتاری بسیاری از ناخوشی ها و آسیب هایی هستند که سلامت، کیفیت زندگی، اقتصاد و رفاه را در سطوح فرد و جامعه به مخاطره انداخته اند. بر همین اساس، کسب "دانش و مهارت های اساسی در زمینه ی سبک زندگی و خود-مراقبتی" به عنوان راهبردی مهم برای نیل به اهداف ارتقای سلامت جامعه و رفاه اجتماعی، اهمیت زیادی برای افراد سالمند بعنوان یکی از گروه های آسیب پذیر جامعه دارد. درس حاضر در همین راستا و با سرفصل های زیر طراحی شده است.

رئوس مطالب نظری (۹ ساعت):

- تعریف سلامت، ابعاد و تعیین کننده های آن
- مفاهیم و اهمیت سبک زندگی، خود-مراقبتی در سالمندان
- سبک زندگی ارتقا دهنده ی سلامت سالمندان و مؤلفه های آن
- تغذیه ی سالم در سالمندان (گروه ها و عناصر مختلف غذایی و نقش آنها در سلامت)
- عادات و رفتارهای غذایی در سالمندان
- بهداشت و ایمنی مواد غذایی در سالمندان
- فعالیت بدنی و ورزش در سالمندان
- کنترل وزن در سالمندان
- اجتناب از سوء مصرف دخانیات، الکل، داروها و مواد مخدر در سالمندان
- حمایت و مشارکت اجتماعی در سالمندی
- ایمنی فضاها و محیط ها و پیشگیری از آسیب و سقوط در سالمندی
- خواب در سالمندی
- عوامل غیر رفتاری موثر در بروز بیماری های غیر واگیر (ژنتیک و محیطی)
- پیشگیری و خود-مراقبتی با رویکرد Life Course در بیماریهای رایج در سالمندان:
- بیماری های قلبی و عروقی
- بیماریهای تنفسی
- اختلالات اسکلتی-عضلانی
- اختلالات تعادلی و راه رفتن
- بیماریهای مغز و اعصاب

- بیماریهای گوارشی
- بیماری های متابولیسمی، غدد درون ریز و دیابت
- سوانح و حوادث
- سرطان ها و اختلالات سیستم ایمنی
- بیماریهای رایج حواس (چشم و گوش و لامسه)
- اختلالات شناختی، روانی، اجتماعی
- سوء مصرف مواد و دخانیات
- ملاحظات مهم در استفاده از طب مکمل (Complementary and Alternative Medicine) در سالمندان
- ارتقاء سلامت سالمندی با رویکرد سبک زندگی سالم ایرانی اسلامی

رئوس مطالب عملی (۱۷ ساعت):

- آموزش و مشاوره روش های تغذیه ی سالم و رفتارهای غذایی صحیح در سالمندی به سالمند و مراقبش
- آموزش و مشاوره فعالیت های بدنی مناسب و انجام ورزش های صحیح به سالمند و مراقبش
- آموزش و مشاوره روش های صحیح کنترل وزن به سالمند و مراقبش
- آموزش و مشاوره در مورد روش های ترک و اجتناب از مصرف دخانیات، الکل، و موادمخدر به سالمند و مراقبش
- مشاوره جهت ترغیب سالمند و مراقبش به مشارکت در فعالیت های اجتماعی
- آموزش و مشاوره رعایت نکات ایمنی فضاها و محیط های داخل و خارج منزل و اماکن عمومی جهت پیشگیری از آسیب و زمین خوردن به سالمند و مراقبش
- آموزش و مشاوره جهت داشتن یک خواب به سالمند و مراقبش
- آموزش پیشگیری و خود-مراقبتی از ابتلا به بیماریها و سندرم های رایج به سالمند و مراقبش
- آموزش پیشگیری و خود-مراقبتی از بروز سوانح و حوادث به سالمند و مراقبش
- آموزش و مشاوره در موارد استفاده از طب مکمل (Complementary and Alternative Medicine) به سالمند و مراقبش

منابع اصلی درس:

- 1- Scriven A, Ewles L, Parish R. Promoting Health, a Practical Guide. Elsevier, last edition.
- 2- Gorin SS, Arnold J. Health promotion in practice. John Wiley & Sons, last edition.
- 3- WHO. Healthy ageing. Practical pointers on keeping well. World Health Organization 2005
- 4- Gambert SR. Be Fit For Life: A Guide to Successful Aging. Singapore: World Scientific Publishing Co. last edition.
- 5- Haber, David. Health promotion and aging: practical applications for health professionals. Springer. Last edition.
- 6- CDC. Preventing Falls: How to Develop Community-based Fall Prevention Programs for Older Adults. USA: Centers for Disease Control and Prevention. Last edition.
- 7- Cheryl Richardson.(2022). Self-Care for the Wisdom Years: Practical Ways to Celebrate the Mystery and Wonder of Aging.

- 8- Andrew Weil,.(2022). Healthy Aging: A Lifelong Guide to Your Well-Being, Amazon.
- 9- Robert Levine,.(2022). Aging Wisely: Strategies for Baby Boomers and Seniors, Amazon.
- 10-Edward Thompson Jr. and Lenard Kaye,.(2022). A Man's Guide to Healthy Aging: Stay Smart, Strong, and Active, Amazon.
- 11-Joan Chittister,.(2022). The Gift of Years: Growing Older Gracefully, Amaazon.
- 12-Michael Gurian,.(2022).The Wonder of Aging: A New Approach to Embracing Life After Fifty

۱۳- مجموعه‌ی بسته‌های آموزش/توانمندسازی در زمینه‌ی خود-مراقبتی. انتشارات دفتر آموزش بهداشت و ارتقای سلامت. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی

۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"

۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار

۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه

سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می نماید و درمواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث ها مداخله می کنند.

۵- جمع بندی مطالب و نتیجه گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع بندی می شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

۳- ارزیابی همسانان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخگویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

کد درس: ۲۱

نام درس: جامعه‌شناسی سالمندی

پیش‌نیاز یا همزمان: اصول و مبانی جامعه‌شناسی کد ۱۰

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

شرح مختصر درس:

در درس جامعه‌شناسی سالمندی، سالمندی به عنوان پدیده اجتماعی و برساخت اجتماعی دیده می‌شود. افراد در بستر اجتماع و همراه با تغییرات اجتماعی سالمند می‌شوند. در واقع جامعه دوره‌های زندگی انسان را بر اساس الگوهایی از کودکی تا سالمندی شکل می‌دهد. سالمندی از دیدگاه اجتماعی ترکیبی از فرایندهای اجتماعی، روان‌شناختی و جسمانی تعریف می‌شود. این درس به دنبال فهم جنبه‌های اجتماعی فرایند سالمندی و چالش‌هایی است که سالمندان در فرایند سالمندی با آن رو به رو می‌شوند.

هدف کلی درس:

هدف این درس آشنا ساختن دانشجویان با جنبه‌های اجتماعی سالمندی به عنوان یک پدیده اجتماعی و زیرساخت اجتماعی است. دانشجویان با نظریه‌های کلاسیک و مدرن سالمندی آشنا شده و بازنمایی سالمندی در جامعه را به عنوان زیرساخت اجتماعی درک خواهند نمود. همچنین در این درس هدف این است که دانشجویان کاربست این دانش را در عرصه‌های آموزش، محیط جامعه و پژوهش‌های سلامت سالمندی بیاموزند.

رئوس مطالب درس: (۳۴ ساعت نظری)

تعریف و تاریخچه جامعه‌شناسی سالمندی

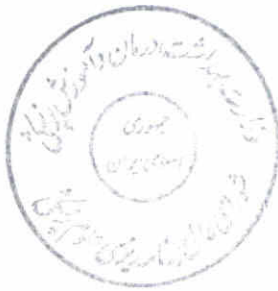
- اهمیت درس جامعه‌شناسی سالمندی و دامنه مطالعاتی آن
- روند تاریخی جامعه‌شناسی سالمندی

جمعیت‌شناسی سالمندی

- گذار ساختار سنی
- سالخوردگی جمعیت در جهان
- ساختار و خصوصیات جمعیت سالمندان در ایران

نظریه‌های سالمندی

- نظریه‌های ساختارگرایی و سالمندی
- نظریه عدم تعهد/مشارکت
- نظریه فعالیت
- نظریه تداوم/استمرار
- نظریه و مدل‌های سالمندی موفق
- نظریه کنش متقابل نمادین و سالمندی
- نظریه برجسب‌گذاری و سالمندی
- نظریه مبادله اجتماعی و سالمندی

- نظریه تضاد و سالمندی
- نظریه های انتقادی و فمینیستی در سالمندی
- **نهادهای اجتماعی و سالمندی**
- نهاد خانواده و سالمندان و روابط بین نسلی
- بازنشستگی و چالش های بازنشستگان
- حمایت اجتماعی و شبکه اجتماعی
- سرمایه اجتماعی
- **سازه اجتماعی سالمندی**
- تصورات قالبی و تبعیض سنی
- جنبه های جامعه شناختی سالمندآزاری، غفلت و سوء رفتار نسبت به سالمندان
- **نابرابری اجتماعی در سالمندی**
- نابرابری طبقه اجتماعی و سالمندی
- نابرابری های جنسیتی و سالمندی (زنان و سالمندی)
- نابرابری های قومیتی، شهری/روستایی و سالمندی
- **سیاستگذاری حوزه سالمندی**
- دولت های رفاه و سالمندی/مراقبت و خدمات اجتماعی سالمندان
- سیاستگذاری در حیطه سالمندی خوب: موفق، فعال و سالم
- برنامه اقدام بین المللی برای سالمندان: طرح مادرید

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- کارادک ونسان، ۱۳۹۱، جامعه شناسی پیری و پیرشدگی، سوسن کباری، انتشارات جامعه شناسان، تهران.
- ۲- نیازی محسن، اسداله بابایی، ۱۳۹۰، جامعه شناسی سالمندی، دانشگاه کاشان-انتشارات سخنوران.
- ۳- لی رونالد، میسن اندرو، ۱۳۹۷، سالخوردگی جمعیت و اقتصاد نسلی، ترجمه مجید کوششی و لیلی نیاکان، تهران: انتشارات موسسه مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور.
- ۴- عمادی، محمدحسین، نصرافهانی، آرش، ۱۳۹۷، بازاندیشی در راهبردهای نظام بازنشستگی، تهران: انتشارات روزنه، موسسه راهبردهای بازنشستگی صبا.

5- Settersten RA, Angel JL. Handbook of Sociology of Aging. Springer Science & Business Media. Last edition.

6- Victor, C. (2004). The Social Context of Ageing: A Textbook of Gerontology. Routledge.

7- Phillips, J. E., Ajrouch, K. J., & Hillcoat-Nallétamby, S. (2010). Key concepts in social gerontology. Sage.

8- Hooyman NR, Kiyak HA. Social gerontology: A multidisciplinary perspective. Pearson Education; 2008.

9- Hooyman NR, Kawamoto KY, Kiyak HA. Aging matters: An introduction to social gerontology. Pearson Higher Ed; 2014

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (Weekly Evaluation System (WES و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی

۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"

۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار

۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه

سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه می‌شود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

۳- ارزیابی همسانان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخجویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

نام درس: کارآموزی ۱

کد درس: ۲۲

پیش نیاز یا همزمان: مبانی سالمندشناسی کد ۱۱، بیولوژی، فیزیولوژی سالمندی کد ۱۲، بیماریها و سندرمهای شایع سالمندی کد ۱۳، روانپزشکی و اصول و فنون مشاوره ی سالمندی کد ۱۴، تغذیه در سالمندی کد ۱۵، ارزیابی جامع و مدل های مراقبتی سالمندان کد ۱۶، داروشناسی کاربردی در سالمندان کد ۱۹، خودمراقبتی و سبک زندگی سالم در سالمندان کد ۲۰

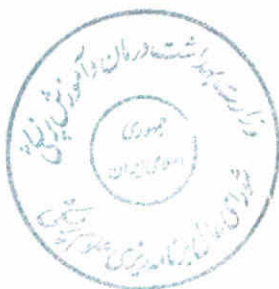
تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی (۵۱ ساعت)

هدف کلی:

- توانمندی دانشجو در بررسی وضعیت سلامت مددجویان سالمند در ابعاد روانی، اجتماعی و محیطی و افزایش تخصص دانشجو در جهت ارائه مشاوره و آموزش تخصصی به سالمندان و همکاری در جهت مراقبت بیمار محور - کسب مهارت‌های عملی متناسب با اهداف، توانمندیها و مهارت‌های عملی مورد انتظار در برنامه ی آموزشی. همچنین اهداف یادگیری اختصاصی در دروس (به طور خاص شامل ارزیابی جامع سالمندی، ارزیابی نیازهای سالمندان بر اساس مدل های مراقبتی، ارزیابی اصول مدیریت مصرف داروها، اصول برقراری ارتباط و آموزش و مشاوره سلامت به سالمندان، خود-مراقبتی و سبک زندگی سالم در سالمندی.

اهداف جزئی: دانشجو در پایان دوره باید قادر به انجام موارد زیر باشد:

- ارتباط با مددجوی سالمند و اخذ شرح حال
- بررسی خطرات محیط بستری
- شناسایی تبعیض سنی
- ارزیابی توانایی عملکردی سالمند بستری در بخش
- ارزیابی وضعیت ذهنی و روانی
- بررسی وضعیت درد
- بررسی احتمال خطر افتادن و وضعیت تعادل
- بررسی آسیب پذیری از نظر ایجاد زخم بستر
- بررسی تداخلات دارویی
- برنامه ریزی برای ترخیص و مراقبت های بعد از ترخیص
- آموزش به خانواده و مراقبین

شرح درس:

کارآموزی فرصت گرانبهائی برای مشاهده ی عینی و شناخت ویژگی‌ها و مشکلات سالمندان، روش ارزیابی جامع سالمندان، شیوه های برنامه ریزی و اجرای مراقبت های سالمندی و تمرین عملی مهارت‌های مورد انتظار در برنامه ی آموزشی دوره ی کارشناسی ارشد سلامت سالمندی است. از این رو انتظار می‌رود اساتید و دانشجویان با برنامه‌ریزی مناسب و تشریک مساعی مؤثر همراه با همکاری مسئولان در انواع مراکز ارائه ی خدمات و مراقبت های سالمندی و

ستینگ‌های مختلف مراقبت در منزل، مراکز سرپایی و روزانه، مراکز نگهداری شبانه روزی و بیمارستان زمینه را برای تحقق حداکثری اهداف این درس فراهم آورند. شایسته است کارآموزی ۱ در نیمسال دوم برگزار گردد.

رئوس مطالب کارآموزی (۵۱ ساعت):

- آشنایی با محیط های ارایه انواع مراقبت ها و خدمات سالمندی در ستینگ های مختلف، ساختار و فرایندهای سازمانی و مراقبتی در سطوح یا ستینگ های ارائه ی مراقبت های سالمندی.
- کسب مهارت‌های عملی در برقراری ارتباط اثربخش با سالمندان
- اجرای مناسب فرایندها، ارزیابی و کار با انواع ابزارهای ارزیابی جامع سالمندی متناسب با ویژگی، شرایط و ستینگ هر سالمند.
- برنامه ریزی و اجرای مناسب فعالیتهای آموزشی/مشاوره ای برای سالمندان و مراقبین آنها.

عرصه های اجرای کارآموزی ۱:

- مراکز نگهداری روزانه سالمندان ، مراکز نگهداری شبانه روزی/خانه سالمندان ، موسسات/مراکز مراقبت در منزل.
- بخش طب سالمندی بیمارستانها و کلینیک طب سالمندی و اورژانس
- سایر عرصه ها: فرهنگسراها، سرای محله، کانون های بازنشستگی، واحد سلامت سالمندی مراکز بهداشتی درمانی، پایگاههای سلامت، مراکز جامع سلامت، مراکز جامع توانبخشی سازمان بهزیستی.
- در دوره کارآموزی ۱ دانش آموختگان در واحد های ستادی وزارت بهداشت (شهرستان یا استان، مراکز بهداشتی درمانی شهری یا روستایی و بیمارستان های آموزشی)، و نیز کلیه مراکز نگهداری سالمندان سازمان بهزیستی (اعم از مراکز نگهداری روزانه، مراقبت در منزل، مراکز نگهداری شبانه روزی/خانه سالمندان و مراکز جامع توانبخشی) تحت نظارت استاد و کارشناس مربوطه ارزیابی های جامع سالمندی را انجام میدهند.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- منابع تخصصی از دروس مرتبط در دوره ی آموزشی
- علیزاده، م و همکاران. ارزیابی جامع و نیازسنجی سالمندان مقیم خانه های سالمندان و آسایشگاه ها ویژه آموزش دروس دانشجویان. (۱۴۰۱). انتشارات ابن سینا.
- علیزاده، م و همکاران. پروتکل بین المللی خدمات و مراقبت در منزل سالمندی . ۱۳۹۵. انتشارات تیمورزاده.
- سایر منابع حسب نظر استاد درس

پیشنهاد شیوه ارزیابی دانشجو :

- ارزیابی تکالیف یادگیری ، شرکت در بحث گروهی و مشارکت فعال در یادگیری
- ارزیابی case report آموزشی یا درمانی و اجرای پروسیجرها زیر نظر استاد مربوطه
- ارزیابی لاگ بوک تکمیل شده از شروع دوره کارآموزی
- ارزیابی دانشجو با استفاده از روشهای سنجش مشاهده ای، مقایسه های رتبه بندی عملکرد، کار پوشه (portfolio) و یا برگزاری آزمون ساختاریافته ی عینی در عرصه-آسکی (OSCE)
- ارزیابی گزارش کار دانشجو در بخش ها و مراکز مختلف بصورت تکوینی (در طول دوره) و تجمعی.

نام درس: کارآموزی ۲

کد درس: ۲۳

پیش نیاز یا همزمان: مبانی سالمندشناسی کد ۱۱، بیولوژی، فیزیولوژی سالمندی کد ۱۲، بیماریها و سندرمهای شایع سالمندی کد ۱۳، روانپزشکی و اصول و فنون مشاوره‌ی سالمندی کد ۱۴، تغذیه در سالمندی کد ۱۵، ارزیابی جامع و مدل‌های مراقبتی سالمندان کد ۱۶، داروشناسی کاربردی در سالمندان کد ۱۹، خودمراقبتی و سبک زندگی سالم در سالمندان کد ۲۰ و کارآموزی ۱ کد ۲۲

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: کارآموزی (حداقل ۲۶ روز کارآموزی با ۴ ساعت حضور مفید در عرصه)

هدف کلی درس: تقویت مهارت‌های حرفه‌ای کسب شده در جریان اجرای کارآموزی ۱، و کسب مهارت‌های عملی متناسب با اهداف، توانمندیها و مهارت‌های عملی مورد انتظار در برنامه‌ی آموزشی. همچنین اهداف یادگیری اختصاصی در بیشتر دروس (به ویژه مشاوره و روانپزشکی سالمندی، ارزیابی نیازهای سالمندان در هریک از ستینگ‌های مراقبت‌های سالمندی، ارزیابی نحوه مصرف صحیح داروها، آموزش و مشاوره با سالمند و فرد مراقب، ارزیابی خود-مراقبتی، ارزیابی خدمات توانبخشی سالمندان، ارزیابی مدیریت اجرای مراقبت‌های سالمندی بر اساس مدل‌های مختلف مراقبتی).

شرح درس: کارآموزی فرصت گرانبهائی برای مشاهده‌ی عینی و شناخت ویژگی‌ها و مشکلات سالمندان، روش ارزیابی جامع سالمندان، شیوه‌های برنامه‌ریزی و اجرای مراقبت‌های سالمندی و تمرین عملی مهارت‌های مورد انتظار در برنامه‌ی آموزشی دوره کارشناسی ارشد سلامت سالمندی است. از این رو انتظار می‌رود اساتید و دانشجویان با برنامه‌ریزی مناسب و تشریک مساعی مؤثر همراه با همکاری مسئولان در انواع مراکز ارائه‌ی خدمات و مراقبت‌های سالمندی و ستینگ‌های مختلف مراقبت در منزل، مراکز سرپایی و روزانه، مراکز نگهداری شبانه‌روزی و بیمارستان زمینه را برای تحقق حداکثری اهداف این درس فراهم آورند. شایسته است کارآموزی ۲ در نیمسال سوم یا چهارم برگزار گردد.

رئوس مطالب کارآموزی: (حداقل ۱۰۲ ساعت)

- آشنایی با ساختار، الگوها و فرایندهای مراقبت و مدیریت در محیط‌های ارائه دهنده‌ی خدمات و مراقبت‌های سالمندی
- آشنایی با سالمندان مبتلا به اختلالات روانپزشکی و فرایندهای مراقبتی / درمانی و توانبخشی آنان و کسب تجربه در برقراری ارتباط و آموزش/مشاوره در این زمینه
- آشنایی با انواع خدمات توانبخشی در سالمندان و مشارکت در اجرای مراقبت‌های توانبخشی زیر نظر اساتید فن
- آشنایی با برنامه‌ها، فعالیتها و خط مشی‌های برنامه‌ریزی، سازماندهی و ارائه‌ی خدمات و مراقبت‌های سالمندی در حوزه‌های ستادی شهرستان و استان و نیز نقد و ارائه‌ی پیشنهادات مناسب در قالب گزارش ساختارمند
- توسعه‌ی توانمندیها و مهارت‌های عملی مورد انتظار در دوره‌ی آموزشی و مواردی که در کارآموزی ۱ به آنها پرداخته شده است.
- تکمیل کارنما و یا کارپوشه‌ی دوره‌ی تحصیلی

عرصه های اجرای کارآموزی ۲:

- مراکز نگهداری روزانه سالمندان، مراکز نگهداری شبانه روزی/خانه سالمندان، موسسات/مراکز مراقبت در منزل (۶ روز).
 - کلینیک های طب سالمندی و بیمارستان بخش بستری طب سالمندی (۶ روز)
 - بخش های درمانگاهی و بستری ارائه ی خدمات روانشناسی و روانپزشکی به سالمندان (۴ روز)
 - واحدهای ستادی در مراکز بهداشت شهرستان و استان، معاونت های بهداشتی دانشگاه و سازمان بهزیستی (۲ روز)
 - مراکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی، پایگاه های سلامت، مراکز جامع سلامت - واحد برنامه سالمندان (۳ روز)
 - سایر عرصه ها: فرهنگسراها، سرای محله ها، کانون های فعال بازنشستگی، خیریه ها، مراکز جامع توانبخشی سازمان بهزیستی (۵ روز)
- گروه آموزشی مجری دوره بنا به صلاحدید و نیاز (برای تکمیل کارنما و یا کارپوشه) می تواند مدت کارآموزی را تا حد ممکن افزایش دهد.

شیوه ارزیابی دانشجویان:

- ارزیابی تکالیف یادگیری، شرکت در بحث گروهی و مشارکت فعال در یادگیری
- ارزیابی case report آموزشی یا درمانی و اجرای پروسیجرها زیر نظر استاد مربوطه
- ارزیابی لاگ بوک تکمیل شده از شروع دوره کارآموزی
- ارزیابی دانشجو با استفاده از روشهای سنجش مشاهده ای، مقایسه های رتبه بندی عملکرد، کار پوشه (portfolio) و یا برگزاری آزمون ساختاریافته ی عینی در عرصه -آسکی (OSCE)
- ارزیابی گزارش کار دانشجو در بخش ها و مراکز مختلف بصورت تکوینی (در طول دوره) و تجمعی.

نمونه های موفق زیر نیز پیشنهاد می شوند:

لاگ بوک: جدول شماره ۱: فعالیت های انجام شده در خصوص اهداف جزئی درس (پیشنهاد)

اهداف رفتاری	عملکرد دانشجو			نظر و پیشنهاد مدرس
	خوب ۱	متوسط ۰/۵	ضعیف ۰/۲۵	
۱ توانایی برقراری ارتباط موثر با سالمند				
۲ توانایی برقراری ارتباط موثر با خانواده سالمند و یا مراقبین				
۳ توانایی انجام مصاحبه با سالمند				
۴ توانایی انجام مصاحبه با خانواده و مراقبین سالمند				
۵ توانایی بررسی دقیق محیط از نظر ایمنی				
۶ توانایی بررسی پروتکلهای درمانی بخش بستری سالمند از نظر تبعیض سنی				
۷ توانایی ارزیابی عملکرد با استفاده یکی از ابزارهای استاندارد مانند ADL, IADL, Katz				
۸ -توانایی ارزیابی وضعیت ذهنی و روانی با استفاده یکی از ابزارهای استاندارد مانند MMSE, GDS, DRS				

۹	توانایی ارزیابی درد با مقیاسی مثل VAS , NRS			
۱۰	توانایی ارزیابی وضعیت تعادل و خطر سقوط سالمند با ابزارهای استاندارد مانند SBBS, TUG , BST			
۱۱	توانایی ارزیابی خطر زخم بستر با مقیاس هایی مانند Push , Waterlow ,Braden,Norton			
۱۲	توانایی ارزیابی داروهای مصرفی و تداخلات دارویی احتمالی و عوارض دارویی			
۱۳	توانایی تعیین و اولویت بندی مشکلات			
۱۴	توانایی ارائه راه حل های مناسب جهت حل یا تعدیل مشکلات شناسایی شده			
۱۵	توانایی برنامه ریزی برای ترخیص			
۱۶	رعایت اصل استقلال و اتونومی و مشارکت فعال سالمند در برنامه ریزی مراقبتی			
کل امتیاز				

جدول شماره ۲: گزارش عملکرد دانشجو در طول مدت کارآموزی (حداقل ۱۰ بیمار سالمند)

مورد شماره ۱ تاریخ بررسی:

مشخصات بیمار(سن، جنس، علت بستری و ...)	
بخش بستری و تعداد روزهای بستری	
اطلاعات به دست آمده از اخذ شرح حال و مصاحبه با بیمار	
نتایج ارزیابی بیمار با پرسش نامه های مربوطه مانند تعادل، زخم بستر، درد و.....	
تعیین مشکلات(با رعایت اولویت)	
پیشنهادات جهت حل یا تعدیل و یا پیشگیری از مشکلات موجود یا مشکلات احتمالی	

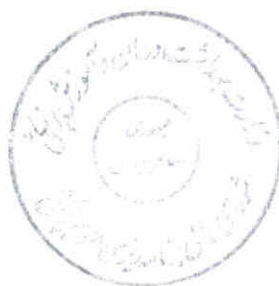

نمونه چک لیست های پیشنهادی ویژگی های محیطی خانه سالمندان

- تمیز و از نظر ظاهری مرتب
- تهویه مناسب و هوای مطبوع
- دوری از سروصدای ترافیک و یا دیگر صداهای آزاردهنده
- اعتدال درجه حرارت در زمستان‌ها و تابستان‌ها
- دسترسی به تلفن عمومی
- صندوق اختصاصی برای نامه‌ها و مرسولات هر فرد
- طراحی مناسب فضا برای کم شنوایان
- طراحی مناسب فضا برای کم بینا
- طراحی مناسب فضا برای سالمندان دارای اختلالات شناختی
- دسترسی به آسانسور
- تعبیه نرده های محافظ برای پنجره‌ها، تراس‌ها و پشت‌بام

اقدامات ایمنی و محافظتی خانه سالمندان

- فاقد خطرانی نظیر نور کم، مسیر سنگلاخ، صندلی‌های ناپایدار و در حال شکستن یا وسایل دست‌وپاگیری باشد که ممکن است فرد در هنگام راه رفتن به آن‌ها برخورد کند
- چک آپ سالیانه ساختمان از نظر امنیت در برابر آتش، زلزله و حوادث دیگر به طور رسمی
- بیمه حوادث
- طراحی مسیرهای خروج اضطراری
- فراهم نمودن امکانات اطفاء حریق
- وسایل کمک‌های اولیه

نمونه کارپوشه

مراقبت های ادغام یافته سلامت سالمندان: مرکز بهداشت

در طول دوره کارآموزی پرونده ده نفر سالمند را به طور تصادفی استخراج نمائید و از نظر دلایل مراجعات، آموزشها و اقدامات انجام شده بررسی نموده و در جدول زیر ثبت کنید.

ردیف	نام سالمند	تاریخ های مراجعه	علت مراجعه	نوع آموزش و مداخله
۱-				
۲-				
۳-				

نمونه پیشنهادی برگزاری آزمون اسکی

ایستگاه شماره ۱ ارزیابی نیازهای بهداشتی

سناریو شماره یک

آقای ۷۹ ساله با مشخصات زیر به مرکز بهداشت مراجعه کرده است. فرزند کوچک این فرد اطلاع می‌دهد که به تازگی پدرشان دچار مشکل در به یادآوردن نام اشخاص و اشیا شده اند. هم چنین بیان می‌کند که چندین بار از خانه خارج شده اما در به یادآوردن مسیر خانه با مشکل روبرو شده است. لطفاً از بیمار مصاحبه کاملی به عمل بیاورید و بر حسب نمره وضعیت شناختی بیمار توضیحاتی به ممتحن ارائه نمایید.

سن: ۷۹ سال

سطح تحصیلات: فاقد تحصیلات

وضعیت تاهل: همسر فوت شده

وضعیت زندگی: ۲ سال بعد از فوت همسر تنها زندگی نموده است.

بیماری‌های زمینه‌ای: پرفشاری خون و پیرگوشی

ایستگاه شماره ۲ مشاوره و آموزش

سناریوی شماره ۱

شما به عنوان مدیر یک مرکز روزانه توانبخشی سالمندان منصوب شده‌اید. اگر قصد اجرای یک برنامه‌ی تفریحی - آموزشی برای سالمندان مرکز خود داشته باشید، لطفاً برنامه‌ی اجرایی خود را از کلیات و جزئیات برنامه فوق، حداکثر ۵ پیشنهاد را بنویسید. لطفاً در پایان برنامه پیشنهادی خود، محدودیت‌های پیش رو را نیز مرقوم فرمایید.

ایستگاه شماره ۳ مصاحبه و روانشناسی

سناریوی شماره ۱

آقای سالمندی به همراه پسرش به مرکز بهداشتی که شما در آن مشغول به کار هستید مراجعه نموده است. پسر سالمند در حضور ایشان می‌گوید پدرش علائم الزایمر را دارد و دائم فراموشی دارد. سالمند نیز از فراموشی شاکی است. برای ایشان چه اقدامی انجام می‌دهید. (منطبق با معیارهای ارزیابی در مراکز بهداشت)

ایستگاه شماره ۴

تغذیه و دارو (مشاوره و آموزش)

سناریو شماره ۱

خانمی ۶۵ ساله، معلم بازنشسته، دارای مدرک فوق دیپلم، به دفتر شما واقع در مرکز بهداشت مراجعه کرده است. وی از درد مفاصل و استخوان‌ها در طول روز شکایت دارد. در سوابق بیماری‌های زمینه‌ای خود؛ چربی خون بالا، پوکی استخوان خفیف (از قبل تشخیص داده شده است) و دیابت را ذکر می‌کند. لطفاً مراجعه‌کننده فوق را از نظر تغذیه‌ای راهنمایی کنید.

کد درس: ۲۴

نام درس: پایان نامه

تعداد واحد: ۴ واحد

نوع واحد: عملی

هدف کلی:

توسعه‌ی دانش و مهارت امور پژوهشی دانشجو برای ایفای نقش در توسعه‌ی دانش علمی ارتقای سلامت سالمندان از طریق انجام پژوهش علمی.

شرح درس:

در پایان نامه‌ی تحصیلی، دانشجو با استفاده از آموخته‌های نظری و عملی دوره‌ی آموزشی به طراحی و اجرای پروژه‌ی پژوهش علمی ترجیحاً با طرح مداخله‌ای برای یکی از مسایل اولویت دار سلامت سالمندی، مطابق مفاد آئین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشدنایبوسته مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی می‌پردازد.

رئوس مطالب عملی:

در این درس، دانشجو بایستی مراحل پژوهش علمی که از انتخاب مسئله یا موضوع پژوهش شروع و در نهایت با دفاع از پایان نامه خاتمه می‌یابد، را زیر نظر و با تأیید اساتید راهنما و مشاور به درستی و با دقت و مسئولیت‌پذیری مطلوب انجام دهد. شایسته است عنوان پایان نامه با موضوعات علمی رشته سلامت سالمندی و نیازها و مشکلات سالمندان و مراقبین آنها تناسب داشته باشد.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- گزارش‌های رسمی و معتبر شاخص‌های اپیدمیولوژیک از جمعیت سالمندان در داخل و خارج از کشور
- منابع تخصصی مرتبط و معتبر داخلی و بین‌المللی

کد درس: ۲۵

نام درس: آشنایی با نظام های ارائه خدمات سلامت به سالمندان در جهان

پیش نیاز یا همزمان: —

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با انواع مختلف مراقبت ها و خدمات سالمندی در کشورهای مختلف جهان و همچنین ساختار و فرایندهای سازمانی و مراقبتی در سطوح مختلف ارائه مراقبت های سالمندی در کشورهای مختلف.

شرح درس:

نیازها و مشکلات متعدد و اغلب همزمان در جمعیت سالمندان، ویژگی ها و شرایط خاص آنان به ویژه با توجه به تحولات اجتماعی، اقتصادی، و فرهنگی رویکردهای ویژه و مبتنی بر شواهد را در برنامه ریزی ارتقای سلامت برای این گروه طلب می نماید. لذا دانشجویان بایستی با انواع مختلف ساختارها و مدل های مراقبتی و خدمات سلامت محور و حمایت های اجتماعی ویژه سالمندان در سطح دنیا و نیز با شیوه های برنامه ریزی و اجرای انواع مختلف خدمات و مراقبت های سالمندی در کشورهای جهان آشنا شوند. بر همین اساس، درس حاضر با سرفصلهای ذیل طرح ریزی شده است.

رئوس مطالب نظری (۱۷ ساعت):

- تاریخچه و سیر تکاملی برنامه های سلامت سالمندان در ایران و جهان
- رسالت و کارکردهای نظامهای سلامت سالمندی
- مفاهیم و تاریخچه ی ارتقای سلامت سالمندان از جمله منشور اوتاوا و بیانیه مادرید
- رویکردهای ارتقای سلامت سالمندان
- شناخت نظام های ارائه خدمات سالمندی بمنظور ارزیابی وضعیت اجتماعی سالمندان در ایران و جهان
- آشنایی با انواع مختلف ساختارهای بیمه و حمایتهای اجتماعی و مدل های مراقبتی و خدمات بهداشتی- اجتماعی ویژه سالمندان در کشورهای مختلف.
- شناخت نظام های ارائه خدمات سالمندی بمنظور ارزیابی سلامت سالمندان در منزل در ایران و جهان
- شناخت نظام های ارائه خدمات سالمندی بمنظور ارزیابی سلامت سالمندان در بیمارستانها در ایران و جهان
- شناخت نظامهای ارائه خدمات سالمندی بمنظور ارزیابی سلامت سالمندان در خانه های سالمندان/ مراکز نگهداری در ایران و جهان
- آشنایی با انواع شبکه های خدمات و مراقبتهای رسمی و غیر رسمی (بهداشتی، درمانی و اجتماعی و حمایتی) ویژه سالمندان در ایران و سایر کشورها

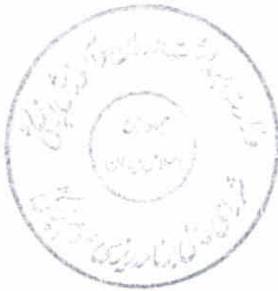
منابع اصلی درس :

1. Williams B, Anna Chang A, Landefeld, CS, Ahalt C, Conant R, Chen H. Current Diagnosis and Treatment: Geriatrics 2nd edition. McGraw-Hill Education.
2. Fillit HM, Rockwood K, JB Young JB. Brocklehurst's Textbook of Geriatric Medicine and Gerontology. Elsevier Health Sciences.
3. Halter JB, Joseph G. Ouslander JG, Studenski S, Kevin P. High KP, Asthana S, Mark A. Supiano MA, Ritchie CS. Hazzard's Geriatric Medicine and Gerontology, 2017, 7th edition. McGraw Hill Education.
4. Capezuti et al. The encyclopedia of elder care: the comprehensive resource on geriatric and social care. Springer Publishing Company. New York.
5. Allen, J E. Nursing home administration. Springer Publishing Company. Parts I & II
6. Tester, Susan. Community Care for Older People, A Comparative Perspective. MACMILLAN PRESS. Last edition. Chapters: 5 & 6.
7. Fulmer T, O'Malley T. Inadequate Care of the Elderly: A Health Care Perspective on Abuse and Neglect. New York: Springer; 1987.
8. Fernandez, H., C.K. Cassel, and R. Leipzig. Fundamentals of geriatric medicine: a case-based approach. 2007. Springer Science & Business Media.
9. Rango, N., Nursing-home care in the United States: Prevailing conditions and policy implications, 1982, Mass Medical Soc.
10. Strahan, G.W., An overview of nursing homes and their current residents: Data from the 1995 National Nursing Home Survey. 1997. US Department of Health and Human Services
11. Amella, E., Evidence-Based Geriatric Nursing Protocols for Best Practice. Mealtime difficulties, 2008: p. 337-351.
13. Ramsdell, J.W., Medical management of the home care patient: guidelines for physicians.
14. Cooper, N., K. Forrest, and G. Mulley, ABC of geriatric medicine. 2013. John Wiley & Sons.
15. Harrington CH et al. Nursing facilities, staffing, residents, and facility deficiencies, 1991-1997.
16. San Hawes C. Elder Abuse in Residential Long-Term Care settings: What is known and What Information is needed? In: Elder Mistreatment: Abuse, Neglect, and Exploitation in an Aging America, Bonnie RJ, Wallace RB (Eds), National Academies Press, Washington, DC 2002.
17. WHO. Global strategy and action plan on ageing and health (2016-2020). World Health Organization Department of Ageing and Life Course.

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (Weekly Evaluation System (WES) و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی

۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"

۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار

۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه

سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

۳- ارزیابی همسالان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخگویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

کد درس: ۲۶

نام درس: ابزارهای ارزیابی جامع و پایش سلامت در سالمندان

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی: افزایش دانش، آگاهی و مهارت دانشجویان در زمینه کاربرد مناسب و صحیح هر یک از ابزارهای غربالگری و پایش جامع وضعیت سلامتی سالمندان در حیطه های جسمی، فیزیکی، شناختی، روانی و اجتماعی و نحوه عملی انجام و اجرای آزمون ها و کار با انواع مختلف ابزارها و تست ها در هر یک از ستینگ های مختلف، تشخیص کاربرد مناسب و صحیح آنها و نیز کسب توانایی و مهارت محاسبه امتیاز و رتبه بندی و تفسیر نتایج هر یک از ابزارها در هر یک از ستینگ های خدمات و مراقبت های سالمندی.

در این درس فراگیران با انواع ابزارهای ارزیابی جامع در حیطه های مختلف بررسی و غربالگری سلامت در سالمندان در ستینگ های مختلف (مراقبت در منزل، خانه سالمندان، بیمارستان، درمانگاهها، مراکز سرپایی اعم از روزانه و کلینیک آشنا شده. همچنین توانمند خواهند شد تا ابزارهای مناسب با وضعیت سلامت سالمند و نیز متناسب با هر یک از ستینگ ها را انتخاب و بکار ببرند. و نیز قادر خواهند شد تا نحوه امتیاز دهی و رتبه بندی ابزارها را انجام داده و تفسیر نمایند و نتایج کاربرد آنها را برای سالمندان اعلام نمایند.

رئوس مطالب بخش نظری (۲۶ ساعت):

- آشنایی با انواع رایج ابزارهای ارزیابی جامع سالمندی در ستینگ های مختلف (منزل، مراکز نگهداری، بیمارستان و مراکز سرپایی)
- ابزارهای نیازسنجی وضعیت سلامتی در سالمندان
- تاریخچه و کاربرد ابزارهای ارزیابی جامع سالمندی
- اصول و روش های الویت بندی نیازها در سالمندان
- نحوه انجام و اجرای ابزارها و کاربرد آنها در سالمندان
- نحوه محاسبه (امتیازدهی) و رتبه بندی ابزارها و تفسیر نتایج هر یک از ابزارها
- آشنایی با ابزارهای سنجش کیفیت زندگی در سالمندان
- آشنایی با ابزارهای وضعیت شناختی در سالمندان
- آشنایی با ابزارهای وضعیت سلامت روان در سالمندان
- آشنایی با ابزارهای وضعیت تغذیه سالمندان
- آشنایی با ابزارهای وضعیت فیزیکی سالمندان
- آشنایی با ابزارهای وضعیت تعادلی سالمندان
- آشنایی با ابزارهای ارزیابی سلامت اجتماعی و معنوی سالمندان
- آشنایی با ابزارهای فعالیت فیزیکی در سالمندان
- آشنایی با ابزارهای سالمندآوری و غفلت در سالمندان
- آشنایی با ابزارهای سنجش حمایت های اجتماعی در سالمندان
- آشنایی با ابزارهای تعیین وضعیت مراقبین سالمندان
- آشنایی با ابزارهای تعیین بیماریها و وضعیت حواس در سالمندان

- اعتبارسنجی ابزارهای ارزیابی جامع سلامت سالمندان
- ترجمه و بومی سازی ابزارهای ارزیابی سلامت سالمندان
- روایی ابزارها و انواع آن،
- پایایی ابزارها و انواع آن،
- حساسیت و ویژگی‌های ابزارهای پایش سلامت سالمندان

رئوس مطالب بخش کارآموزی (۲۶ ساعت):

- تشخیص صحیح نوع ابزارهای غربالگری بر حسب مشکل، بیماری یا اختلال سالمند
- تشخیص صحیح نوع ابزارهای ارزیابی بر حسب ستینگ سالمند
- بکار بردن و اندازه گیری و تفسیر نتایج هر یک از ابزارها
- تعیین برنامه مراقبتی و ارجاع بر حسب معیار هر یک از ابزارها

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

1. Screening and Case Identification in Clinical Settings. In: Elder Abuse: abuse, neglect, and exploitation in an aging America, Bonnie RJ, Wallace RB (Eds), National Academy Press, Washington, DC ,2002.
2. inclair AJ, Morley JE, Vellas B, editors. Pathy's principles and practice of geriatric medicine. John Wiley & Sons; 2012.
3. State Ombudsman Data: Nursing Home Complaints. O°ce of Inspector General, Department of Health and Human Services. Available at: www.oig.hhs.gov/ (Accessed on July 01, 2003).
4. Straus MA. The Conflicts Tactics Scale. In: Handbook of Family Measurement Techniques, Touliatos J, Perlmutter B, Straus M (Eds), Sage Publications, Newbury Park, CA 2001.
5. Summaries for patients. Screening for intimate partner violence and abuse of vulnerable adults: U.S.
6. United Nations Economic and Social Affairs. (2008). Guide to the national implementation of the Madrid International Plan of Action on Aging. New York: United Nations Headquarters.
7. Burns A, Lawler B, Craig S, Assessment Scales in old age psychiatry
۸. فروغان، م. پیشینه آزمونهای شناختی و هنجاریابی آنها در ایران. آخرین چاپ.
۹. میرزاده، ف و علیزاده، م. فرتوتگی (Frailty) در سالمندان: یک سندرم سالمندی. ۱۳۹۹. انتشارات ابن سینا.
۱۰. علیزاده، م و میرزاده، ف. سالمندآزاری: یک سندرم سالمندی. ۱۳۹۹. انتشارات ابن سینا.
۱۱. علیزاده، م و همکاران. پروتکل بین المللی خدمات و مراقبتهای سالمندی. ۱۳۹۵. انتشارات تیمورزاده.
۱۲. علیزاده، م و قوام، پ. زمین خوردن: یک سندرم سالمندی. ۱۳۹۸. انتشارات ابن سینا.

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (Weekly Evaluation System (WES) و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی

۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"

۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار

۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه

سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

۳- ارزیابی همسانان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخجویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

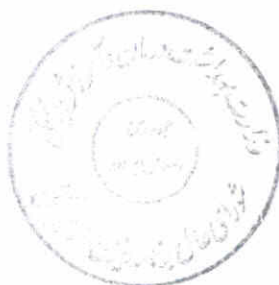
۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

بخش کارآموزی درس:

دانشجو بتواند بر اساس تعیین مشکل و آگاهی از تشخیص اختلال یا بیماری سالمند تست های مناسب غربالگری و ابزارهای ارزیابی مناسب برای سالمندان ساکن در ستینگ های مختلف (منزل و آسایشگاهها/خانه سالمندان و بیمارستان و مراکز سرپایی و روزانه) را انجام دهد.

کد درس: ۲۷

نام درس: جنبه های حقوقی و اخلاقی در مراقبت از سالمندان

پیش نیاز یا همزمان: —

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

شرح درس: همانند سایر گروه های سنی، لازم است که حقوق سالمندان به طور کامل رعایت شود و امکان دسترسی برابر به خدمات، مراقبت‌ها، درمان، تصمیم گیری در امور مربوط به خود برای افراد سالمند فراهم باشد. با توجه به اهمیت حقوق سالمندان و رعایت اصول اخلاقی در برخورد با آنان، در این درس دانش آموختگان با اصول و جنبه های حقوقی و اخلاقی در مراقبت از سالمندان و نحوه بکار گیری آن در مراقبت ها و برخورد با سالمندان و مراقبین آنها آشنا میشوند.

هدف کلی درس:

آشنایی دانش آموختگان با حقوق سالمندی و مسائل اخلاقی و قانونی در مراقبت از سالمندان، جنبه های اخلاقی و قانونی برای مراقبین سالمند، فرد قیم و کارکنان تیم ارائه خدمات و مراقبت‌های سالمندی در سطوح مختلف خانه محور، جامعه محور، مراکز نگهداری و مراکز درمانی و بیمارستان است.

رئوس مطالب نظری (۱۷ ساعت):

- **الف - جنبه های اخلاقی** کلیات مسائل اخلاقی و قانونی همراه با درمان ها و مراقبت ها در سالمندان، کارکنان ، پرسنل درمانی و مراقبتی و خدماتی
- مسائل و موارد حقوقی و قانونی و غفلت دولت ها، سازمانها و دستگاههای مرتبط با موضوعات سالمندی
- تکنولوژی جدید در مراقبت از افراد سالمند ناتوان و مسائل اخلاقی آن در سالمندان
- رضایت و نحوه اخذ آن در سالمندان
- توانایی تصمیم گیری در سالمندان و نحوه برخورد با آن
- وصیت نامه advance care planning و نحوه تصمیم گیری برای افراد سالمند دچار مشکلات روانی و شناختی
- اتانازی (Euthanasia) خودکشی با کمک پزشک (physician assisted suicide) و terminal sedation در سالمندان و نحوه برخورد اسلام با آن
- مسائل اخلاقی در هنگام ارائه انواع مدل های مراقبتی در سالمندان
- مسائل اخلاقی در سالمندان در حال احتضار (Palliative) و سالمندان در مراحل انتهایی عمر end of life care
- اجتناب از درمان، قطع درمان Refusing, Withdrawing, and Withholding Treatment
- سالمند آزاری و سوء رفتار و نحوه گزارش و برخورد با آن
- مسائل اخلاقی در هنگام انجام تحقیقات در سالمندان

ب - حقوق سالمندی:

- ۱- مبانی حقوقی موضوعات سالمندی (جرم و دعوای حقوقی و کیفری)
- ۲- حقوق مدنی مرتبط با سالمندان
- ۳- مسایل حقوقی در مراقبت از سالمندان

- ۴- تخلفات مراقبین / فرد قیم
- ۵- حقوق مرتبط با مسئولیت مدنی
- ۶- منشور حقوق بیماران و حقوق سلامت
- ۷- قطعنامه های سازمان ملل متحد در مورد حقوق سالمندان

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- By Paul Buka, Monica Davis, Madalene Pereira. Care of Vulnerable Older People: Legal and Ethical Aspects of Nursing. Palgrave Macmillan, London.
- British Medical Association .The Ethics of Caring for Older People .Wiley-Blackwell publication, UK. Smith Gp. Legal and Health Care Ethics for the elderly last edition
- Wicclair , MR Ethics and elderly, Oxford University Press.
- Fillit HM, Rockwood K, JB Young JB. Brocklehurst's Textbook of Geriatric Medicine and Gerontology. Elsevier Health Sciences.
- Halter JB, Joseph G. Ouslander JG, Studenski S, Kevin P. High KP, Asthana S, Mark A. Supiano MA, Ritchie CS. Hazzard's Geriatric Medicine and Gerontology, 7th edition. McGraw Hill Education.

• سند ملی سالمندان کشور.

• اصول ملل متحد برای سالمندان United Nations Principles for Older Persons

نویسنده : محمد ابراهیمی قابل دسترس:

<http://www.pajoohe.com/fa/index.php?Page=definition&UID=44223>

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی

۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"

۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار

۴- کسب مهارت‌های تسهیل گری و پویایی گروه

سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز می‌توانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می‌شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد با توجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می‌شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزشیابی

۳- ارزشیابی همسالان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخگویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

نام درس: مناسب سازی محیط برای سالمندان

کد درس: ۲۸

پیش نیاز یا همزمان: مبانی سالمندشناسی، ارزیابی جامع و مدل های مراقبتی سالمندان (۱۱ و ۱۶)

تعداد واحد: ۱ واحد نظری - عملی (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

شرح درس:

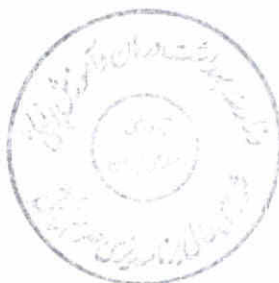
سلامت و بهزیستی نه تنها بشکل خصوصیات شخصی (شامل زیست شناختی، رفتار و سبک زندگی) بلکه توسط محیطی که در آن متولد می شویم و زندگی و کار می کنیم نیز رقم می خورد. بنابراین محیط نقش بسیار مهمی را در تعیین سلامت، کارایی، و کیفیت سالهای عمر ما بازی می کند. ارگونومی جنبه مهم و اساسی دیگری از محیط های اقامت و زندگی سالمندان است. بنابراین آشنایی و شناخت و نیز آرایه حداقل استانداردهای مورد نیاز در طراحی منازل مسکونی، مراکز نگهداری اقامتی، مراکز بهداشتی درمانی، بیمارستانها و همچنین کلیه فضاها و اماکن درون شهری و برون شهری و نیز ملزومات زندگی افراد سالمند سالم، سالمند آسیب پذیر و سالمندانی که با محدودیت های حرکتی و یا معلولیت مواجه هستند از اهداف این درس می باشد. در همین راستا، این درس با اهداف و سرفصل های زیر برای طراحی شده است.

هدف کلی درس:

- آشنایی با مفاهیم و مبانی دانش ارگونومی، اصول طراحی محیط های کار و زندگی و اقامت افراد سالمند، سخت افزارها و نرم افزارهای مورد نیاز برای سالمندان به نحوی که با ویژگی های آنان سازگار و به اصطلاح دوستدار سالمند باشد؛
- ارزیابی محصولات، ملزومات و فضاها و اماکن مورد استفاده ی سالمندان (منزل، مرکز نگهداری، مراکز اقامتی، کلینیک ها و درمانگاهها، بیمارستانها، محیط های کار، تمامی فضاهای درون شهری و برون شهری، فرهنگسراها و هرگونه مراکز تجمع افراد سالمند) در سطح جامعه با استفاده از روش ها و ابزارهای علمی استاندارد.

رئوس مطالب نظری (۹ ساعت):

- نقش محیط اعم از مکانهای اقامتی و فضاهای درون شهری و برون شهری در سلامت و پیشگیری از بیماری ها و اختلالات مختلف جسمانی، فیزیکی، روانی، و اجتماعی سالمندان
- اصول استانداردهای طراحی و مناسب سازی منازل مسکونی و خانه های سالمندان جهت سالمندان آسیب پذیر.
- آشنایی با ایجاد تغییرات مورد لزوم در اطراف محیط زندگی (فضاهای درون شهری و برون شهری و اماکن عمومی) و اماکن مسکونی و اقامتی سالمندان.
- آشنایی با وسایل و ابزارهای کمکی مفید برای افراد سالمند
- شناخت حفظ ایمنی و آشنایی با خدمات ایمنی در محیط های متفاوت (خانه، مرکز نگهداری، بیمارستان و فضاهای شهری) برای افراد سالمند
- طراحی انسان-محور؛ اصول و کاربردها
- طراحی برای همه (Universal design)
- ویژگی های ادراکی در سالمندان (بینایی و شنوایی)
- ویژگی های حرکت و بیومکانیک در سالمندان

- ویژگی‌های فرایند شناختی در سالمندان (حافظه، توجه، درک فضایی)
- دستورالعمل‌های طراحی برای سالمندان
- بهبود درک و دریافت محرک‌های شنیداری و دیداری
- طراحی فضاهای داخلی منزل و فضاهای خارجی یا اماکن برای سالمندان
- شهر دوستدار سالمند
- روش‌های ارزیابی طراحی مجموعه‌ها، منازل، مراکز، اماکن و فضاهای دوستدار سالمند
- آزمون‌های کاربردپذیری
- مشاهدات میدانی و استفاده از چک لیست و دستورالعمل‌ها
- مصاحبه
- پرسشنامه
- بحث گروهی متمرکز

رئوس مطالب عملی (۱۷ ساعت):

- انجام پروژه عملی برای ارزیابی محصولات/تکنولوژی و فضاهای مورد استفاده ی سالمندان با استفاده از روش‌ها و ابزارهای علمی درس در حداقل یکی از محیط‌های کار و جامعه (اتوبوس، مترو، پارک و بانک...)، در هر یک از ستینگ‌های خانه، انواع مراکز مراقبتی سالمندان، مراکز درمانی سرپایی و بستری/بیمارستان بصورت ارائه گزارش مستند از انجام کار.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- 1- Fisk, Arthur D., Czaja, Sara J., et al., (2014). Designing for older adults: Principles and Creative Human Factors Approaches. 2nd Edition .CRC Press. Taylor & Francis Group.
- 2- Rowles GD & Bernard M. (2013). Environmental Gerontology: Making Meaningful Places in Old Age. Springer Publishing Company, LLC.
- 3- 4. Robson D, Nicholson AM, Barker N. (last edition). Homes for the Third Age: A Design Guide for Extra Care Sheltered Housing. E & FN Spon
- 4- Salvendy, Gavriel. (2012). Handbook of human factors and ergonomics. fourth edition. John Wiley & Sons.
- 5- World Health Organization. (2007). Global Age-friendly Cities: A Guide. WHO.
- 6- Taira ED & Carlson, J. (2000). Aging in Place: Designing, Adapting, and Enhancing the Home Environment. Routledge.
- ۷- علیزاده، م و همکاران. راهنمای ساخت فضاهای شهری استاندارد برای افراد سالمند و ناتوان. ۱۳۹۱. موسسه نشر شهر
- ۸- علیزاده، م و همکاران. راهنمای ایمنی سالمندان. ۱۳۹۱. تندیس
- ۹- علیزاده، م. راهنمای اصلاح طراحی خانه برای سالمندان و معلولان. ۱۳۹۰. موسسه نشر شهر

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

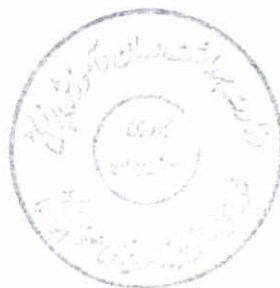
ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (Weekly Evaluation System (WES و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

- ۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی
 - ۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"
 - ۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار
 - ۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه
- سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:
- ۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد
- منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.
- ۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه
- در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.
- ۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان
- دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.
- ۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر
- در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.
- ۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث
- در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.
- ۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه
- ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می‌شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد با توجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیت‌هایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می‌شود:

- ۱- حضور و غیاب
- ۲- خود ارزیابی
- ۳- ارزیابی همسانان
- ۴- علاقه به شرکت در بحث‌های گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخ‌گویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران
- ۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر
- ۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی
- ۷- امتحان پایان ترم

کد درس: ۲۹

نام درس: مقدمات پژوهش کیفی در سلامت سالمندی

پیش نیاز یا همزمان: روش تحقیق (۰۳)

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با ویژگی، ابزارها و نحوه اجرای مطالعات کیفی و ایجاد توانایی در جهت اجرا و ارزیابی یک مطالعه کیفی در سالمندان و مراقبین آنان.

شرح درس:

تحقیق کیفی شکلی از پژوهش اجتماعی است که در آن مردم تجربیات مشکلات و نیازها و دنیایی را که در آن زندگی می کنند را تفسیر و معنی می کنند. در این روش به جای توجه به کمیت موضوعات به کیفیت آنها توجه می شود. در این درس به معرفی کلیات و روش شناسی پژوهش کیفی با کاربرد در حوزه سلامت سالمندان می پردازد.

رئوس مطالب نظری (۱۷ ساعت) :

- کلیات و وجوه تمایز تحقیقات کمی و کیفی
- انواع مطالعات کیفی:
- مطالعه ی موردی و شرح حال نگاری
- پدیدارشناسی
- نظریه ی زمینه-زاد (گراندد تئوری)
- قوم-نگاری
- تاریخی
- اقدام پژوهی
- طراحی مطالعات کیفی (پدیدارشناسی و نظریه ی زمینه-زاد)
- روش های نمونه گیری در مطالعات کیفی
- اصول و روشهای جمع آوری اطلاعات کیفی
- سنجش اعتبار و اعتماد در مطالعه ی کیفی
- آنالیز داده های کیفی
- تدوین گزارش و مقاله نویسی حاصل از پژوهش کیفی

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- 1- Green, J. and N. Thorogood.,(2018). Qualitative methods for health research. fourth edition. Sage publication.
- 2- Sandelowski, M. and J. Barroso., (2006). Handbook for synthesizing qualitative research. Springer Publishing Company.
- 3- Rowles GD, Schoenberg NE. (2002). Qualitative gerontology: A contemporary perspective. 2nd Edition. Springer Publishing Company.

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (Weekly Evaluation System (WES) و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

- ۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی
 - ۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"
 - ۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار
 - ۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه
- سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد
منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه
در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان
دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر
در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث
در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

۳- ارزیابی همسانان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

نام درس: خدمات توانبخشی سالمندان

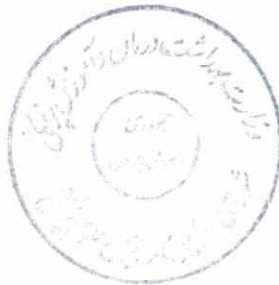
پیش نیاز یا همزمان: تشریح و فیزیولوژی کد ۰۷، مبانی سالمندشناسی کد ۱۱ و بیولوژی، فیزیولوژی سالمندی کد ۱۲
تعداد واحد: ۱ (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی)
نوع واحد: نظری - کارآموزی

شرح درس:

محور تمام فعالیتها و مراقبتها در دوران سالمندی حفظ استقلال در فعالیت های روزمره زندگی و ارتقای عملکرد فیزیکی، روانی، اقتصادی، و اجتماعی و سالمندان می باشد؛ لذا این درس در دو بخش نظری و عملی تنظیم شده است. بخش نظری به صورت تیمی توسط اساتید گروههای گفتار درمانی، کاردرمانی، فیزیوتراپی و ارتوپدی فنی ارائه می گردد. در این بخش دانشجو با مفاهیم، اصول و روشهای توانبخشی در سالمندان نیازمند به خدمات توانبخشی و حمایتی آشنا می شود. در بخش عملی که به شیوه ی کارآموزی اجرا خواهد شد دانشجویان با حضور در مراکز ارائه ی خدمات توانبخشی به مشاهده ابزار و روش های کار و مشارکت در اجرای آنها زیر نظر اساتید درس خواهند پرداخت.

هدف کلی:

آشنایی با مفاهیم، اصول و روشهای توانبخشی در سالمندان نیازمند به خدمات توانبخشی، حمایتی، ابزارهای کمکی و اندامهای مصنوعی؛ مشارکت در اجرا و کاربست روشها و ابزارهای توانبخشی سالمندان زیر نظر اساتید.

رئوس مطالب نظری (۹ ساعت):

- تعریف ناتوانی، عملکرد، و ابعاد آن از دیدگاه ICF
- تعریف توانبخشی، اصول و اهداف آن در سالمندان
- سازماندهی توانبخشی، ارائه دهندگان خدمات، تیم توانبخشی، محیط فیزیکی،
- شناخت مراکز ارائه دهنده ی خدمات توانبخشی سالمندان
- آشنایی با مناسب سازی محیط کار و زندگی سالمند و پیشگیری از زمین خوردن و عدم تعادل
- استاندارد های اماکن عمومی، منازل مسکونی، مراکز نگهداری/خانه های سالمندان، بیمارستانها و مراکز بهداشتی درمانی برای نگهداری و ادامه زندگی با کیفیت برای سالمندان
- توانبخشی اجتماعی و حرفه ای در سالمندان
- توانبخشی مبتنی بر اجتماع (Community-Based Rehabilitation)
- پیشگیری از بار مراقبت برای مراقبان (care giver burden) از سالمند
- اصول تجویز وسایل کمکی
- بکارگیری وسایل توانبخشی
- شناخت عوامل کاهش وضعیت فیزیولوژیکی و پیشگیری از آن
- اصول ورزش و تمرینات فیزیکی در افراد سالمند
- پیشگیری از بیماریهای خاص مرتبط با عوامل محیطی
- توانبخشی در شرایط ویژه (از جمله: توانبخشی ریه، قلب، بیماریهای عروق محیطی، قطع عضو، سکته ی مغزی، پارکینسون، تعویض مفصل، سقوط، آرتروز، شکستگی لگن، سارکوپنی)

- اصول تمرین درمانی
- مدیریت و توانبخشی درد در سالمندان
- آشنایی با مباحث اخلاقی در مداخلات مربوط به افراد سالمند
- نقش و مبنای ارگونومی و تغییرات محیط در پیشگیری از اختلالات ناشی از سالمندی
- نقش و بکارگیری تکنولوژی در محیط زندگی و فضاهای فیزیکی سالمندان

رئوس مطالب کارآموزی (۲۶ ساعت):

- ارزیابی وضعیت عملکردی سالمندان
- مناسب سازی انواع اماکن و فضاها و محل زندگی سالمند
- انتخاب وسایل توانبخشی و وسایل کمکی مناسب و صحیح بر اساس وضعیت و شرح حال سالمند
- مدیریت درد در سالمند
- ارائه تمرینات بازتوانی مناسب و صحیح در موارد توانبخشی (ریه، قلب، بیماریهای عروق محیطی، قطع عضو، سکتة مغزی، پارکینسون، تعویض مفصل، زمین خوردن، آرتروز، شکستگی لگن، سارکوپنی و بی اختیاری ادراری)

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- 1- K. Rao Poduri. (2019). Geriatric Rehabilitation: From Bedside to Curbside, CRC Press.
- 2- Jeffrey B. Halter, Joseph Ouslander, Stephanie Studensk. (2017). Hazzard's Geriatric Medicine and Gerontology, 7th edition. McGraw Hill Education.
- 3- Fillit HM, Rockwood K, JB Young JB. (2016). Brocklehurst's Textbook of Geriatric Medicine and Gerontology. Elsevier Health Sciences.
- 4- Kauffman TL, et al. (2014). A Comprehensive Guide to Geriatric Rehabilitation. 3rd Edition. Churchill Livingstone. Elsevier.
- 5- World Health Organization. How to use the ICF: A practical manual for using the International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF). Exposure draft for comment. October 2013. Geneva: WHO
- 6- Multani NK & Verma SK. (2008). Principles of Geriatric Physiotherapy. 1st edition. Jp Medical Ltd.
- 7- Squires, AJ. (1996). Rehabilitation of older people, a handbook for the multidisciplinary team. Springer.

۸- بهارلویی، ح و روستایی، م. تجویز ورزش در سالمندان، (۱۳۹۵). انتشارات دارخوین، اصفهان

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

- ۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی
- ۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"

۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار

۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه

سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می‌شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می‌شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

۳- ارزیابی همسالان

- ۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران
- ۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر
- ۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی
- ۷- امتحان پایان ترم

بخش کارآموزی:

- ۱- ارزشیابی بر اساس لاگ بوک
- ۲- ارزیابی بر اساس مشاهدات ثبت شده از عملکرد دانشجو با استفاده از چک لیست یا مقیاس درجه بندی

کد درس: ۳۱

نام درس: کیفیت زندگی در سالمندی

پیش نیاز یا همزمان: —

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با رویکرد مفهوم سازی و سنجش کیفیت زندگی در حوزه های سالمندی، سلامت و مراقبتهای اجتماعی است.

شرح درس: شاخص‌های استاندارد کیفیت زندگی نه تنها شامل ثروت و استخدام هستند، بلکه شامل محیط زیست، سلامت جسمی و روانی، تحصیلات، تفریح و اوقات فراغت و تعلق اجتماعی نیز می‌شوند. امروزه در مقایسه اثر بخشی و ارزش نسبی درمان‌های متفاوت، تحقیقات، سیاست گذاری‌های بهداشتی، ارزیابی خدمات بهداشتی، درمان بیماران و بهبود رابطه پزشک و بیمار می‌توان کیفیت زندگی را به عنوان یک پیامد پر اهمیت اندازه گیری نمود. لازم است اندازه گیری سلامت و ارزیابی مداخلات بهداشتی علاوه بر شاخص‌های فراوانی و شدت بیماری به سایر ارزش‌های انسانی مانند کیفیت زندگی نیز توجه کند.

رئوس مطالب نظری (۱۷ ساعت):

- * تعریف کیفیت زندگی از دیدگاه متخصصین و سالمندان
- * مفاهیم پایه در کیفیت زندگی و ابعاد آن در سالمندان
- * شاخص‌های کیفیت زندگی
- * روند مطالعات کیفیت زندگی در ایران
- * حیطه‌های کیفیت زندگی در سالمندان
- * استانداردهای زندگی
- * محیط و کیفیت زندگی
- * سرمایه اجتماعی
- * تئوریها و نظریه‌های کیفیت زندگی و رضایت از زندگی
- * ابزارها، پرسشنامه‌ها و چک لیستهای سنجش کیفیت زندگی در سالمندان

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- 1- Thomas Boggatz.(2020). Quality of Life and Person-Centered Care for Older People. Springer.
- 2- Gabriele Doblhammer & Rembrandt Scholz . (2010). Ageing, Care Need and Quality of Life: The Perspective of Care Givers and People in Need of Care. Springer.
- 3- Marja Vaarama, Richard Pieper, Andrew Sixsmith.(2008).Care-Related Quality of Life in Old Age: Concepts, Models and Empirical Findings. Springer.
- 4- Heidrun, Mollenkopf & Alan Walker. (2007). Quality of Life in Old Age: International and Multi Disciplinary Perspectives. Springer
- 5- Alan Walker.(2005).Understanding quality of life in old age, McGraw-Hill Education.
- 6- John Bond and Lynne Corner.(2004). Quality of life and older people. McGraw-Hill Education.

۷- عزیزاده، م و همکاران، کیفیت زندگی در سالمندان.(۱۴۰۱). انتشارات ابن سینا. تهران.

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی

۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"

۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار

۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه

سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت های استفاده حرفه ی و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می نماید و درمواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث ها مداخله می کنند.

۵- جمع بندی مطالب و نتیجه گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع بندی می شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

۳- ارزیابی همسالان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخجویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

نام درس: مراقبت از سالمندان در جامعه، خانه، خانواده، مراکز نگهداری و بیمارستان کد درس: ۳۲

پیش نیاز یا همزمان: مبانی سالمندشناسی کد ۱۱، بیماریها و سندرمهای شایع سالمندی کد ۱۳، تغذیه در سالمندی کد ۱۵، ارزیابی جامع و مدل های مراقبتی سالمندان کد ۱۶، داروشناسی کاربردی در سالمندان کد ۱۹، ابزارهای ارزیابی جامع و پایش سلامت در سالمندان کد ۲۶، جنبه های حقوقی و اخلاقی در مراقبت از سالمندان کد ۲۷، مناسب سازی محیط برای سالمندان کد ۲۸

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری- کارآموزی

هدف: آشنایی فراگیران با انواع مختلف ساختارهای خدمات و مراقبت های سالمندی و سیستم های خدمات حمایت اجتماعی ویژه سالمندان در سطوح مختلف، برنامه ریزی برای مراکز مراقبت های سالمندی، شناسایی مشکل، طراحی مدل، اجرای مداخله، پایش و ارزشیابی برنامه های خدمات و مراقبت های سالمندی.

شرح درس: در این درس دانشجویان با انواع مختلف ساختارهای خدمات و مراقبت های سالمندی و سیستم های خدمات حمایت اجتماعی ویژه سالمندان در سطوح مختلف جامعه، خانواده، مراکز نگهداری رزانه (adulth day care)، ارائه خدمات و مراقبت در منزل، مراکز نگهداری طولانی مدت یا شبانه روزی اعم از خانه های سالمندان یا آسایشگاهها و بیمارستان ها آشنا شده و توانایی و مهارت های شناسایی و حل مشکل و روش های پایش انواع هر یک از مراقبت ها در سطوح مختلف را فرا خواهند گرفت.

رئوس مطالب واحد نظری (۹ ساعت):

- ساختار و ویژگیهای مراکز مراقبتهای سالمندان (مراکز جامع توانبخشی، مراکز نگهداری شبانه روزی سالمندان، مراکز نگهداری روزانه، مجتمع های مسکونی ویژه سالمندان، مراقبت در منزل، کلینیک های طب سالمندی و بیمارستان) در ایران و جهان

- مدل های برنامه ریزی های سلامت سالمندان و جلب مشارکتهای بین بخشی در مدیریت مراکز مراقبت از سالمندان

- شیوه های ارزشیابی مدیریت و برنامه ریزی در مراکز مراقبتی سالمندان

- شبکه خدمات مراقبتی و حمایتی رسمی و غیر رسمی (بهداشتی، درمانی و اجتماعی) ویژه سالمندان در ایران و سایر کشورها

- انواع مدل های مراقبت از سالمندان

- ارائه مراقبتهای حاد در بیمارستان

- خدمات مراقبت های طولانی مدت تحت حاد در مراکز نگهداری شبانه روزی

- خدمات مراقبتی مبتنی بر جامعه و در منزل ویژه سالمندان

- خدمات توانبخشی در سالمندان

- مدل های نگهداری سالمندان در ایران و جهان

- شبکه های حمایتی ویژه سالمندان

- اهمیت و جایگاه خانواده در مراقبت از سالمندان

- بخش های درمانی ویژه سالمندان

- نقش گروههای خیریه، مردم نهاد و سازمان بهزیستی مرتبط با حوزه سالمندی

- نقش و مسئولیت سازمان تامین اجتماعی و بازنشستگی کشوری در قبال سالمندان

- نقش و مسئولیت شهرداری در قبال سالمندان

رئوس مطالب واحد کارآموزی (۲۶ ساعت) :

- ارزشیابی اصول و استانداردهای ارایه مراقبت های سالمندی موجود در هر یک از ستینگ ها و به تفکیک در جامعه،

خانواده، مراقبت در منزل، مرکز نگهداری رزانه (adulth day care)، خانه های سالمندان/ آسایشگاهها، بیمارستان و کلینیک طب سالمندی .

- ارایه حداقل یک مدل صحیح برای مراقبت های سالمندی در کشور به تفکیک هر یک از ستینگ ها.

- ارایه حداقل یک مدل صحیح برای ارایه شبکه های خدمات حمایت اجتماعی به سالمندان در کشور به تفکیک هر یک از ستینگ ها.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

1. Johnson ML. (2005). The Cambridge Handbook of Age and Ageing. Cambridge University Press.
2. Hillier SM & Barrow GM. (2011). Aging, the Individual, and Society. Wadsworth
3. Balloch S & Hill M. (2007). Care, community and citizenship .The Policy Press
4. White V & Harris J. (2001) Developing Good Practice in Community Care: Partnership and Participation. Jessica Kingsley Publishers

۵- قاسمی ق و همکاران. پرستاری سالمندی. نشر جامعه نگر: تهران، ۱۳۹۳

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (WES) Weekly Evaluation System و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

- ۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی
 - ۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"
 - ۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار
 - ۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه
- سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:

- ۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد
- منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.
- ۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه
- در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.
- ۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان
- دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.
- ۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر
- در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.
- ۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث
- در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.
- ۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خود ارزیابی

۳- ارزیابی همسانان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و

پاسخگویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

۷- امتحان پایان ترم

کد درس: ۳۳

نام درس: روش‌های آموزش به سالمندان سالم و ناتوان

پیش‌نیاز یا همزمان: خود مراقبتی و سبک زندگی سالم در سالمندان کد ۲۰، ابزارهای ارزیابی جامع و پایش سلامت در سالمندان کد ۲۶، مناسب سازی محیط برای سالمندان کد ۲۸، خدمات توانبخشی سالمندان کد ۳۰، مراقبت از سالمندان در جامعه، خانه، خانواده، مراکز نگهداری و بیمارستان کد ۳۲

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی: آشنایی با مفاهیم برنامه‌ریزی درسی، طراحی اجرا و ارزشیابی برنامه درسی، اصول یاددهی-یادگیری و آموزش روش‌های تدریس و کاربرد آنها جهت اعتلای دانش و آگاهی سالمندان، خانواده‌ها و مراقبین آنها، کارکنان و پرسنل مرتبط با حوزه سالمندی با تاکید بر اصول یادگیری بزرگسالان.

شرح مختصر درس:

در این درس روش‌های آموزش و اصول یاددهی و یادگیری بر اساس اصل توجه به تفاوت‌های فردی فراگیران، موانع و تسهیل‌کننده‌های موثر در یادگیری با تاکید بر اصول یادگیری بزرگسالان مورد بحث قرار می‌گیرد و دانشجویان بعد از آشنایی با موضوعات نظری، بلافاصله به تمرین مهارت‌ها خواهند پرداخت.

رئوس مطالب (۹ ساعت نظری):

- آشنایی با تعاریف آموزش و یادگیری، فرایند سبک‌های یادگیری، عوامل موثر بر یادگیری-یاددهی.
- معرفی الگوهای تدریس، اصول یادگیری به بزرگسالان با تاکید بر استراتژی‌های آموزش و تدریس به سالمندان سالم و ناتوان از نظر جسمی و روانشناختی.
- نیازسنجی در حوزه سلامت و آموزش سالمندی.
- روش‌های تولید محتوا با تاکید بر سالمندان، آموزش فردی و چهره به چهره، آموزش در گروه‌های کوچک، آموزش در گروه‌های بزرگ و جامعه، روش‌های توضیحی، سخنرانی، پرسش و پاسخ، ایفای نقش، مشاوره، شبیه‌سازی، کارگاه، کنفرانس و....
- آشنایی با انواع تکنیک‌های آموزش مجازی به سالمندان و همچنین مراقبین آنها بر اساس فناوری‌های موجود برای سالمندان سالم و ناتوان و همچنین مراقبین آنها (رادیو و تلویزیون، پادکست صوتی، تصویری و موبایل).
- انتخاب و بکارگیری مواد و وسایل کمک آموزشی مناسب و کاربردی برای سالمندان سالم و ناتوان و همچنین مراقبین آنها (پوستر، چارت، نمودار، پمفلت، بروشور، کتاب، فیلم ویدیویی، برنامه‌های قابل نصب و دانلود بر روی گوشی موبایل).

رئوس مطالب (عملی ۱۷ ساعت):

- طراحی، اجرا و ارزشیابی یک برنامه آموزش و مشاوره به سالمند بر اساس ارزیابی نیازهای سالمند.
- طراحی، اجرا و ارزشیابی یک برنامه آموزش و مشاوره به فرد مراقب عضو خانوار سالمند بر اساس ارزیابی نیازهای مراقبین مبتنی بر نیاز آن سالمند.
- طراحی، اجرا و ارزشیابی یک برنامه آموزش و مشاوره به پرسنل و کارکنان آرایه دهنده خدمت به سالمندان و مراقبین رسمی دوره دیده آنها بر اساس نیازهای بررسی شده سالمندان در هر یک از ستینگ‌های مراقبتی.
- بررسی و نقد حداقل یک پروژه، برنامه یا فرایند آموزش به سالمند و همچنین فرد مراقبش در سطح جامعه و یا مراکز سرپایی.

منابع اصلی درس: (آخرین چاپ)

- ۱- معزی، داریوش و ریزابی، ناهید. «اصول و روشهای آموزش به بیمار» مشهد. شر سخن گستر.
- ۲- اسدی نوقابی، احمد علی. «فرآیند یادگیری و اصول آموزش به بیمار» تهران: نشر بشری.
- ۳- آوازاده، محرم. «تاکتیک‌ها و فنون تکنولوژی آموزشی» تهران: نشر سحاب.
- ۴- مهاجر، ایروانی تانیا. «اصول آموزش به بیمار» تهران: نشر ویرایش.
- ۵- گل آقایی، فرزانه و خسروی، شراره. «فرایند آموزش به مددجو در مراقبت‌های بالینی و سرپایی». انتشارات بشری، ۱۳۹۹
- 6- Bastable, S.B. Nurse as educator. Principle of teaching and learning practice, Boston: Jones & Bartlett Publisher.
- 7- Redman, B.klug. "The practice of patint education". Ninth Edition, St. louis: Mosby.

سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

ساختار اصلی ارزشیابی دانشجو سیستم ارزشیابی هفتگی (Weekly Evaluation System (WES) و شامل موارد زیر خواهد بود:

هدف اختصاصی:

- ۱- آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی
 - ۲- تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور" به "دانشجو محور"
 - ۳- درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار
 - ۴- کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه
- سیستم ارزشیابی هفتگی دارای شش مرحله به شرح زیر است:
- ۱- معرفی منابع مربوطه توسط استاد
- منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.
- ۲- تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز میتوانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیلگران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای، مطرح و بحث می‌شود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمیدانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳- توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روشهای آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط، با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می‌پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس می‌کنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست. همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می‌یابد.

۴- رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل می‌کند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می‌نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله می‌کنند.

۵- جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می‌شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶- ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد در پایان هر جلسه

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام می‌شود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد باتوجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیست فعالیتهایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند. نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می‌شود:

۱- حضور و غیاب

۲- خودارزیابی

۳- ارزیابی همسالان

۴- علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی، اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخجویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران

۵- تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر

۶- نحوه ارائه، کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

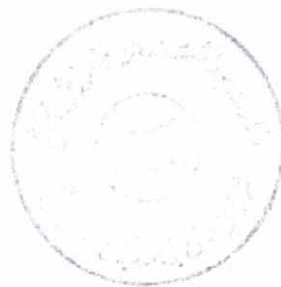
۷- امتحان پایان ترم

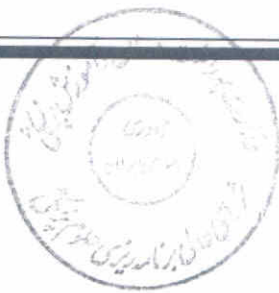
۸- ارزشیابی مهارت‌ها در کاربرد تکنیک‌های آموزش، اطلاع‌رسانی و مشاوره با سالمند، مراقبین رسمی و غیر رسمی،

اعضا خانواده، پرسنل و جامعه با استفاده از چک لیست

فصل چهارم
استانداردهای برنامه آموزشی رشته سلامت سالمندی
در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

استانداردهای برنامه آموزشی

موارد زیر، حداقل موضوعاتی هستند که بایستی در فرایند ارزیابی برنامه‌های آموزشی توسط ارزیابان مورد بررسی قرار گیرند:

* ضروری است، دوره، فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز از قبیل: کلاس درس اختصاصی، سالن کنفرانس، قفسه کتاب‌های اختصاصی مرجع سالمندی در گروه، کتابخانه عمومی، مجلات و ژورنال‌های سالمندی، مرکز کامپیوتر مجهز به اینترنت با سرعت کافی و نرم افزارهای اختصاصی (SPSS, End-note,...)، وب سایت اختصاصی گروه و سیستم بایگانی آموزشی را در اختیار داشته باشد.

* ضروری است، گروه آموزشی، فضاهای اختصاصی مورد نیاز، شامل: عرصه‌های بیمارستانی، درمانگاه و کلینیک، مرکز بهداشتی درمانی، پایگاه جامع سلامت، مراکز نگهداری روزانه سالمندان، خانه سالمندان و یا آسایشگاه، مراکز مراقبت از سالمندان در منزل، پزشکی قانونی (جهت موارد سالمند آزاری) را براساس مفاد مندرج در برنامه آموزشی در اختیار فراگیران قرار دهد.

* ضروری است، دپارتمان آموزشی، فضاهای رفاهی و فرهنگی مورد نیاز، شامل: اتاق استادان، اتاق دانشجویان، سلف سرویس، نمازخانه، خوابگاه و امکانات فرهنگی ورزشی را در اختیار برنامه قرار دهد.

* ضروری است که عرصه‌های آموزشی خارج دپارتمان دوره‌های چرخشی، مورد تایید قطعی گروه ارزیابان باشند.

* ضروری است، جمعیت‌ها و مواد اختصاصی مورد نیاز برای آموزش شامل: بیمار سالمند، تخت یا بخش فعال بیمارستانی جهت بیماران سالمند، سالمندان خانه‌های سالمندان، سالمندان مراکز نگهداری روزانه، سالمندان سرپایی در کلینیک‌ها و مراکز بهداشتی درمانی، سالمندان تحت پوشش مراقبت در منزل، نمونه‌های آزمایشگاهی و رادیولوژی، مشاوره‌های تغذیه‌ای، نمونه‌های تحت رژیم غذایی، راهنماهای مصرف دارویی در افراد سالمند، انواع وسایل کمکی سالمندان، وسایل و تجهیزات توانبخشی، انواع ابزارها/تست‌ها/پرسشنامه‌های معتبر و بومی سازی شده برای سالمندان در ستینگ‌های مختلف (خانه، مراکز نگهداری روزانه، مراکز نگهداری شبانه روزی، مراکز بهداشتی درمانی، پزشکی قانونی و بیمارستان‌ها) برحسب نیاز برنامه آموزشی به تعداد کافی و تنوع قابل قبول از نظر ارزیابان در دسترس فراگیران قرار داشته باشد.

* ضروری است، تجهیزات سرمایه‌ای و مصرفی مورد نیاز مندرج در برنامه در اختیار مجریان برنامه قرار گرفته باشد و کیفیت آن‌ها نیز، مورد تایید گروه ارزیاب باشد.

* ضروری است، امکانات لازم برای تمرینات آموزشی و انجام پژوهش‌های مرتبط، متناسب با رشته مورد ارزیابی در دسترس هیئت علمی و فراگیران قرار داشته باشد و این امر، مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.

* ضروری است، دپارتمان آموزشی مورد ارزیابی، هیئت علمی مورد نیاز را بر اساس موارد مندرج در برنامه آموزشی و مصوبات شورای گسترش در اختیار داشته باشد و مستندات آن در اختیار گروه ارزیاب قرار گیرد.

* ضروری است، دپارتمان آموزشی برای تربیت فراگیران دوره، کارکنان دوره دیده مورد نیاز را طبق آنچه در برنامه آموزشی آمده است، در اختیار داشته باشد.

* ضرورت دارد که برنامه آموزشی (Curriculum) در دسترس تمام مخاطبین قرار گرفته باشد.

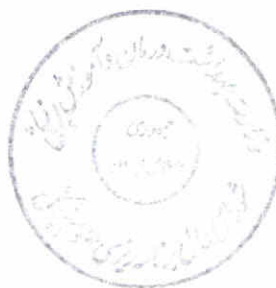
- * ضروری است، آیین نامه ها، دستورالعمل ها، گایدلاین ها، قوانین و مقررات آموزشی در دسترس همه مخاطبین قرار داشته باشد و فراگیران در ابتدای دوره، در مورد آنها توجیه شده باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار گیرد.
- * ضروری است که منابع درسی اعم از کتب سالمندی و مجلات سالمندی مورد نیاز فراگیران و اعضای هیات علمی، در قفسه کتاب گروه آموزشی سالمندی در دسترس باشند.
- * ضروری است که فراگیران در طول هفته، طبق تعداد روزهای مندرج در قوانین جاری در محل کار خود حضور فعال داشته، وظایف خود را تحت نظر استادان یا فراگیران ارشد انجام دهند و برنامه هفتگی یا ماهانه گروه در دسترس باشد.
- * ضروری است، محتوای برنامه کلاس های نظری، حداقل در ۸۰٪ موضوعات با جدول دروس مندرج در برنامه آموزشی انطباق داشته باشد.
- * ضروری است، فراگیران، طبق برنامه تنظیمی گروه، در کلیه برنامه های آموزشی و پژوهشی گروه، مانند کنفرانس های درون گروهی، ژورنال کلاب، سمینار ها، وبینارهای مجازی، راندهای آموزشی، کارهای عملی، کارهای پژوهشی و آموزش رده های پایین تر حضور فعال داشته باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار داده شود.
- * ضروری است، فرایند مهارت آموزی در دوره، مورد رضایت نسبی فراگیران و تایید ارزیابان قرار گیرد.
- * ضروری است، مقررات پوشش (Dress code) در شروع دوره به فراگیران اطلاع رسانی شود و برای پایش آن، مکانیسم های اجرایی مناسب و مورد تایید ارزیابان در دیپارتمان وجود داشته باشد.
- * ضروری است، فراگیران از کدهای اخلاقی مندرج در کوریکولوم آگاه باشند و به آن عمل نمایند و عمل آنها مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.
- * ضروری است، در گروه آموزشی برای کلیه فراگیران کارپوشه آموزشی (Portfolio) تشکیل شود و نتایج ارزیابی ها، گواهی های فعالیت پژوهشی، فعالیت های آموزشی، داخل و خارج از گروه آموزشی، تشویقات، تذکرات و مستندات ضروری دیگر در آن نگهداری شود.
- * ضروری است، فراگیران کارنمای (Log book) قابل قبولی، منطبق با توانمندی های عمومی و اختصاصی مندرج در برنامه مورد ارزیابی در اختیار داشته باشند.
- * ضروری است، فراگیران بر حسب نیمسال تحصیلی، مهارت های مداخله ای اختصاصی لازم را براساس موارد مندرج در برنامه انجام داده باشند و در کارنمای خود ثبت نموده و به امضای استادان ناظر رسانده باشند.
- * ضروری است، کارنما به طور مستمر توسط فراگیران تکمیل و توسط استادان مربوطه پایش و نظارت شود و باز خورد مکتوب لازم به آنها ارائه گردد.
- * ضروری است، فراگیران در طول دوره خود، در برنامه های پژوهشی گروه علمی و یا مراکز تحقیقاتی پژوهش های سالمندی مشارکت داشته باشند و مستندات آن در دسترس باشد.
- * ضروری است، فراگیران بر حسب سال تحصیلی، واحدهای خارج از گروه آموزشی را (در صورت وجود) گذرانده و از مسئول عرصه مربوطه گواهی دریافت نموده باشند و مستندات آن به رویت گروه ارزیاب رسانده شود.

- * ضروری است، بین گروه آموزشی اصلی و دیگر گروه‌های آموزشی همکاری‌های علمی بین رشته‌ای از قبل پیش‌بینی شده و برنامه‌ریزی شده وجود داشته باشد و مستنداتی که مبین این همکاری‌ها باشند، در دسترس باشد.
- * ضروری است، در آموزش‌های حداقل از ۷۰٪ روش‌ها و فنون آموزشی مندرج در برنامه، استفاده شود.
- * ضروری است، فراگیران در طول دوره خود به روش‌های مندرج در برنامه، مورد ارزیابی قرار گیرند و مستندات آن به گروه ارزیاب ارائه شود.
- * ضروری است، دانشگاه یا مراکز آموزشی مورد ارزیابی، واجد ملاک‌های مندرج در برنامه آموزشی باشند.

فصل پنجم
ارزشیابی برنامه آموزشی رشته سلامت سالمندی
در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

ارزشیابی برنامه
(Program Evaluation)

نحوه ارزشیابی تکوینی برنامه:

ارزشیابی تکوینی برنامه در دو سطح و با استفاده از منابع و یا روشهای ذیل انجام خواهد شد:

سطح گروه‌های آموزشی در دانشگاه‌ها:

دریافت منظم بازخوردها و دیدگاه‌های اعضای هیئت علمی و دانشجویان دوره در پایان هر نیمسال و در پایان دوره
نظرسنجی و دریافت بازخوردهای مدیران/کارشناسان در عرصه‌های فعالیت حرفه‌ای دانشجویان و دانش‌آموختگان رشته

۱. سطح هیئت‌ممتحنه و ارزشیابی رشته در وزارت متبوع:

- جمع‌آوری و سازماندهی اطلاعات حاصل از منابع/روشهای فوق توسط هیئت‌ممتحنه و ارزشیابی رشته به صورت سالانه
داده‌های حاصل از آزمون‌های ورودی رشته
- اطلاعات و بازخوردهای به دست آمده در جریان بازدیدهای دوره‌ای هیئت‌ممتحنه از گروه‌های آموزشی مجری دوره
در دانشگاه‌ها

- رصد تحولات علمی و فناوری رشته در مراکز ارایه‌دهنده مراقبت سالمندی در منزل، بیمارستانهای دارای بخش و
کلینیک طب سالمندی، آسایشگاه‌ها و خانه‌های سالمندان، مراکز نگهداری روزانه سالمندان، مراکز بهداشتی درمانی،
پژوهشکده‌های سالمندی و مراکز تحقیقاتی سالمندی، تغییرات جمعیتی و اپیدمیولوژیک، سیاست‌های بیمه‌های پایه و
تکمیلی و تامین اجتماعی، سیاست‌های خدمات حمایتی- اجتماعی بهزیستی کمیته امداد، و نیز سیاست‌های وزارت
بهداشت متبوع در حوزه‌های آموزش، درمان و پژوهش در مورد خدمات و مراقبتهای جامع سالمندی

شرایط ارزشیابی نهایی برنامه:

این برنامه در شرایط زیر ارزشیابی خواهد شد:

- گذشت ۳ سال از اجرای برنامه
- تغییرات عمده فناوری که نیاز به بازنگری برنامه را مسجل کند
- تصمیم سیاستگذاران اصلی مرتبط با برنامه

شاخص‌های ارزشیابی برنامه:

شاخص:

معیار:

- میزان رضایت دانش‌آموختگان از برنامه: ۷۰ درصد
- میزان رضایت اعضای هیات علمی از برنامه: ۷۰ درصد
- میزان رضایت مدیران نظام سلامت از نتایج برنامه: ۵۰ درصد
- میزان برآورد نیازها و رفع مشکلات سلامت توسط دانش‌آموختگان رشته: طبق نظر ارزیابان
- کمیت و کیفیت تولیدات خدمات بهداشتی درمانی، مراکز نگهداری سالمندان، تکنولوژی و فناوری، تجهیزاتی (فنی و پزشکی) و پژوهشی توسط دانش‌آموختگان رشته: طبق نظر ارزیابان

شیوه ارزشیابی برنامه:

- نظرسنجی از هیات علمی درگیر برنامه، دستیاران و دانش‌آموختگان با پرسشنامه‌های از قبل بازنگری شدن
- استفاده از پرسشنامه‌های موجود در واحد ارزشیابی و اعتباربخشی دبیرخانه

متولی ارزشیابی برنامه:

متولی ارزشیابی برنامه، شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی با همکاری گروه تدوین یا بازنگری برنامه و سایر دبیرخانه‌های آموزشی و سایر اعضای هیات علمی می‌باشند.

نحوه بازنگری برنامه:

مراحل بازنگری این برنامه به ترتیب زیر است:

- گردآوری اطلاعات حاصل از نظرسنجی، تحقیقات تطبیقی و عرصه‌ای، پیشنهادات و نظرات صاحب‌نظران
- درخواست از دبیرخانه جهت تشکیل کمیته بازنگری برنامه
- طرح اطلاعات گردآوری شده در کمیته بازنگری برنامه
- بازنگری در قسمت‌های مورد نیاز برنامه و ارائه پیش‌نویس برنامه آموزشی بازنگری شده به دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نتایج نیازسنجی‌های انجام شده:

بر اساس بازخورد دانشجویان کارشناسی ارشد سلامت سالمندی و اساتید بازنگری در رتوس مطالب، تعداد واحد درسی، سرفصل دروس، مهارت‌های مورد انتظار و منابع انجام شده است.

ضمائم

منشور حقوق بیمار در ایران

- ۱- دریافت مطلوب خدمات سلامت حق بیمار است.
- ارائه خدمات سلامت باید:
 - ۱-۱) شایسته شان و منزلت انسان و با احترام به ارزش‌ها، اعتقادات فرهنگی و مذهبی باشد؛
 - ۲-۱) بر پایه‌ی صداقت، انصاف، ادب و همراه با مهربانی باشد؛
 - ۳-۱) فارغ از هرگونه تبعیض از جمله قومی، فرهنگی، مذهبی، نوع بیماری و جنسیتی باشد؛
 - ۴-۱) بر اساس دانش روز باشد؛
 - ۵-۱) مبتنی بر برتری منافع بیمار باشد؛
 - ۶-۱) در مورد توزیع منابع سلامت مبتنی بر عدالت و اولویت‌های درمانی بیماران باشد؛
 - ۷-۱) مبتنی بر هماهنگی ارکان مراقبت اعم از پیشگیری، تشخیص، درمان و توانبخشی باشد؛
 - ۸-۱) به همراه تامین کلیه امکانات رفاهی پایه و ضروری و به دور از تحمیل درد و رنج و محدودیت‌های غیرضروری باشد؛
 - ۹-۱) توجه ویژه‌ای به حقوق گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه از جمله کودکان، زنان باردار، سالمندان، بیماران روانی، زندانیان، معلولان ذهنی و جسمی و افراد بدون سرپرست داشته باشد؛
 - ۱۰-۱) در سریع‌ترین زمان ممکن و با احترام به وقت بیمار باشد؛
 - ۱۱-۱) با در نظر گرفتن متغیرهایی چون زبان، سن و جنس گیرندگان خدمت باشد؛
 - ۱۲-۱) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، خدمات بدون توجه به تأمین هزینه‌ی آن صورت گیرد. در موارد غیرفوری (الکتیو) بر اساس ضوابط تعریف شده باشد؛
 - ۱۳-۱) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، در صورتی که ارائه خدمات مناسب ممکن نباشد، لازم است پس از ارائه‌ی خدمات ضروری و توضیحات لازم، زمینه انتقال بیمار به واحد مجهز فراهم گردد؛
 - ۱۴-۱) در مراحل پایانی حیات که وضعیت بیماری غیر قابل برگشت و مرگ بیمار قریب الوقوع می باشد هدف حفظ آسایش وی می باشد. منظور از آسایش، کاهش درد و رنج بیمار، توجه به نیازهای روانی، اجتماعی، معنوی و عاطفی وی و خانواده‌اش در زمان احتضار می‌باشد. بیمار در حال احتضار حق دارد در آخرین لحظات زندگی خویش با فردی که می‌خواهد همراه گردد.
- ۲- اطلاعات باید به نحو مطلوب و به میزان کافی در اختیار بیمار قرار گیرد.
 - ۱-۲) محتوای اطلاعات باید شامل موارد ذیل باشد:
 - ۲-۱-۲) مفاد منشور حقوق بیمار در زمان پذیرش؛
 - ۲-۱-۲) ضوابط و هزینه‌های قابل پیش بینی بیمارستان اعم از خدمات درمانی و غیر درمانی و ضوابط بیمه و معرفی سیستم‌های حمایتی در زمان پذیرش؛
 - ۲-۱-۲) نام، مسؤولیت و رتبه‌ی حرفه‌ای اعضای گروه پزشکی مسئول ارائه مراقبت از جمله پزشک، پرستار و دانشجو و ارتباط حرفه‌ای آن‌ها با یکدیگر؛
 - ۲-۱-۲) روش‌های تشخیصی و درمانی و نقاط ضعف و قوت هر روش و عوارض احتمالی آن، تشخیص بیماری، پیش‌آگهی و عوارض آن و نیز کلیه‌ی اطلاعات تأثیرگذار در روند تصمیم‌گیری بیمار؛

- ۱-۵-۲) نحوه‌ی دسترسی به پزشک معالج و اعضای اصلی گروه پزشکی در طول درمان ؛
- ۲-۱-۶) کلیه‌ی اقداماتی که ماهیت پژوهشی دارند.
- ۱-۷-۲) ارائه آموزش‌های ضروری برای استمرار درمان ؛
- ۲-۲) نحوه‌ی ارائه اطلاعات باید به صورت ذیل باشد :
- ۱-۲-۲) اطلاعات باید در زمان مناسب و متناسب با شرایط بیمار از جمله اضطراب و درد و ویژگی‌های فردی وی از جمله زبان، تحصیلات و توان درک در اختیار وی قرار گیرد، مگر این‌که:
- تأخیر در شروع درمان به واسطه‌ی ارائه‌ی اطلاعات فوق سبب آسیب به بیمار گردد؛ (در این صورت انتقال اطلاعات پس از اقدام ضروری، در اولین زمان مناسب باید انجام شود).
- بیمار علی‌رغم اطلاع از حق دریافت اطلاعات، از این امر امتناع نماید که در این صورت باید خواست بیمار محترم شمرده شود، مگر این‌که عدم اطلاع بیمار، وی یا سایرین را در معرض خطر جدی قرار دهد ؛
- ۲-۲-۲) بیمار می‌تواند به کلیه‌ی اطلاعات ثبت‌شده در پرونده‌ی بالینی خود دسترسی داشته باشد و تصویر آن را دریافت نموده و تصحیح اشتباهات مندرج در آن را درخواست نماید.
- ۳- حق انتخاب و تصمیم‌گیری آزادانه بیمار در دریافت خدمات سلامت باید محترم شمرده شود.
- ۱-۳-۱) محدوده انتخاب و تصمیم‌گیری درباره موارد ذیل می‌باشد:
- ۱-۱-۳) انتخاب پزشک معالج و مرکز ارائه‌کننده‌ی خدمات سلامت در چارچوب ضوابط ؛
- ۱-۲-۳) انتخاب و نظر خواهی از پزشک دوم به عنوان مشاور ؛
- ۱-۳-۳) شرکت یا عدم شرکت در هر گونه پژوهش، با اطمینان از اینکه تصمیم‌گیری وی تأثیری در تداوم نحوه دریافت خدمات سلامت نخواهد داشت ؛
- ۱-۴-۳) قبول یا رد درمان‌های پیشنهادی پس از آگاهی از عوارض احتمالی ناشی از پذیرش یا رد آن مگر در موارد خودکشی یا مواردی که امتناع از درمان شخص دیگری را در معرض خطر جدی قرار می‌دهد؛
- ۱-۳-۵) اعلام نظر قبلی بیمار در مورد اقدامات درمانی آتی در زمانی که بیمار واجد ظرفیت تصمیم‌گیری می‌باشد ثبت و به‌عنوان راهنمای اقدامات پزشکی در زمان فقدان ظرفیت تصمیم‌گیری وی با رعایت موازین قانونی مد نظر ارائه کنندگان خدمات سلامت و تصمیم‌گیرنده جایگزین بیمار قرار گیرد.
- ۲-۳) شرایط انتخاب و تصمیم‌گیری شامل موارد ذیل می‌باشد:
- ۲-۱-۳) انتخاب و تصمیم‌گیری بیمار باید آزادانه و آگاهانه ، مبتنی بر دریافت اطلاعات کافی و جامع (مذکور در بند دوم) باشد ؛
- ۲-۲-۲) پس از ارائه اطلاعات، زمان لازم و کافی به بیمار جهت تصمیم‌گیری و انتخاب داده شود.
- ۴- ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار(حق خلوت) و رعایت اصل رازداری باشد.
- ۴-۱) رعایت اصل رازداری راجع به کلیه‌ی اطلاعات مربوط به بیمار الزامی است مگر در مواردی که قانون آن را استثنا کرده باشد ؛
- ۴-۲) در کلیه‌ی مراحل مراقبت اعم از تشخیصی و درمانی باید به حریم خصوصی بیمار احترام گذاشته شود. ضروری است بدین منظور کلیه‌ی امکانات لازم جهت تضمین حریم خصوصی بیمار فراهم گردد؛
- ۴-۳) فقط بیمار و گروه درمانی و افراد مجاز از طرف بیمار و افرادی که به حکم قانون مجاز تلقی می‌شوند میتوانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند؛

- ۴-۴) بیمار حق دارد در مراحل تشخیصی از جمله معاینات، فرد معتمد خود را همراه داشته باشد. همراهی یکی از والدین کودک در تمام مراحل درمان حق کودک می باشد مگر اینکه این امر بر خلاف ضرورت‌های پزشکی باشد.
- ۵- دسترسی به نظام کارآمد رسیدگی به شکایات حق بیمار است.
- ۵-۱) هر بیمار حق دارد در صورت ادعای نقض حقوق خود که موضوع این منشور است، بدون اختلال در کیفیت دریافت خدمات سلامت به مقامات ذی صلاح شکایت نماید ؛
- ۵-۲) بیماران حق دارند از نحوه رسیدگی و نتایج شکایت خود آگاه شوند ؛
- ۵-۳) خسارت ناشی از خطای ارائه کنندگان خدمات سلامت باید پس از رسیدگی و اثبات مطابق مقررات در کوتاه‌ترین زمان ممکن جبران شود.
- در اجرای مفاد این منشور در صورتی که بیمار به هر دلیلی فاقد ظرفیت تصمیم‌گیری باشد، اعمال کلیه‌ی حقوق بیمار- مذکور در این منشور- بر عهده‌ی تصمیم‌گیرنده‌ی قانونی جایگزین خواهد بود. البته چنانچه تصمیم‌گیرنده‌ی جایگزین بر خلاف نظر پزشک، مانع درمان بیمار شود، پزشک می‌تواند از طریق مراجع ذیربط درخواست تجدید نظر در تصمیم‌گیری را بنماید.
- چنانچه بیماری که فاقد ظرفیت کافی برای تصمیم‌گیری است، اما میتواند در بخشی از روند درمان معقولانه تصمیم بگیرد، باید تصمیم او محترم شمرده شود.

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه ای دانشجویان در محیط های آزمایشگاهی-بالینی

نحوه پوشش و رفتار تمامی خدمتگزاران در مشاغل گروه علوم پزشکی باید به گونه ای باشد که ضمن حفظ شئون حرفه ای، زمینه را برای ارتباط مناسب و موثر حرفه ای با بیماران، همراهان بیماران، همکاران و اطرافیان در محیط های آموزشی فراهم سازد.

لذا رعایت مقررات زیر برای کلیه عزیزانی که در محیط های آموزشی بالینی و آزمایشگاهی در حال تحصیل یا ارائه خدمت هستند، اخلاقاً الزامی است.

فصل اول: لباس و نحوه پوشش

لباس دانشجویان جهت ورود به محیط های آموزشی به ویژه محیط های بالینی و آزمایشگاهی باید متحد الشکل بوده و شامل مجموعه ویژگیهای زیر باشد:

- ۱- روپوش سفید بلند در حد زانو و غیر چسبان با آستین بلند
- ۲- روپوش باید دارای آرم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه باشد.
- ۳- تمامی دکمه های روپوش باید در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی بطور کامل بسته باشد.
- ۴- استفاده از کارت شناسایی معتبر عکس دار حاوی (حرف اول نام، نام خانوادگی، عنوان، نام دانشکده و نام رشته) بر روی پوشش، در ناحیه سینه سمت چپ در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی الزامی می باشد.
- ۵- دانشجویان خانم باید تمامی سر، گردن، نواحی زیر گردن و موها را با پوشش مناسب بپوشانند.
- ۶- شلوار باید بلند متعارف و ساده و غیر چسبان باشد استفاده از شلوارهای جین پاره و نظایر آن در شان حرف پزشکی نیست.
- ۷- پوشیدن جوراب ساده که تمامی پا و ساق پا را بپوشاند ضروری است.
- ۸- پوشیدن جوراب های توری و یا دارای تزیینات ممنوع است.
- ۹- کفش باید راحت و مناسب بوده، هنگام راه رفتن صدا نداشته باشد.
- ۱۰- روپوش، لباس و کفش باید راحت، تمیز، مرتب و در حد متعارف باشد و نباید دارای رنگهای تند و زننده نا متعارف باشد.
- ۱۱- استفاده از نشانه های نامربوط به حرفه پزشکی و آویختن آن به روپوش، شلوار و کفش ممنوع می باشد.
- ۱۲- استفاده و در معرض دید قرار دادن هر گونه انگشتر، دستبند، گردن بند و گوشواره (به جز حلقه ازدواج) در محیط های آموزشی ممنوع می باشد.
- ۱۳- استفاده از دمپایی و صندل در محیط های آموزشی بجز اتاق عمل و اتاق زایمان ممنوع می باشد.

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه ای دانشجویان در محیط های آزمایشگاهی-بالینی

فصل دوم: بهداشت فردی و موازین آرایش در محیط های آموزشی کشور

- ۱- وابستگان به حرف پزشکی الگوهای نظافت و بهداشت فردی هستند، لذا، بدون تردید تمیزی ظاهر و بهداشت در محیط های آموزشی علوم پزشکی از ضروریات است.
- ۲- ناخن ها باید کوتاه و تمیز باشد آرایش ناخن ها با لاک و برچسب های ناخن در هر شکلی ممنوع است استفاده از ناخن های مصنوعی و ناخن بلند موجب افزایش شانس انتقال عفونت و احتمال آسیب به دیگران و تجهیزات پزشکی می باشد.
- ۳- آرایش سر و صورت به صورت غیر متعارف و دور از شئون حرفه پزشکی ممنوع می باشد.
- ۴- نمایان نمودن هرگونه آرایش بصورت تاتو و با استفاده از حلقه یا نگین در بینی یا هر قسمت از دستها و صورت ممنوع است.
- ۵- استفاده از ادوکلن و عطرها با بوی تند و حساسیت زا در محیط های آموزشی ممنوع است.

فصل سوم: موازین رفتار دانشجویان در محیط های آموزش پزشکی

- ۱- رعایت اصول اخلاق حرفه ای، تواضع و فروتنی در برخورد با بیماران، همراهان بیماران، استادان، دانشجویان و کارکنان الزامی است.
- ۲- صحبت کردن در محیط های آموزشی باید به آرامی و با ادب همراه باشد. و هرگونه ایجاد سرو و صدای بلند و یا بر زبان راندن کلمات که در شان حرفه پزشکی نیست، ممنوع است.
- ۳- استعمال دخانیات در کلیه زمان های حضور فرد در محیط های آموزشی، ممنوع می باشد.
- ۴- جویدن آدامس و نظایر آن در آزمایشگاهها، سالن کنفرانس، راند بیماران و درحضور اساتید، کارکنان و بیماران ممنوع می باشد.
- ۵- در زمان حضور در کلاس ها، آزمایشگاهها و راند بیماران، تلفن همراه باید خاموش بوده و در سایر زمان ها، استفاده از آن به حد ضرورت کاهش یابد.
- ۶- هرگونه بحث و شوخی در مکانهای عمومی مرتبط نظیر آسانسور، کافی شاپ و رستوران ممنوع می باشد.

فصل چهارم: نظارت بر اجرا و پیگیری موارد تخلف آئین نامه

- ۱- نظارت بر رعایت اصول این آئین نامه در بیمارستان های آموزشی و سایر محیط های آموزشی علوم پزشکی بالینی بر عهده معاون آموزشی بیمارستان، مدیر گروه، رئیس بخش و کارشناسان آموزشی و دانشجویی واحد مربوطه می باشد.
- ۲- افرادی که اخلاق حرفه ای و اصول این آئین نامه را رعایت ننمایند ابتدا تذکر داده می شود و در صورت اصرار بر انجام تخلف به شورای انضباطی دانشجویان ارجاع داده می شوند.